

G/4/140

19c38. 62

lat

8.10

a 1794:a

1.39

4°

CORPUS SCRIPTORUM ROMANORUM
NEAPOLITANUM

I

ARUSIANI MESSII

2)

4

EXEMPLA ELOCUTIONUM

EDIDIT

21 H

ENTIUS V. MARMORALE

NEAPOLI

APUD ALOISIUM LOFFREDO, BIBLIOPOLAM

⁺CORPUS SCRIPTORUM
ROMANORUM NEAPOLITANUM

I

ARUSIANUS MESSIUS

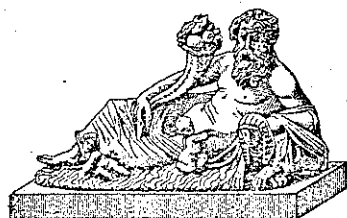
SCRIPTORES NEAPOLITANOS VEL CAMPANOS
ITEMQUE EOS QUORUM CODICES VEL SOLI
VEL POTIORES NEAPOLI SERVANTUR HAEC
NOVA BIBLIOTHECA AMPECTITUR.

ARUSIANI MESSII

EXEMPLA ELOCUTIONUM

EDIDIT

ENTIUS V. MARMORALE

NEAPOLI
APUD ALOISIUM LOFFREDO BIBLIOPOLAM
MCMXXXIX

D
8201¹⁵

Libellum Arusiani Messii, viri clarissimi, oratoris, comitis primi ordinis ¹, qui imperatoris Theodosii aetate floruit, opus suum nomine Olybrii et Probini consulum anno 395 p. Ch. n. inscripsit ² et Symmachi benevolentiam in se convertere conatus est ³, in lucem edidit primus Angelus Maius anno 1815 Mediolani ex Ambrosiano manuscripto inter opera et fragmenta Frontonis, cuitribuendum arbitrabatur ⁴. Verum codex Ambrosianus

¹ Haec omnia de Arusiano leguntur in codicum Neapolitanorum inscriptione. De oratoris titulo non insueto grammaticis Arusiani quoque aetatis v. RUHNKENIUM praef. in Rutil. Lup. p. XXVI; de dignitate comitis primi ordinis v. MOMMSEN, *Herm.* IV (1870), p. 127 et SEECK, *Realencycl.* IV, 635. Ceterum de Arusiano v. BUECHELER, *Rhein. Mus.* 43 (1888), p. 293 et GOETZ, *Realencycl.* 2, 1492.

² In catalogo cuiusdam regni Francogallici bibliothecae saec. IX haec verba leguntur: *incipit messii oratoris de elocutionibus | olybrio et probino Messius*. V. HAUPT, *Herm.* III, 221, et BECKER, *Catalogi bibliothecarum antiqui*, Bonnae, 1885, p. 41.

³ Duo Symmachi posuit exempla (I,85; XI,2) a norma sibi praestituta paulum deflectens atque recentiorum scriptorem aliquoties in scribendi exemplum laudans, ut ait LINDEMANNUS, p. 202.

⁴ In codice Ambrosiano (D 498 part. inf.), quo usus est Maius in editione Mediolanensi, et in quattuor codicibus Romanis, quos contulit cum Ambrosiano in editione Romana, opus Frontoni tribuitur. Quae falsa attributio haud dubie originem inveniebat in codice Bobiensi; in altero enim codice Parrhasii idem Parrhasius monuit a quibusdam opus improbe adscriptum Frontoni, et in codice potiore eiusdem Parrhasii, qui accurate ex Bobiensi archetypo expressus est, nomini Arusiani Frontonis nomen superscriptum est. Haud improbabile est, dicam cum Keilio, in codice Bobiensi similiter utrumque nomen in praescriptione libri po-

Arusiani libelli tantum aliquam partem servabat, plurimis elocutionibus vel omissis vel in brevior formam redactis, itemque codices Romani, quos idem Maius alium cum alio et cum Ambrosiano contulit, cum denuo Frontonis opera et fragmenta Romae anno 1823 edidit.

In formam longe ampliorem redactum libellum non multis post annis ex codice Gudiano edidit Fridericus Lindemannus (Lipsiae, anno 1831), qui vero paucis locis exceptis, in quibus ille aiebat medicinam ab alio tantum libro scripto expectandam, codicem Gudianum « veram grammatici manum » referre arbitratus est. Lindemannum autem, ut iam antea Maium, fugit vestustiores potioresque codices Arusiani operis exstare Neapoli, quamquam utrique doctissimo viro locus epistolae Nicolai Heinsii qui de eis mentionem fecerat notus fuit ¹. Quam ob rem Lindemanni editio, etsi ampliorem formam Arusiani libelli praebuit, nonnullis corruptis lectionibus inquinata est.

Primus ad meliorem Arusiani editionem conficiendam codicibus Neapolitanis, immo tantum priore ex iis, usus est Henricus Keilius, qui cum iam diligentissime exposuisset in indice lectionum Halensium aestiv. a. 1879 omnia quae de Arusiani libris manuscriptis dicenda viderentur, libellum emendatiorem edidit anno 1880 amplissimamque notitiam operi praeposuit. At cum Keilius non potuisset ipse suis oculis codices Neapolitanos perlegere, nec ceterum Gustavus Ivergensi, qui in Keilii usum codices Neapolitanos cum Lindemanni editione contulit, operam attente dedisset ad eosdem codices bene legendos, nonnullae lectiones mendosae in Keilii editionem irrepserunt. Itaque aliquot Ciceronis, exempli gratia, Sallustive fragmenta, quae nobis tantum ab Arusiano servantur, mendis inquinata leguntur, et ipse

situm fuisse. At locus Cassiodori (*Instit. div. lect.* c. 15), de quo mox, omne dubium aufert.

¹ Epistolam Heinsii mox referemus.

Keilius quodam loco (XVII, 1) elocutionem etiam cum exemplo suo omisit, quia de codicis potioris lectione falsam notitiam ab Ivergensi acceperat.

Quae omnia ipse animadverti cum vacarem historiârum Salustii fragmentis, amore diligentioris cognitionis adductus ad miseras perfectissimi historici Romani operis reliquias. Mihi enim Neapoli vitam agentis facile fuit codices Neapolitanos Arusiani, qui CXXIII Sallustii historiarum fragmenta servavit, perlegere, tuncque multas disputationes de nonnullis ipsis fragmentis ortas esse ex codicum non diligenti collatione intellexi, easque excidere iisdem codicibus attente inspectis. Quod feci. Hoc opere tandem elaborato, arbitratus sum novam editionem Arusiani opportunam futuram; praesertim cum, fatebor ingenue, non aemulatio mala neque cupido operis Keilii, quod monumentum viri clarissimi perenne manebit, loco deiciendi me moveret, immo Romanarum litterarum purus amor, qui longum difficilemque laborem omnino levavit.

Arusiani libellum in multorum manibus versatum testis est Cassiodorus¹ qui, cum loqueretur de non violando profanae elegan-

¹ Arusiani notitiam iam viderat apud Ambrosium BUECHLER (*Rhein. Mus.* 43, p. 293); Ambrosius enim, ut Pauli apostoli elocutionem nobis decebat (*Hebr.* 7, 26) probaret, scripsit (*De fuga saeculi*, 3, 16 Schenkl): « recta elocutio, siquidem et apud eos qui verborum et elocutionum dilectum habuerunt, huiusmodi invenitur dicente aliquo 'locum editiorem quam victoribus decebat'. Quod ideo non praeterii, ut sciamus quia apostolus naturalibus magis quam vulgatis ut secundum artem utitur verbis ». Locus, qui et apud Servium (*in Verg. Aen. VIII, 127*) invenitur, ex Sallustii historiarum libro I (*140 Mauren.*) depromptus laudatur ab Arusiano (IV, 13); quod tamen non sufficit, ut mihi videatur, ad probandum « Ambrosium ipsum hunc libellum [Arusiani] et brevitate et commoditate habilem orationis fingendae et ornandae causa diligenter evolvisse », ut scribit Schenkl (*Ambrosii opera*, Wien, 1897, 2, p. XII). Ambrosii opera elocutionum Ciceronis, Sallustii, Terentii, Vergilii plena sunt, quae mihi videntur ex Arusiani libello desumptae.

tiae causa divinarum scripturarum eloquio, admonuit regulas elocutionum Latinarum, id est quadrigam Messii, omnimodis non sequi oportere¹. Haec Cassiodori, quae sola est mentio de Arusiano facta, nos docet Theodorici aliorumque Gothorum regum aetate exemplis elocutionum a grammatico collectis homines litteratos uti. Tribus post saeculis libelli notitiam invenimus in catalogo cuiusdam regni Francogallici bibliothecae, in quo cum nonnullorum aliorum operum inscriptiones legantur, haec de Arusiano invenitur: *incipit messi oratoris de elocutionibus | olybrio et probino Messius*². Huius libri manuscripti nullam amplius notitiam habemus, sed Arusiani libellus adhuc servabatur in Bobiensi bibliotheca, in cuius catalogo, anno 1461 facto, quem Amedeus Peyron edidit³, haec invenimus: « Ysidori episcopi Tractatus de astronomia. Eiusdem liber de usu litterarum. Ysidori senioris liber promiorum. Eiusdem liber de vita vel obitu sanctorum qui in domino precesserunt. Eiusdem Tractatus de interpretatione nominum hebraycorum. Tractatus velilongi de ortographia. Prisiani gramatici vel porte. Adamanti sive martirii de B et U vocali. De emendatione et notis veterum librorum. De distinctionibus. De positione. Augustini Tractatus ad petrum de vera fide. Ysidori episcopi liber secundus de interpretatione nominum hebraycorum. Ciclus pascalis vid. modus adinveniendi festum pasce. Arusiani Messii vc. comitis primi ordinis Exemplaria elocutio-

(exempli gratia, Ambrosius, *De Nabuthe lezraelita*, V, 6: « ut gemma bibat, in ostro dormiat »; Arusianus, II, 1 « bibit illo poculo, idem [Verg.] geor. II [506] 'gemma bibat'; IV, 7: dormit hac re, Verg. geor. II [506] 'et Serano dormiat ostro' »). At industria virorum doctorum nondum haec omnia collegit; quibus collectis abunde apparebit Ambrosium Arusiani libellum diligenter evolvisse.

¹ CASSIOD. *Instit. div. lect.* c. 15. Libellus Messii quadriga appellatur quod exemplis quattuor tantum scriptorum constat.

² BECKER, *Catalogi biblioth. antiqui*, Bonnae, 1885, p. 41.

³ PEYRON, *M. Tullii Ciceronis orationum fragmenta*, Stuttg. 1824, p. 29 sq. V. BECKER, *Catalogi biblioth. antiqui*, p. 300.

num ex Virgilio Salustio Terrentio Cicerone digesta per litteras alphabeti. omnia suprascripta in littera longobarda obscura. parvi vol. »

Inventis post annum 1493 codicibus Bobiensibus a Georgio Merula, Ianus Parrhasius ex iis aliquot opera describi iussit et inter ea Arusiani libellum, qui nunc in codice Neapolitano IV A 11 invenitur. Ex hoc priore apographo alterum idem Parrhasius describi iussit, quod nunc in codice Neapolitano IV A 12 legitur, fortasse ut Arusianum nonnullosque alios grammaticos ederet, ut iam ederat aut editurus erat libellum *de differentiis* falso Frontoni attributum¹. At hoc apographum longe mendosius quam prius, ex quo haud dubie depromptum est, nonnullas lectiones potiores habet, quod ad coniecturam inducit ipsum librarium praeter prius apographum codicem Bobiensem quoque inspexisse. Codicum vero Bobiensium notitia caremus sequentibus temporibus. Apographa vero Iani Parrhasii cum multis aliis codicibus testamento eiusdem hereditas Antonii Seripandi fuerunt, qui heredem fratrem Hieronymum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem nuncupavit; quo mortuo in monasterium Sancti Ioannis ad Carbonariam cum bibliotheca locupletissima translata sunt ipsius Hieronymi testamento. Postea anno 1799 bibliotheca monasterii in bibliothecam Borbonicam, nunc regiam, translata est.

Duo Arusiani codices a Cataldo Iannellio, Regiae Bibliothecae Borbonicae bibliothecario, ita indicantur: « IV A 11. Codex chartaceus in folio saeculo XV desinente vel XVI ineunte descriptus. In eo habentur: 1. Velii Longi libellus de orthographia. 2. Tum, interiectis decem paginis vacuis, Adamantii sive Martyrii de B muta et V vocali tractatus. 3. Catholica Probi, sive Grammaticarum Institutionum liber secundus. 4. Arusiani Messi

¹ Libellum Parrhasius edidit Vicetiae a. 1509. Codex Bobiensis huius libelli adhuc servatur in regia bibliotheca Neapolitana (IV A 8) inter codices eiusdem Parrhasii.

exempla elocutionum ex Virgilio, Sallustio, Terrentio, Cicerone digesta per literas. Quae verba scripta sunt colore rubro: immo eodem colore superius haec praeposita A. *Cornelii Frontonis*. 5. Tractatus de metris absque titulo. Auctor tamen est Atilius Fortunatianus a Putschio editus P. 2671. Cuius nomen in codice ad calcem adpositus (*sic*); sic enim tractatus clauditur: Ars Atilii Fortunatiani explicuit. 6. Ars Caesii Bassi de metris. 7. Idiomata nominativa, quae per genera efferuntur, quae et ipsa ordine apponemus, quae apud Latinos masculina, apud Graecos feminina sunt. 8. Interpretatio verborum Graecorum, quibus usus D. Hieronymus in suis libris. Librum habuit Antonius Seripandus ex Iani Parrhasii testamento ». « IV A 12. Codex chartaceus saeculo XV desinente vel XVI ineunte descriptus. Insunt: 1. Tractatus Velii Longi de Orthographia. 2. Adamantii sive Martyrii de B muta et V vocali libellus. 3. Arusiani Messi v. cl. or. Comitum primi ordinis exempla loquutionum ex Virgilio, Sallustio, Terrentio, Cicerone digesta per literas. Ad oram haec scripserat Parrhasius: *Arusiani, a quibusdam substitutum erat Cornelii Frontonis improbe*. 4. Principia Artis Rhetoricae summatim collecta e multis aschyntomata (*sic*) a Iulio Severiano. Ea leges in Sylloge Pithoeana Argentoratensi, p. 329 ad 345. Librum habuit Parrhasius, qui tres priores titulos manu sua supplevit, tum plura in lectione emendavit, argumentaque rerum in singulis paginis ad oram adposuit. Ad calcem haec: Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento »¹.

Ex codice priore (IV A 11) mihi videntur deprompta et descripta excerpta quibus Angelus Maius usus est in editionibus Mediolanensi et Romana, quae in codicibus Ambrosiano D 498 inf., Vaticano 3402 qui olim Fulvii Ursini fuit, Vaticano 5216 et

¹ *Catalogus Bibliothecae Latinae veteris et classicae manuscriptae quae in regio Neapolitano museo Borbonico adservatur descriptus a CATALDO IANNELLIO, Neapoli, 1827, pp. 9-11.*

duobus aliis Vaticanis servantur. Hos codices aut similes ante oculos habuerunt Aldus Manutius in notis ad Sallustium (Venetiis, 1563), Ianus Dousa in notis ad Sallustium (ed. Gruteriana), Carolus Sigonius in fragmentis Ciceronis (Venetiis, 1560), Andreas Patricius in Ciceronis fragmentis (Venetiis, 1565), Fulvius Ursinus in notis ad Sallustium (Antverp. 1595) et Ciceronem (Antverp. 1581), et Ludovicus Carrio in editione Sallustii Antverpiensi (1579). At hi codices nullam fidem praebent, quia, ut Keilius recte admonet, « non solum exempla scriptorum, quae grammaticus posuerat, saepe neglegenter scripta et omissis quibusdam vocabulis interdum decurtata vel plane omissa, verum etiam, in posteriore maxime libri parte, hoc est inde ab elocutionibus ab i littera incipientibus, multae elocutiones cum suis exemplis omisae sunt... In priore vero libri parte quaedam, quae in exemplis scriptorum apud Arusianum corrupta sunt, in his Frontonis excerptis ex ipsorum scriptorum libris correcta sunt (p. 444) ».

Integram vero libelli formam, quae in Bobiensi et nunc in Neapolitanis codicibus, praecipue priore, servatur, invenimus in apographis recentioribus, quae ab apographo Nicolai Heinsii descripta sunt. Nicolaus enim Heinsius, cum Neapoli esset anno 1647, libellum Arusiani inspexit in monasterio Sancti Ioannis ad Carbonariam; de quo ad I. F. Gronovium (*Syll. epistolarum a viris illustribus scriptarum*, ed. Burmanni, III, p. 181) die 20 Mai a. 1647 ita scripsit: « futurum video ut aetas proxima hic mihi transigatur. Inveni enim Grammaticorum nonnullorum hactenus ni fallor inedita, magno mihi usui futura, quae omnino velim describere. Inter quos Volusianus Messus, quem alii Cornelium Frontonem volunt... Ubi Macrobbii Saturnalia absolvero..., ad Volusianum describendum transibo ». In eadem sylloge p. 184 mense Iunio 1647 ipsius Heinsii haec leguntur: « nunc sum in describendo Arusiani Messii de elocutionibus libello, in quo fragmenta Ciceronis et Sallustii multa ». Ipse autem Heinsius in descri-

bendo apographo suo non priore (IV A 11) sed altero codice (IV A 12) Parrhasii usus est, quod facile apparet et ex inscriptione et ex lectionibus codicum ex apographo Heinsii descriptorum, in quibus coniecturae et emendationes non eiusdem manu librarii scriptae alterius codicis Parrhasii saepissime inveniuntur.

Deinceps Heinsius amicis apographum suum communicavit, et praecipue Vossio, qui ipsi Heinsio (*Syll. epist.* ed. Burmanni, III, p. 579) ita scribit: « ante biduum remisi tibi Arusianum Messum, et annotata in Avienum, cum alio illo msto, quem mihi communicaveras ». Postea apographum Heinsii, quo ipse in notis ad Ovidium Vergilium Valerium Flaccum et Ioannes Rhodius in lexico Scriboniano usi sunt, laudatur ex codice quodam Graevii a Fabricio in indice bibliothecae Latinae (1722, III, p. 914).

Post mortem Heinsii eius apographum ad Philippum Dorvillum pervenit, apud quem Petrus Burmannus Secundus descripsit, teste eodem Burmanno in commentario de vita Nicolai Heinsii, p. 9. Ex apographo Burmanni Petrus Bondamus, cum editionem Arusiani pararet, apographum suum descripsit, quod cum paucis chartis novae editionis imperfectae in Leidensi bibliotheca servatur inter codices Perizonianos 84¹. Bondami codice postea usus est Martinus des Amorie van der Houven (Houvenus) in specimine litterario de nonnullis locis veterum scriptorum cum appendice de Arusiani Messii exemplis elocutionum, Amstelodami a. 1845; Laurentius autem van Santen (Santenius) apographum suum, quod nunc in Berolinensi bibliotheca dicitur 97. 4 inter Diezianos codices, non ex Bondami sed ex Burmanni apographo descripsit. Ex eodem Heinsii apogra-

¹ « Saxius in Onomastico Edit. Traiecti ad Rh. 1775 p. DXI laudat P. Bondami Adnotationes ad Arusiani Messii *Quadrigam* sive *Exempla elocutionum*, cuius libelli, inquit, non nisi duo folia maiori forma typis descripta sunt. Eam coeptam Editionem equidem videre mirifice cupio, sed eadem incommodissime careo... ». MAIUS in editione Mediolanensi, 1815, p. 486.

pho fortasse ductus codex Gudianus, quo Lindemannus in editione Arusiani usus est, servatur in bibliotheca Wolfenbuttelana inter codices Gudianos 281¹.

Sed de codicibus Ambrosiano, Romanis, Perizoniano 84, Gudiano 281 et Berolinensi 97.4 non multa dicenda putavi quia ii, e codicum Neapolitanorum apographis descripti, ubi ab iis dissentiunt, nihil aliud nisi coniecturas Italicorum aut Batavorum continent. Ego vero, ut iam Keilius, in mea editione codice Neapolitano potiore IV A 11 usus sum; at saepe alterum quoque codicem Neapolitanum IV A 12 perlegi, cuius librarius, ut supra dixi (cum codex, ceterum mendosissimus, habeat nonnullas lectiones potiores), fortasse codicem Bobiensem quoque inspexit. Huius codicis autem non semper mendas notavi, praesertim cum illae errori librarii tribuendae sint.

Codicem vero IV A 11 semper secutus sum; at, cum codex a duobus librariis descriptus videatur, et prior usque ad elocutionem VI, 19 (*fine illius rei — mare*), alter reliquas elocutiones descripserit, [et prior *Virg.*, alter *Verg.* habeat, ego semper *Verg.* scripsi. Nunc autem, ut facile qui velit intellegat quantum et quibus rebus mea a Keilii editione differat, dicam tantum aliquot locos quibus a Keilio me removi:

I,27 astant *N¹N²* astaret *male legit Keilius*; I,74 avocant *N¹N²* M avocabant *G Keilius, quem haec lectio fugit*; I,80 alligantur *N¹N²* Cicero alligabantur *Keilius, quem lectio codicum Neapolitanorum fugit*; IX,25 cornu f. il. c. *N¹N²* cornu f. d. c. *Keilius*; IX,27 quantum queo *N¹N²* [quantum queo *male legit Keilius*; IX,34 Placentini *N¹N²* Plusentini *male legit Keilius*; IX,35 manibus *N¹N²* navibus *male legit Keilius*; IX,40 Syllani *N¹N²* Syllam *male legit Keilius*; IX,42 omniumque partium *N¹N²* omnium partium *Keilius*; IX,46 velut *N¹N²* veluti *Keilius*; IX,66 et fi-

¹ Codicibus Neapolitanis usus est GARATONIUS, *Cic. orat.* v. VII, Neapoli, 1786.

ducia *N¹N²* es fiducia *male legit Keilius*; XI,7 divinatione *N¹N²* divinationi *male legit Keilius*; XII,5 iud. *N¹N²* vid. *Keilius*; XII,6 se incusat *N¹N²* Vergilius te incusat *Keilius*; XIV,7 cara *N¹N²* cana *Keilius*; XV,1 menda thymo plena *N¹N²* fugit *Keilius*; XV,22 tris patet pro tris pateat *fugit Keilius*; XV,24 proiectus huic rei *N¹N²* fugit *Keilius*; XV,25 tum vero *N¹N²* tum utro *male legit Keilius*; XV,37 Libycae *N¹N²* Libyae *male legit Keilius*; XV,42 *Keilius omittit exemplum Terentii Hecy.* 483; XV,51 praeminent *N¹N²* praeminet *Keilius*; XV,51 in altitudine; *N¹N²* quorum lectio *Keilius fugit*; XVII,1 *Keilius elocutionem omittit*; XVIII, 20 sistit hic *N¹N²* fugit *Keilius*; XIX,2 iracundiam *N¹N²* Cicero et iracundiam *Keilius*; XIX,6 disciplinam meam *N¹N²* disciplinam med *male legit Keilius*.

His rebus explicatis, cupio spem meam proferre auctores studiorum criticorum in Cicerone Sallustio Terentio Vergilio magis magisque Arusiani testimonio usuros in editionibus conficiendis¹. Arusianus enim, etsi, ut iam videbatur Niebhurio², libello de elocutionibus minimum de suo attulit, de scriptoribus Latinis quos supra laudavi optime meruit, praecipue de Sallustio.

ENTIUS V. MARMORALE

¹ Saepe Arusiani libellus laudatur; at de eius lectionibus locorum Ciceronis, Terentii, Vergilii nondum satis disputatum est. V. ceterum SCHINDLER, *Observ. crit. et hist. in Terent.*, Halle, 1881; NIEBZSCHNER, *De locis Sall. qui ap. scriptores et gramm. vet. leguntur*, Gottinga, 1888; MAC DONALD, *Class. Rev.* 18 (1904), p. 155; MUELLER, *De veterum gramm. in Terentio studiis criticis*, Aquisgrani, 1926; KARBAUM, *De auctoritate ac fide gramm. Latinorum in constituenda lectione Ciceronis orationum in Verrem* (*Dissertationes philologicae Halenses*, VI, 1886); KARBAUM, *De origine exemplorum, quae ex Ciceronis scriptis a Charisio, Diomede, Arusiano Messio, Prisciano, aliis gramm. Latinis allata sunt*, Wernigerode, 1889; GOETZ, *Ind. lect. Ien.*, 1888-89; GOETZ, *Burs. Iahresb.* LXVIII; WISCHENIEWSKI, *De Prisciani instit. gramm. compositione*, 1909; GOIDANICH, *Note di esegesi e di critica di testi grammaticali latini*, in *Riv. Fil. Class.*, 34 (1906), p. 44.

² In editione reliquiarum Frontonis.

CODICES ET EDITIONES

N¹ codex Neapolitanus IV A 11

N² codex Neapolitanus IV A 12

M codices et editiones Maii concordēs

M¹ editio Maii Mediolanensis

M² editio Maii Romana

G codex Wolfenbuteanus Gudianus 281

P codex Leidensis Perizonianus

Lindemannus (*Corpus Gramm. Latinorum veterum*, I, Lipsiae, 1831, pp. 207–266)

Keilius (*Grammatici Latini*, VII, Lipsiae, 1880, pp. 249–514)

Maurenbrecherus (*C. Sallustii Crispi Historiarum reliquiae*, Lipsiae, 1891–93).

ERRATA

p.	4	l.	15	516
»	9	»	13	138
»	10	»	14	552
»	25	»	14	idem.
»	31	»	15	III
»	35	»	12	sic.
»	35	»	15	331
»	46	»	2	nisi
»	50	»	8	III
»	59	»	1	5
»	63	»	1	332
»	63	»	19	ostendes
»	65	»	7	178
»	65	»	22	II
»	79	»	4	26

CORRIGE

517
134
252
idem
IV
sic
351
nisi
III (529)
55
232
ostendens
188
II (148)
29

ARUSIANI MESSII

EXEMPLA ELOCUTIONUM

EX VERGILIO SALLUSTIO TERENCE CICERONE DIGESTA PER LITTERAS

I. ABUNDANS illius rei, Verg. in buco. (2,20) 'nivei quam
lactis abundans.' abundans illa re, Cicero pro Cornelio libro II
(p. 259 M.) 'quis tam abundans copiis'. abundat illa re, Cic.
pro Cluentio (65,184) 'mulier abundat audacia'. abunde est
huius rei, Verg. Aen. VII (552) 'terrorum et fraudis abunde est'.

ARDET illa re, Verg. Aen. XI (782)

'femineo praedae et spoliolum ardebat amore'.

ardet illam rem, idem in buc. (2,1)

'formosum pastor Corydon ardebat Alexim'.

ardet in illa re, Salust. bello Catil. (5,4) 'ardens in cupiditati-
bus'. ardet in illam rem, Verg. Aen. VII (623) 'ardet in excitam
Ausoniam'.

AVERTIT hac re, Verg. Aen. I (38)

'nec posse Italia Teucrorum avertere regem'.

Incipit Arusiani Messi uc. (viri clarissimi) or. (oratoris) comitis
primi ordinis exempla elocutionum | ex Vergilio Salustio Terentio Ci-
cerone digesta per litteras. eadem manu, ut videtur, Arusiani nomini
superscriptum est Cornelii frontonis, detrita ante Cornelii littera a,
ut lannellio quoque videbatur (Catalog. biblioth. lat. in reg. Neap.
mus. borbon., p. 10) N¹ Arusiani Messi uc. or. comitis primi ordinis
exempla | elocutionum ex Virg. Sallust. Terent. Cic. digesta per lit-
teras. in margine autem manu Parrhasii Arusiani, a quibusdam | sub-
stitutum erat Cornelii | Frontonis improbe N²

I. 1 Abundans] Prisc. l. XVIII p. 216 2 Aen. VII omm. N¹ N²

avertit ab illa re, Cic. Philip. (V, 11,28) 'ab urbe M. Antonii in
Galliam avertit'. aversus ab illo, Cic. in Catil. III (9,21) 'tam
aversus a vero'.

4 ACCINGO me huic rei, Verg. Aen. I (210)

'illi se praedae accingunt dapibusque futuris'.

accingor illam rem, idem Aen. IIII (493) 'magicas invitam ac-
cingier artes'. accingo illi illam rem, idem Aen. XI (489) 'la-
terique accinxerat ensem'. accingor illa re, idem Aen. VII (640)
'fidoque accingitur ense'.

5 APPULIT huic rei, Verg. Aen. I (377)

'forte sua Libycis tempestas appulit oris'.

appulit ad hoc, Ter. in Andria (1)

'poeta cum primum animum ad scribendum appulit.'

6 AVIDUS hoc facere, Verg. Aen. XII (290) 'avidus confun-
dere foedus'. avidus illius rei, idem Aen. VIII (661) 'ergo avi-
dum pugnae dictis', Salustius hist. IIII (39 Mauren.) 'avidior
modo properandi factus'. avidus ad hanc rem, Ter. Eun. (131)
'aliquantum ad rem est avidior'.

7 ABNUO fieri hoc, Verg. Aen. X (8)

'abnueram bello Italiam concurrere Teucris'.

abnuo de illa re tibi, Salust. bello Iug. (84,3) 'neque illi senatus
de ullo negotio abnueret'. abnuo tibi hoc, idem hist. I (50 Mau-
ren.) 'nihil ob tantam mercedem sibi abnueros'.

8 AMICUS illi, Verg. Aen. VIII (774) 'et amicum Crethea
Musis'. amicus illius, Ter. Adel. (Phorm. 35)

3 Avertit] Prisc. l. XVIII p. 277 Antonii N² Antonium, sed
idem librarius corr. Antonii N¹ M. Antonii impetus nefarios ab urbe
in Galliam avertit Cicero tam MG iam N¹ N² 4 illi se praedae
MG illi se huic praedae tribus punctis u litteram coronantibus N¹
illi se huic praedae verbo huic deleta N² 5 Aen. omm. codices
Lybicus N¹ N² 6 hoc facere N² hoc facere N¹ rem GM; omm.
N¹ N² aliquantum N¹ N² G aliquantulum M 7 abnueret N¹ M ab-
nueret N² G abnueret Salustius 8 Adel. N¹ N² G Phor. M

‘amicus summus mei et popularis Geta’.

ADHIBET illi, Verg. Aen. V (62) ‘adhibete penates et patrios epulis’. adhibet in illum, Cic. de domo sua (23, 60) ‘crudelitatem expromo, quam in me ipsum ac meos adhibuistis’. adhibet in illo faciendo, Cic. Siciliensi (in Verr. II, 77, 189) ‘adhibentur in scribendo viri primarii’.

ADIURO hoc, Verg. Aen. XII (816)

‘adiuro Stygii caput implacabile fontis’.

adiuro per hoc tibi, Ter. Andria (694) ‘per omnes tibi adiuro deos’.

AESTIMO hoc illa re, Cic. in Ver. de suppliciis (in Verr. V, 9, 23) ‘haec vero, quae vel vita redimi recte possunt, aestimare pecunia non queo’. aestimo hoc ex illa re, Sal. bel. Catil. (10, 5) ‘amicitias inimicitiasque non ex re, sed ex commodo aestimare’.

ABUTOR illa re, Cic. in Catil. I (1, 1) ‘abutere, Catilina, patientia nostra’. abutor illam rem, Sal. bel. Catil. (13, 2) ‘quibus mihi videntur ludibrio fuisse divitiae, quippe quas habere honeste licebat, abuti per turpitudinem properabant’, Ter. Andria (5).

‘nam in prologis scribendis operam abutitur’.

ABDICAT se illa re, Cic. in Catil. libr. III (6, 14) ‘Lentulus cum se praetura abdicasset’. abdicata illa re, Sal. bello Catil. (47, 3) ‘senatus decernit uti abdicato magistratu Lentulus’.

AMPLIUS illa re, Cic. frumentaria (in Verr. III, 19, 49) ‘quid si duabus partibus doceo te amplius frumenti abstulisse

mei *codices* meus Terentius 9 Aen. V] Aen. VIII *codices* adhibete N¹ N² G adhibere M in me ipsum *codices* in ipsum me Cicero in scribendo *codices* in exscribendo Cicero primarii viri G 12 habere honeste *codices* honeste habere Sallustius 13 abdicata illa re *cont.* M¹ abdicatur illa res *corr.* Keilius abdicat illa re *codices* senatus decernit uti abdicato magistratu Lentulus itemque ceteri in liberis custodiis habeantur Sallustius 14 frumentariae N¹ frumentariae sed manu librarii frumentaria N² amplius illam rem

quam populo Romano misisse’, Sal. bello Catil. (56, 2) ‘amplius duobus milibus’. amplius illam rem, idem in eodem (59, 6) ‘amplius annos triginta cum magna gloria fuerat’.

ADVERSUS illius, Sal. Iug. (43, 1) ‘acri viro et quamquam adverso populi’ † id est adversus illi nobilitatis.

ADVERSUM te pro apud te, Ter. Andria (42)

‘et id gratum fuisse adversum te habeo gratiam’.

AD et apud confuse ponuntur, Verg. Aen. I (24)

‘prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis’, idem Aen. XI (288)

‘quicquid apud durae cessatum est moenia Troiae’, Ter. Adel. (512) ‘ego Micionem, si ad forum est, conveniam’, idem Andria (302) ‘apud forum modo e Davo audivi’, Cic. pro Roscio (pro Rosc. Amer. 15, 44) ‘ac tantum modo aleretur ad villam’, Ter. Adel. (516) ‘apud villam est’, Sal. Iug. (101, 6) ‘ibi latine — nam ad Numantiam loqui didicerat — exclamat’. ad quidam pro iuxta vel circa poni dicunt Siciliensis exemplo (in Verr. II, 6, 17) ‘statim Romae et ad urbem quaerere et agitare cum suis coepit’, id est in urbe et profectus iam circa urbem.

corr. M¹ amplius ad illam rem *codices* annos G ad nos N¹ N² et *codices* Maii fuerat M Sallustius fuerunt N¹ N² G amplius annos triginta tribunus aut praefectus aut legatus aut praetor cum magna gloria in exercitu fuerat Sallustius 15 et quamquam M aequum N¹ N² aequam G acri viro et quamquam adverso populi partium Sallustius id est adversus illi nobilitatis *codices* ‘idem: adversus ille nobilitatis; ut intellegatur aliud exemplum a Sallustio mutuatum’ coniecit Lindemannus 17 ponuntur M Lindemannus et Keilius ponit N¹ N² G primo N¹ N² Aen. XI M Aen. XII N¹ N² G durae N² M G Troiae dirae verbo Troiae deleta N¹ Mitionem *codices* ad forum est *codices* apud forum Terentius latinae N¹ N² apud Numantiam Sallustius Roma N¹ N² circa urbem, sed alia manu verbum circa deletum et iuxta superscriptum N¹. hinc iuxta urbem habent

sed gravius his adfertur exemplum primae actionis in Verrem (8, 22) 'ex his quasi decem fiscos ad senatorem illum relictos'.

ADSUESCO illis rebus, Verg. Aen. VIII (174) 'sociorum 18
adsuescite mensis'. adsuesco illam rem, idem Aen. VI (833) 'ne
tanta animis adsuescite bella'. adsuetus illi rei, Verg. Aen. VII
490) 'mensaeque adsuetus herili'. adsuetus facere, idem Aen.
VIII (511)

'adsueti longo muros defendere bello'.

ADSIDET illi, Cic. Siciliensi (in Verr. II, 34, 83) 'Sthenius 19
est, hic qui nobis adsidet, Thermitanus † neque adsidere Gabi-
nium aut alloqui in curia quisquam audebat'. adsidet illum in
illa parte, Sal. Iug. (II, 3) 'dextra Adherbalem adsedit'.

ABHORRERE illum, Cic. pro Cluentio (14, 41) 'nemo illum 20
convivio dignum iudicabat, omnes aspernabantur, omnes abhor-
rebant, omnes ut aliquam immanem ac perniciosam bestiam pe-
stemque fugiebant'. abhorrere ab illo, Ter. Hecy (714) 'abhor-
rere animum huic video a nuptiis'.

ADNARE ad eam rem, Cic. de rep. II (4, 9) 'ut ad eam 21
urbem quam incolae possit adnare'. adnare illi rei, Verg. Aen. I
(538) 'huc pauci vestris adnavimus oris'.

ADGREDIOR illum, Verg. Aen. III (92)

22

N² M G nulla cogente necessitate sed gravis his adfertur exem-
plum prima (e prima legit Keilius nescio unde) factionis in Verrem.
N¹ N² gravius his adfertur *G* grave his adfertur *M* 19 Siciliensi]
Siciliensis *N¹* Siciliensis *littera s deleta N²* in Siciliensi *M* Siciliensi
G in Siciliensi *Lindemannus* Sthenius] Thaeinius *littera h super-*
scripta N¹ Thaeinius, sed Sthenius *recentiore manu N²* Hearnius *M*
Sthenius *G* hic *codices Arusiani* is *codices Ciceronis* Thermita-
nus, neque adsidere *N¹ N² G* Thermitanus. Adsidere illum, Cic. neque
adsidere *M. Maium secutus est Lindemannus* Sal. Iug. *M G* Sal.
Virg. *N¹ N²* 20 aspernabantur *N¹ N²* pestemque aspernabantur,
sed eadem manu aspernabantur *deletum N¹* 21 ut ad eam urbem
N¹ ut ad eam urbem, sed e *littera superscripta eadem manu N²* ut ad
eam ad eam urbem *G* 22 adgredior ad crimen *N¹ N² M G* adgre-

'talibus adgreditur Venerem Saturnia dictis'.

adgredior ad illud, Cicero pro Cluentio (3, 8) 'adgredior ad
crimen'.

23 ACCOMMODA huic rei, Verg. Aen. XI (522) 'accommoda
fraudi armorumque dolis'. accommodatus ad hanc rem, Cic. pro
Cluentio (13, 36) 'arte quadam praeditus ad libidines adulescen-
tulum excitandas accommodata'. adcommodo huic rei, Verg.
Aen. II (393) 'laterique adcommodat ense'. adcommodo ad
hanc rem, Cic. de rep. I (46, 70) 'accommodabo ad eam, si
potero, omnem orationem'.

24 AEGER illius, Sal. hist. III (84 Mauren.) 'consilii aeger.' ae-
ger illo, idem bello Catil. (59, 4) 'pedibus aeger'. aegre mihi
est, Ter. Hecy (227) 'nequid aegre esset mihi'.

25 AVULSUM illi, Verg. Aen. II (558) 'avulsumque humeris
caput'. avulsum ab illo, Ter. Eun. (520) 'huc sperat se a me a-
vellere'.

26 APPLICAT huic rei, Verg. Aen. XII (303) 'terrae applicat
ipsum'. applicat ad hanc rem, Cic. in Siciliensi (in Verr. II, 1, 2)
se ad amicitiam P. R. fidemque applicavit'.

27 AGO illa re, Cic. pro Ligario (4, 10) 'quam isto modo a te
agi maluisset'. ago illam rem, Sal. hist. III (48 Mauren.) 'amit-
tendum morem hunc quem agitis', Verg. geor. III (154) 'ma-
gnisque agitant sub legibus aevum'.

diar ad crimen Cicero 23 accommodatus ad hanc rem Keilius accom-
moda ad hanc rem *N¹ N² M* accommodo ad hanc rem *G* accom-
modata *M* accommodatum *N¹ N² G* adcommodo huic rei No-
nius p. 244 accommodabo *N¹ M* adcommodo *N² G* ad eam]
ad ea *N¹ N² M G* accommodabo ad eam, si potuero, omnem illam
orationem Cicero 25 huc *N¹ N²* hunc *M G* avellere *N¹ N² G*
evellere *codices Mali* credo ei placere hoc, sperat se a me avellere
Terentius 26 P. R.] pater *N¹ N²* p. r. *M*; om. *G* se ad amici-
tiam fidemque populi Romani applicavit Cicero 27 a te *G* Cicero ad te
N¹ N² M amittendum] omittendum *codex Vatic. Sallustii*

ADIT ad illum, Cic. ad Auxium lib. I (p. 303 M.) 'ad Mar- 28
cum Bibulum adierunt', Ter. Andr. (639) 'adeamne ad eam'.
adii illum, Cic. pro Scauro (25) 'adii causas oratorum'. adii in
illum, idem de signis (in Verr. IV, 11, 26) 'priusquam Romam
atque in horum conventum adieritis'.

ADSUM illi, Cic. pro Cornelio lib. I (p. 244 M.) 'das enim 29
mihi facultatem eos qui tum adfuerint Cornelio nominandi'. adsum
ad hoc, idem pro Cornelio (p. 256 M.) 'facite ut facitis, qui ad
causam adestis'.

ABDUCO ab illis, Cic. pro Deiotaro (11, 31) 'tu ab avo 30
abduxisti'. abduco illis, Verg. Aen. X (79) 'et gremiis abducere
pactas'.

ADIUTO hoc illos, Cic. ad Auxium I (p. 303 M.) 'si tu ali- 31
quid nos adiutare potes'. adiuta hoc illis, Ter. Hecy (359)

'tu pueris curre, Parmeno, obviam atque his onera adiuta'.

ADMOVIT ad hanc rem, Cic. de rep. II (3, 5) 'neque enim 32
ad mare admovit, quod ei fuit facillimum'. *admovit illam rem illi*,
Verg. Aen. XII (171) 'admovitque pecus flagrantibus aris'.

AD illius quaero, ut subaudiatur templum sive fanum, Cic. 33
pro Quintio (4, 17) 'non satis erat in † deberetur, nisi ad Ca-

agitant] astant, *sed astartet nescio quomodo legerit Keilius*, N¹ astant,
sed alia manu agunt deinde agitant superscriptum N² 28 Adit ad
illum] adit ad illam rem, *sed alia, ut videtur, manu verbo rem deleto*,
ad illum *corr.* N¹ adit ad illum N² M G ad Auxium] *fortasse* ad
Auxium. *cfr. Suet. Caes. 9* adeamne] adeam ne N¹ N² ad eam ne
adeam M adeamne ad eum Terentius causas oratorum N¹ N² M G
adii casas aratorum Ciceronis codex Taurinensis horum M G Ci-
cero horam N¹ N² adieritis N¹ N² G adiretis M Cicero 29 das
N² G dar *corr.* das *fortasse alia manu* N¹ da M adfuerint N¹ N² G
adfuerunt M 31 Adiuto] adiuta N¹ N² M G si tu aliquid nos
N¹ N² G si tu nos aliquid M Lindemannus 32 rem *coni. Keilius*;
omm. codices pecus M G pectus N¹ N² admovit illam rem illi
coni. Keilius 33 quaero G puer tribus punctis u litteram coronantibus
N¹ N² in (*non recte legit m Keilius*) deberetur N¹ nn deberetur

storis quaesisses, quantum solveretur', idem pro Cluentio (36, 101)
'sicut in statuis inauratis, quas posuit ad Iuturnae', idem Phi-
lip. I (7, 17) 'pecunia utinam ad Opis maneret'.

34 ABSENTE me singulari numero, Cic. Philipp. I (2, 6) 'et
absente populo et invito'. absente nobis plurali numero, Ter.
Eun. (649)

'nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi'.

35 ALIENUM hac re, Cic. pro Quintio (31, 98) 'nihil tamen
alienum vita superiore commisit'. alienum ab hac re, Ter. Adel.
(944) 'alienum a vita mea'.

36 ANTEEO illum hac re, Ter. Phor. (247) 'herum anteeo sa-
pientia'. anteeo illi hac re, Cic. Philip. VIII (1, 1) 'sed cum Ser-
vius Sulpicius aetate illis anteiret, sapientia omnibus'.

37 ADFIXA huic rei, Verg. Aen. VIII (196) 'foribusque adfixa
superbis ora virum'. adfixa in hac re, Cic. Philip. XI (2, 5) 'id-
que adfixum gestari iussit in pilo', idem de suppliciis (in Verr.
V, 53, 139) 'in animo sensuque meo penitus adfixa est'.

38 ACCEDO illam rem, Verg. Aen. I (200) 'penitusque sonan-
tis accessit scopulos'. accedo ad illum, Ter. Phor. (29)

'voluntas vestra si ad poetam accesserit',

Cic. de suppliciis (in Verr. V, 3, 6) 'quam ad Peloridem acce-
dere'.

39 AUCTOR huius rei, Verg. Aen. XII (159) 'auctor ego au-
dendi'. auctor hanc rem, Ter. Adel. (940) 'idne estis auctores
mihi?'

N² ni deberetur G. *post verbum in integra linea excidisse videtur
Lindemanno, et recte, nam non satis erat in tabulis inspexisse quantum
deberetur, ni ad Castoris quaesisses quantum solveretur Cicero* Catonis
codices Arusiani Castoris Cicero 34 absente nobis plurali numero]
nobis *coni. Keilius; omm. codices* 35 nihil tamen alienum N¹ N²
G nihil tam alienum M nihil alienum tamen Cicero 36 Sulpicius]
Sulpitius *codices Arusiani* sed cum Servius Sulpicius aetate illos
anteiret, sapientia omnes Cicero 38 ad illum *coni. Lindemannus* ad

AEQUIPERO illum, Verg. buc. (5, 48)

40

'nec calamis solum aequiperas, sed voce magistrum'.

aequo illum, Verg. Aen. X (248) 'et ventos aequante sagitta'.

aequo illa, id est paria facio, idem Aeneidos V (419) 'aequemus pugnas'.

ADSURGO illi, Verg. buc. (6, 66)

41

'atque viro Phoebe chorus adsurrexerit omnis',

Sal. hist. V (20 *Mauren.*) 'Syllam dictatorem uni sibi descendere equo, adsurgere sella, caput aperire solitum'.

AB integro, Verg. buc. (4, 5) 'magnus ab integro saeculorum: 42
sic Ter. Adel. (153) 'ecce autem de integro', Cic. pro Cluentio
(9, 28) 'de integro funus iam sepulto filio facit'.

ADPRIMA vel adprime, Verg. Geor. II (138) 'flos adprima 43
tenax', Ter. And. (61) 'adprime in vita esse utile', idem Hecy.
(247) 'meis me omnibus scio esse adprime obsequentem'.

AD pro usque, Verg. geor. IIII (428) 'ad limum radiis tepe- 44
facta coquebant', idem Aen. V (687) 'si nondum exosus ad
unum'.

ADFFECTAT illam rem, Verg. geor. IIII (562) 'viamque ad- 45
fectat Olympo', Ter. Heaut. (301) 'ad dominas qui adfectat viam'.

AMBOBUS pro utrisque, Verg. Aen. I (458)

46

illam *codices* quam N¹ N² G qui M ad Peloridem Cicero ad
Pelori aedem *codices Arusiani* 40 aequo illa, id est paria facio
N¹ N² G (*nescio quare Keilius scripserit N¹ id omisisse*) aequo id
est paria facio M Lindemannus 41 atque *codices Arusiani* utque
Vergilius adusurrexerint N¹ Sal. hist. V] Non. p. 236
42 saeculorum puncto u litteram coronante N¹ saeculorum littera u
deleta N² Cic. pro Cluentio de integro recte coniecit Lindemannus,
cui duo exempla in unum confusa visa sunt Cic. pro Cluentio Ecce
autem de integro funus iam sepulto filio facit Maius contra co-
dices suos duo exempla confundentes 43 geor. omm. N¹ N²
G in vita esse utile, idem Hecy. coniecit Keilius omnibus
adprime scio esse obsequentem G 44 Ad pro usque N¹ N² G ad
pro adusque M radiis] radii Vergilius 46 Verg. omm. N¹ N²

'Atridas Priamumque et saevum ambobus Ulixem'.

47 AMENS animi, Verg. Aen. IIII (203) 'isque animi amens'.

48 ADFERIMUR hunc locum, Verg. Aen. VII (216)

'consilio hanc omnes animisque volentibus urbem
adferimur'.

49 ADSIMULATUS illi vultu, Verg. Aen. XII (224) 'formam
adsimulata Camerti'.

50 ATTONITUS hac re, Verg. Aen. XII (610) 'coniugis attonitus
factis'.

51 ADNIXUS hac re, Verg. Aen. XII (92) 'ingenti adnixa co-
lumna'.

52 ADMONET illius rei, Sal. Catil. (21, 4) 'admonebat alium
egestatis, alium cupiditatis suae'. admonet hoc fieri, Verg. Aen.
XI (552)

'fatalem Aeneam manifesto numine ferri
admonet ira deum'.

53 ATROX huius rei, Sal. hist. II (74 *Mauren.*) 'ipse animi atrox'.

54 ABEST tot milia, Sal. lug. (48, 3) 'a quo aberat mons ferme
milia XX', Cic. pro Corn. I (p. 256 M.), sed ab urbe dierum ab-
fuerunt iter complurium', idem pro Cluentio (9, 27) 'Teano, quod

Ulixem N¹ M; Ulixem delevit alia manus addiditque Achillem N²
Achillem G Vergilius 47-48 duae elocutiones in codicibus N¹ N² G
confusae sunt amens animi Verg. Aen. IIII consilio hunc omnes ani-
misque volentibus isque animi amens (isque animi amens in extremo
margine dextro N¹) Adferimur hunc locum Verg. Aen. VII urbem
adferimus. recte ordinem priscum restituit Lindemannus isque
amens animi Vergilius 50 factis] fatis Vergilius 52 XI omm.
N¹ N² G 54 sed ad urbem dierum fuerit tres (verbum tres habet e
litteram tribus punctis coronatam) complurium idem pro Cluentio in
eo quod erat ab Larino (alarino priore a littera deleta) XVIII milia
passum N¹ N² sed ad urbem dierum tres fuerunt complurium. Idem
pro Cornelio In eo quod est ab Larino XVIII milia passuum codices
Maii sed ad urbem dierum fuerit iter complurium Idem pro Cluentio
In eo quod Larino XVIII milia passuum G sed ab urbe dierum ab-

abest a Larino XVIII milia passuum'.

ANIMADVERTI in eum, Sal. Catil. (51, 21) 'ut prius verberibus in eos animadverteretur'.

ARTIFEX huius rei, Sal. Iug. (35, 5) 'per homines talis negotii artifices'.

ADFLICTUS illam rem, Sal. histo. III (54 Mauren.) 'adflicti alveos undarum vi mulcato corpore interibant', idem hist. II (105 Mauren.) 'circumventis dextera nuda ferrum erat saxa aut quid tale capit adfligebant'. adflictus ea re, Cic. in Catil. II (1, 2) 'quanto tandem illum maerore esse adflictum et profligatum putatis'.

ALTUM pedes tot, Sal. hist. IIII (79 Mauren.) 'clausi lateribus altis pedem'.

ANXIUS huius rei, Sal. hist. IIII (68 Mauren.) 'anxius animi atque incertus'.

ACCEPIT in illa re, Cic. de suppliciis (in Verr. V, 1, 3) 'de eo vulnere multa dixit, quod ille ab hostium duce in capite acceperat'. accepit illa re, Verg. georg. IIII (362)

'accepitque sinu vasto misitque sub amnem'.

ADSTRINGO tibi hoc, Teren. Eu. (102) 'tibi meam adstringo fidem'.

fuerit iter complurium *Orellius Cic. fragm. p. 937 ed. sec. sed ab urbe dierum iter afuerunt complurium Nipperdeius Philol. v. III. p. 147. Nipperdeium cum Keilio secutus sum* Teano quod abest a Larino *Cicero* 56 talis] tales *N¹N²G* 57 vi *Nonius; omm. codices Arusiani* alveo *G* alveos *N¹N²M* mulcato *Nonius* malcato *N¹N²* maleato aut malleato *codices Mail* adflicti alveis undarum vi mulcato foede corpore intereunt *Nonius p. 406* circumventi dextera, unde ferrum erat, saxa aut quid tale, caput adfligebant *M* circumventis dextera nuda ferrum erat saxa aut quid tale capita adfligebant *G; potior videtur coniectura Maurenbrecheri* circumventis dextera nuda ferrum, saxa aut quid tale capita adfligebant 60 de illo vulnere, quod ille in capite ab hostium duce acceperat, multa dixit *Cicero* 64 cul-

ADQUIESCO in hoc, Cic. pro Deiotaro (2, 5) 'in tuo ore vultuque adquiesco'.

ADIUDICO illud huic, Cic. pro Corn. II (p. 259 M.) 'si vos huius fortunas paucorum odio adiudicaveritis'.

ADMITTIT in se crimen, Ter. Phor. (270) 'culpam Antipho in se admiserit'.

AVERSOR illum, Sal. hist. V (16 Mauren.) 'regem aversatur'.

ADLUDIT ad hoc, Ter. Eu. (424) 'habui scortum, coepit ad id adludere'.

ANTEVERTO tibi, Ter. Eu. (738) 'miror ubi ego huic anteverterim'.

ATTENDO animum, Ter. Andr. (8) 'animum attendite'.

AUSCULTO illi, Ter. Adel. (906) 'vis tu huic seni auscultare'.

ABSTINET se illa re, Ter. Hecy. (139)

'plus potus sese illa abstinere ut potuerit'.
abstinet illa re, Cic. de rep. I (3, 6) 'nec vero iam meo nomine abstinet'.

ADULAT illum, Cic. in Pis. (41, 99) 'adulantem omnes', idem Tusc. II (10, 24) 'nostrum adulat sanguinem'.

AFFLUIT illa re, Cic. pro Cluentio (66, 188) 'domumque illam scelere omni affluentem'.

ASPERNOR illam rem a me, idem pro Cluentio (68, 194)

pam ut Antipho in se admiserit *Terentius* 65 adversabantur *codices Mail* 66 cepit *N¹N²* 67 ubi] ubi huic *sed huic deletio N¹* 68 animum attendite] animum advortite *Terentius ad Phorm. prol. 24* nunc quid velim animum attendite *rettulit Lindemannus* 69 Ausculto *G* ausculto *N¹N²M* auscultare *G* abscultare *N¹N²M* 70 potus sese *M* potuisse *N¹N²G* potuerit *M G* potuerint *N¹N²* abstinet illa re *coni. Keilius* nec vero iam meo nomine abstinent *Cicero* 71 Adulat *coni. Keilius* adulant *codices* idem *N²M G* ide *N¹* 72 re *coni. Keilius* 73 rem *coni. Keilius* quin etiam nocturna sa-

'a suis aris atque templis nefarias preces aspernatos deos esse confido'. aspernor illum, idem pro Cluentio (14, 41) 'nemo illum aditu, nemo convivio dignum iudicabat, omnes aspernabantur'.

AVOCAT ab illa re, Cic. de rep. I (*fragm. inc. sedis*, 6) 'a 74 qua isti avocant'.

ABALIENAS illam rem a te, Cic. Siciliensi (*in Verr. II*, 75 64, 155) 'maximum numerum abs te abalienasti'.

ADREPSIT ad illam rem, Cic. frument. (*in Verr. III* 68, 158) 76 'ad istius amicitiam adrepserat'.

ADMINISTRAT provinciam, Cic. de signis (*in Verr. IV*, 77 64, 144) 'quod vigilanter provinciam administrasset'.

ADSPIRAT illi, Verg. Aen. II (385) 'adspirat primo fortuna 78 labori'. aspirat ad illud, Cic. in divinatione contra Caecilium (5, 20) 'qui ad alienam causam accedere aut adspirare audeat'.

ADOLET aras, Verg. Aen. VII (71) 'adolet dum altaria tae- 79 dis', idem Aen. I (704) 'flammis adolere penates'. adoleunt arae, idem geor. IIII (379) 'Panchaeis adoleunt ignibus arae'.

ALLIGAT ad hoc, Cic. de suppliciis (*in Verr. V*, 5, 10) 'et 80 ad palum alligantur'.

crificia, quae putet occultiora esse, sceleratasque eius preces et nefaria vota cognovimus — cuius ego furorem atque crudelitatem deos immortales a suis aris atque templis aspernatos esse confido Cicero asperno illum N¹ aspernor illum littera r alia manu adiecta N² aspernor illum M G aditu M adit N¹ N² G aspernebatur N¹ aspernabantur N² 74 isti avocant N¹ N² M isti avocabant G Lindemannus Keilius, quem codicum Neapolitanorum lectio fugit 75 Abalienas coni. Keilius abalienat codices rem coni. Keilius abalienasti N¹ N² G Cicero alienasti M 76 ad illam rem coni. Keilius 78 Caecilium M G Caelium N¹ Caecilium alia manu ci syllaba superscripta N² adspirare M 79 Aen. VII] Aen. V N¹ N² Aen. I M G. « tria Vergili exempla, quae restitui, et praeter haec quarum bucol. 8, 65 posuit Nonius p. 58 » Keilius Panchaeis M Pancheis N¹ Pantheis N² Panethaeis G 80 ad palum N¹ N² G alligantur N¹ N² (quorum lectio Keilius fugit) M Cicero alligabantur G Keilius 81 avius a sanitate

81 AVIUS ab illa re, Cic. pro Sylla (30, 83) 'et avius a sanitate'.

82 ANTE expectatum pro antequam expectatur, Verg. geor. III (348)

'ante expectatum positus stat in agmine castris'.

83 AUDET hoc, Cic. Philip. II (7, 16) 'quid enim est quod tu non audeas?' audet hoc facere, Verg. Aen. V (379)

'audet adire virum manibusque inducere caestus'. audet in hoc, Verg. Aen. II (347)

'quos ubi confertos audere in proelia vidi'.

84 ACER his rebus, Verg. geor. III (7) 'humeroque Pelops insignis eburno, acer equis'.

85 ARRISIT illi, Symmachus ad Theodosium imperatorem beatum iam parvulum meum cui pium.

1 II. BIBIT illud, Verg. Aen. I (749)

'infelix Dido longumque bibebat amorem'.

bibit illo poculo, idem geor. II (506) 'gemma bibat'. bibere dat, Cic. Tusculanarum I (26, 65) 'ut Iovi bibere ministraret'.

2 BELLUM cum illo gerit, Cic. in Hortensio (p. 318 M.) 'qui cum hodie bellum cum mortuo gerunt', Verg. Aen. XI (305)

M¹ avia sanitati M² (cum tribus codicibus) avia sanitate N¹ N² avii a sanitate G adeone vobis alienus a sanitate Cicero 82 expectatur coni. Keilius expectatus codices geor. III] geo. IIII N¹ N² G expectatus codices Maii 83 quid enim est] quid autem est Cicero caestus omm. N¹ N² G manibusque inducere caestus om. M confertos] consertos M (unus codex Maii confertos) 85 Symmachus G Symmachi N¹ N²; elocutionem et exemplum om. M. additamentum suspectum est Lindemannus, qui id in notas reposuit; Symmachi exemplum interpolatori tribuit Houvenus p. 37.

II. 1 Aen. IIII N¹ N² G infelix N¹ N² bibere dat om. G et exemplum quod supererat in notas reposuit Lindemannus. elocutionem et exemplum om. M 1 omm. N¹ N² 2 cum mortuo cives cum gente Deorum gerunt sed deletis verbis cives cum gente Deorum

'bellum importunum, cives, cum gente deorum
invictisque viris gerimus'.

bellum contra illum gerit, Cic. Philip. III (1, 1) 'cum bellum
nefarium contra vitam fortunasque nostras non cogitari, sed geri
iam viderem'. bello bonus, Verg. Aen. VIII (480) 'gens bello
praeclara'. belli pro 'in bello', Ter. Heaut. (112) 'rem et glo-
riam armis belli repperi', Sal. Iug. (41, 7) 'paucorum arbitrio
belli domique agitabantur'.

BENIVOLUS illi, Cic. pro Flacco 'quam benevolum hunc
populo Romano, quam fidelem putatis'.

III. CERTO contra te, Sal. Catil. (59, 5) 'contra latrones
inermes pro patria certare'. certo tibi, Verg. buc. (5, 8) 'solus
tibi certet Amyntas'. certo cum his, Sal. Iug. (6, 1) 'cursu cum
aequalibus certare'. certamus inter nos, idem Iug. (52, 1) 'inter
se duo imperatores, summi viri, certabant'.

CONTENDO tecum, Sal. Catil. (53, 3) 'cum magnis legio-
nibus hostium contendisse'. contendo tibi, Verg. geor. II (96)
'nec cellis adeo contende Falernis'.

CERTAMEN illi cum illo est, Cic. pro Cor. I (p. 256 M.)
'quid enim? mihi certamen est cum accusatore aut contentio?'
certamen est ille cum illo, Verg. buc. (7, 16)

'et certamen erat Corydon cum Thyrside magnum'.

eadem manu N¹ gerunt N¹N² G gerant M Lindemannus Müller
cum bellum nefarium contra aras et focos, contra vitam fortunasque
nostras ab homine profligato ac perduto non comparari, sed geri iam
viderem Cicero non om. N¹; additum fortasse alia manu N²
cogitari sed] cogitari vel G agitabatur Sallustius.

III. 1 cursu G Sallustius curru N¹N² M idem Iug. M idem in
Iug. N¹N² idem in Iugurth. G 2 adeo Vergilius 3 Certamen
illi cum illo est coni. Lindemannus certamen (certamen N¹) illi cum
illa est codices ille cum illo coni. Burmannus apud Houvenum

4 COGO domum te, Sal. hist. I (33 Mauren.) 'maturaverunt
exercitum Dyrrachium cogere'. cogo te domi, Verg. buc. (6, 85)
'cogere donec oves stabulis numerumque referre
iussit'.

5 CONCURRUNT inter se, Verg. Aen. X (436)
'ipsos concurrere passus
haut tamen inter se summi regnator Olympi'.

concurrit ille illi, Verg. Aen. VIII (692) 'aut montes concurrere
montibus altos', idem Aen. I (493) 'audetque viris concurrere
virgo'.

6 CORUSCUS hac re, Verg. Aen. II (470) 'et luce coruscus
aëna'. coruscat hac re, idem geor. III (98) 'elucet aliae et ful-
gore coruscant'. coruscat hanc rem, idem Aen. X (652) 'stric-
tumque coruscat mucronem'.

7 CONSULO illam rem, Verg. Aen. XI (343)
'rem nulli obscuram nostrae nec vocis egentem
consulis, o bone rex',

et Sal. Catil. (51, 4) 'quae reges atque populi male consulue-
runt'. consulo illi rei, Cic. in Pis. (10, 23) 'reip. consulendo',
Sal. Catil. (6, 6) 'reip. consultabant'. consulit de hac re, Sal.
Catil. (51, 1) 'qui de rebus dubiis consulant'. consulit in illum,
Ter. Heaut. (437)

'quia pessime istac in te atque illum consulis'.

p. 38 illi cum illo N¹N² G cum illo M Lindemannus 4 Dyrrac-
chium M¹ Dyrrachium (in nota « codices tres brachium; sed [in uno
corr. Durrachium ») M² Durachium G brachium N¹N² 5 haut] aut
N¹N² G Olympi N² Olimpi N¹ ille illi M Lindemannus illo
illi N¹N² 6 Coruscus hac re] manus librarii scripserat concursus
hac re sed verbo concursus deleto [coruscus superscripsit geor. III
M geor. III N¹N² G et lucent G 7 qui reges aut populi ira aut
misericordia impulsu male consuluerunt Sallustius consuluerunt N¹N²
consuluerunt M G consulo illi rei G consolor illi rei N¹N² M
consulant codices Arusiani consultant Sallustius istac codices Aru-

CIRCUMDAT hoc illi rei, Verg. Aen. XII (88) 'circumdat
loricam humeris'. circumdata haec res illam rem, Sal. hist. I (122
Mauren.) 'occupatusque collis editissimus et eum multa opera
circumdata'. circumdatur haec res illa re, Verg. Aen. I (593)

'argentum Pariusve lapis circumdatur auro'.

CORRUPTUS ab illa re, Sal. Iug. (31, 2) 'ab ignavia atque
socordia corruptus'. corrumpens illo pretio, Cic. pro Cluentio
(25, 68) 'sescentis milibus nummum se iudicium corrupturum
dixerat'.

CELAT illum quem occultat, Verg. Aen. X (417) 'silvis ge-
nitor celarat Alesum'. celatus qui fallitur et ignorat, Ter. Hecy.
(645) 'nosne hos celatos tam diu'. celat te de hoc, Cic. de si-
gnis (*in Verr. IV, 12, 29*) 'dixit cupisse te celare de phaleris'.

CONSUEVIT illa muliere, Ter. Adelf. (666) 'qui illa con-
suevit prior'. *consuevit cum illa muliere, idem Hecy. (555)* 'qui-
cum tot consuevisset annos'. consuetam habeo illam rem, Sal.
Iug. (85, 7) 'et pericula consueta haberem'. consuevit *cum illa*
muliere in illa re, Ter. Phor. (873) 'cum eius consuevit olim

siani istuc Terentius 8 Aen. XII *M Aen. II N¹ N² G* circum-
data haec res *coni. Keilius* circumdata hac re *N¹ N² G* circumdat hac
re *G Lindemannus* eum multa opera *N¹ N² G* cum multa opera *M*
exemplum Sallustii etiam apud Priscianum l. XV p. 66, 19 in-
venitur circumdatur haec res illa re *coni. Keilius* circumdat haec
res illam rem *codices* 9 ignaviat *eadem manu corr. ignavia N¹*
soccordia *N¹* secordia *N²* 10 Aen. X *M Aen. XII N¹ N² G*
genito *N¹* gemo *N²* dixit cupisse te *M* dixit cupis se *N¹ N² G*
phaleris *M Falernis N¹ N² G* dixit Phylarchus pro testimonio se,
quod nosset istum tuum morbum, ut amici tui appellant, cupisse te
celare de phaleris *Cicero* 11 consuevit illa muliere *coni. Keilius*
consuevit illa re *codices* qui illa *Lindemannus Keilius* quilla
N¹ N² G consuevit cum *coni. Keilius* idem *Hecy. coni.*
Keilius Lindemannum quodam modo secutus quicum *M G* qui cum
cum qui cum *N¹ N²* consuetam habeo illam rem *M* consuetum ab
eo illam rem *N¹ N² G* haberem *codices Arusiani* habeam *Sallustius*
consuevit cum illa muliere in illa re *coni. Keilius* consuevit in illa

[cum] matre in Lemno'.

12 CERNERE erat hoc, id est hoc videbatur, Verg. Aen. VIII
(675) 'Actia bella cernere erat'. cernitur nulli pro nullo, idem
Aen. I (440) 'neque cernitur ulli'.

13 CONDONO tibi hoc, Sal. Iug. (27, 2) 'ut Iugurthae sce-
lus condonaretur'. condonatur illam rem, Ter. Eun. (17)

'habeo alia multa, quae nunc condonabitur,'

ideim Phor. (947) 'argentum quod habes condonamus te'.

14 CONSCIUS huius rei, Verg. Aen. XI (812) 'conscius auda-
cis facti'. conscius huic rei, Cic. de signis (*in Verr. IV, 56, 124*)
'temeritati meae et mendacio meo conscius'.

15 CULTOREM sui, Sal. hist. IIII (48 *Mauren.*) 'collegam mi-
norem et sui cultorem expectans'. cultor horum, Verg. geor. I
(14) 'et cultor nemorum'. colens huius rei, Cic. pro Plancio
(33, 80) 'qui religionum colentes'.

16 CONGERO ad illum, Cic. pro Deiotaro (4, 12) 'ad quem
cum dii atque homines omnia ornamenta congessissent'. con-
gero in illum, Cic. Philipp. V (4, 12) 'pecunia congesta in illam
domum'. congestum illuc, Verg. buc. (3, 69)

'notavi

ipse locum aerae quo congessere palumbes'.

17 CUSTOS illarum rerum, Verg. geor. I (17) 'Pan ovium cu-
stos'. custos illis rebus, Cic. *in Catil. II (12, 27)* 'nullus est por-
tis custos'.

18 CRIMINOR te illi, Ter. Eun. (855) 'metui ne me crimina-
retur tibi'.

19 COMPOS animi, Ter. Adelf. (310) 'vix sum compos animi'.

codices cum matre *N¹ N² G* 13 condonamus *G Terentius* con-
donamur *N¹ N² M* 14 esse temeritati et mendacio meo conscius
Cicero 15 collegam *M G* collega *N¹ N²* 17 geor. *N¹ N²* custos
illis rebus *N¹ N² G* custos illis *M* Cic. *Catil. V N¹ N²* 18 cri-

COMMERITUS erga me, Ter. Hecy. (486) 'nunquam quicquam erga me commeritast, pater'.

COMPERTOS scelere, Cic. Philip. XII (7, 15) 'hos nunc omni scelere compertos tolerabiles censes civitati fore?'

CREDULUS illis, Verg. buc. (9, 34) 'sed non ego credulus illis'.

CONSIDERE in illam rem, Verg. Aen. VIII (144) 'et non viderunt moenia Troiae'

Neptuni fabricata manu considerare in ignes'.
considerare his, idem Aen. I (572)

'vultis et his mecum pariter considerare regnis'.

CONCEDO gratiae, Cic. pro Corn. (p. 251 M.) 'cur nunc redeant, si tunc gratiae concesserint'. concedo in gratiam, Sal. hist. I (12 Mauren.) 'quorum in gratiam plerique concesserant'.

CONIURATI hoc facere, Verg. Aen. VI (georg. I, 280) 'et coniuratos caelum rescindere fratres'.

COMMORITUR illis, Sal. hist. I (138 Mauren.) 'obviam ire et commori hostibus'.

CONTIGUUS huic rei, Verg. Aen. X (457) 'hunc ubi contiguum missae fore credidit hastae'.

CONFERT hoc cum illo, Cic. in Pis. (16, 37) 'confer, si audes, absentiam tuam cum mea'. confert hoc illi, Verg. Aen.

minaretur uxor tibi verbo uxor deleta N¹ 20 commeritast Terentius M¹ commeritus est codices Mail et M² commeritust N¹ commeritus N² G 21 hos M Cicero his N¹ N² G scelere compertos codices Arusiani scelere coopertos Cicero civitati N¹ N² G Cicero in civitate M 22 haec elocutio cum exemplo iterum descripta post verbum ignes sequentis elocutionis N¹ N² 23 et non N¹ N² M at non G Vergilius Aen. I G Verg. I N¹ N². hanc elocutionem cum exemplo codices Mail omm. 24 quorum in gratiam G August. de civ. dei III 17 et Maurenbrecherus quorum in gratia N¹ N² M 27 missae fore Vergilius missae M G misseae N¹ N² 28 confer si audes M G Cicero confert si audes N¹ N² Aen. omm. N¹ N² G 29 conludit—conlu-

XII (678) 'stat conferre manum Aeneae'.

29 CONLUSIT cum illo, Cic. Siciliens. (in Verr. II, 24, 58) 'tecum tum conlusisset'.

30 COMMUNE est hoc inter illos, Cic. Sicilien. (in Verr. II, 36, 89) 'ut diceret inter eos omnia esse communia'. commune est illis hoc, idem pro Ros. (pro Roscio Amerino, 26, 72) 'quid est enim tam commune, quam spiritus vivis, terra mortuis?'

31 CONIUNCTUS cum illo, Cic. Siciliens. (in Verr. II, 68, 163) 'cum P. R. coniuncta est'. coniunctus illi, Verg. Aen. VIII (130) 'quodque a stirpe foret geminis coniunctus Atridis'.

32 CONVERSUS ad te pro convertendus, Cic. pro Plancio (20, 50) 'non dubito quin omnes conu u. f. m.'.

33 CONLOCAT in illo, Cic. pro Ros. (pro Rosc. Am., 35, 98) 'in curru collocat Automedontem'. conlocat illi, idem in Pis. 'homini levi et subito filiam conlocavit'.

34 CONVENIT in illum, Cic. pro Deiotaro (10, 28) 'tamen id

sisset corr. Keillius conludit—conlusisset codices tum restituit Keillius tuum codices 30 inter illos N¹ N² G inter nos M diceret N¹ N² G duceres M inter eos M G eos N¹ N² ut diceret omnia inter eos esse communia Cicero vivis M G vris tribus punctis i litteram coronantibus N¹ viris N² terra mortuis errore librarii post verba esse communia posita N¹ N² etenim quid est tam commune, quam spiritus vivis, terra mortuis? Cicero 31 cum P. R. Cicero cum per R. p. N¹ sed litterae ita confusae sunt ut apographum N² lacunam reliquerit quod item fecit codex G ex N² descriptus cum eo M Aen. omm. N¹ N² quodque M G Vergilius quoque N¹ N² ab stirpe N¹ N² G a stirpe M Vergilius 32 Planco N¹ N² omnis ad te se conversa fuerit multitudo recentiores editores Ciceronis omnis conversa (conversi codices) fuerit multitudo M¹ omnis conversa (conversi codices) multitudo M² omnis conversa fuerit multitudo Lindemannus, qui vero, cum ei codex G praeberet easdem litteras quas N¹ N², in notis non dubito quin legendum sit conversurus ad te pro c. scriptum reliquit 33 Automedontem N² G Cicero Automedontem M Automedonta (dubito quin Automedonte legi possit cum Keillio) N¹ filiam corr. Maius filium codices 34 convenit in il-

maledictum minime in illam aetatem conveniret'.

CONGRUUNT illi inter se, Ter. Heaut. (511)

'ne nos inter nos congruere sentiant'.

CITIUS sive celerius hac re, Verg. Aen. I (142) 'et dicto citius tumida aequora placat', Sal. hist. (II, 79 Mauren) 'illi tertio mense pervenire in Pontum multo celerius spe Mithridatis'.

IV. DESPECTUS mihi est, Verg. buc. (2, 19) 'despectus tibi sum, nec qui sim quaeris'. despectus est a me, Cic. in Pis. (41, 99) 'despecto a ceteris, a se ipso desperato'.

DIVES illius rei, Verg. buc. (2, 20) 'quam dives pecoris'. dives illa re, Verg. Aen. IIII (37) 'quos Africa terra triumphis dives alit'.

DONATA mihi sunt haec, Verg. buc. (3, 13) 'quae tu puero donata dolebas'. donatus his sum, Verg. Aen. V (268) 'donati omnes opibusque superbi'. donat hoc illi, Verg. Aen. V (262) 'donat habere viro decus'. donat illum hac re, Verg. buc. (5, 85) 'hac te nos fragili donabimus ante cicuta'.

Cic. in Pis. (11, 25) 'me inaurata statua donarunt'.

DECUS tuis, Verg. buc. (5, 34) 'tu decus omne tuis'. decus tuorum, idem Aen. VIII (405) 'astrorum decus et nemorum'.

DIGNUS hac re, Verg. buc. (3, 109) 'et vitula tu dignus et hic'. dignus qui hoc faceret, Cic. in rhet. (I, 3, 4) 'dignus

lum *MG* convenit illum *N¹N²* in illam aetatem *MG* in illam aetatem *N¹N²* conveniret *N¹N²G* Cicero conveniet *M* nos *MG* Terentius in nos *N¹N²* illi Carrio ceterique editores Sallustii illo *codices* praeter *N²* in quo incertum est ille an illo legendum sit Mitridatis *N¹N²*

IV. 1 nec qui *M* Vergilius ne qui *N¹N²G* quaeris ex Vergilio addidit Keilius despectum a ceteris, a te ipso desperatum Cicero 3 haec conl. Keilius; omm. *codices* donabimus Vergilius donavimus *codices* cicuta omm. *codices* et editores; addidit Keilius

qui rem publicam gereret'. dignus fieri, Verg. buc. (5, 54) 'et puer ipse fuit cantari dignus' et alibi (buc. 5, 89) 'et erat tum dignus amari'. dignor me illa re, Verg. Aen. I (335) 'haud equidem tali me dignor honore'. dignatus illa re, id est dignus habitus, idem Aen. III (475)

'coniugio, Anchise, Veneris dignate superbo'.

DESINE hoc facere, Verg. Aen. IIII (360)

'desine meque tuis incendere teque querellis'.

desine illam rem, Verg. buc. (8, 61)

'desine Maenaios, iam desine tibia versus',

Ter. Heaut. (305) 'mulier telam desinit (et deserit)'.

DORMIT hac re, Verg. geor. II (506) 'et Serano dormiat ostro'. dormit in illam sui corporis partem, Ter. Heaut. (342)

'in utramvis aurem otiose ut dormias'.

DOLET illa re, Verg. Aen. I (669) 'et nostro doluisti saepe dolore'. dolet illam rem, Sal. Catil. (40, 2) 'et quasi dolens eius casum'. doleo vicem tuam, id est per te doleo, Cic. † domo et rep. vitam lugeo. dolet illa pars mihi, Ter. Phor. (1053) 'tuo viro oculi doleant'.

5 rem publicam gereret *G* Cicero rem pergeret *N¹N²* et *codices* Mail cantari *MG* cantare *N¹N²* Aen. III *MG* Aen. IIII *N¹N²* 6 desine hoc facere *N¹N²G* desine facere *M* desine illam rem *N¹N²G* desine hoc *M* tibia *N²MG* tibi *N¹* telam Terentius te iam *codices* et deserit] nolui cum Keilio uncis secludere haec verba quae mihi videtur Arusianus addidisse praesertim quod haberet et *codices* qui desinit et *codices* qui deserit scriptum haberent. ego vero contra *codices* *N¹N²* aut deserit pro et deserit legerim 7 dormit in illam Keilius dormiet in illam *codices* et editores in utramvis aurem *codices* in aurem utramvis Terentius 8 per te *N¹N²* propter te ceteri Cic. *MG*. locus est corruptus; duas elocutiones cum exemplis confusas esse atque aliquid ex utraque cecidisse errore librarii crediderim, ita ut nullo modo Arusiani verba in integrum restitui possint vitam *codices* vicem *M¹* Lindemannus

DEIECTUS illa re, Verg. Aen. III (317)

'heu quis te casus deiectam coniuge tanto'.

deiectus ab illa re, idem Aen. V (542)

'quamvis solus avem caelo deiecit ab alto'.

deiectus de illa re, Cic. pro Murena (37, 79) 'deici de urbis praesidio et deturbari de custodia civitatis volunt'.

DOCTUS illius rei, Verg. Aen. X (225)

'quarum quae fandi doctissima Cymodocea'.

doctus illa re, Sal. Catil. (25, 2) 'litteris Graecis et Latinis docta'.

doctus illam rem, Sal. Catil. (45, 1) 'per legatos cuncta edoctus'

et hist. I (147 Mauren) 'doctus militiam'. doctus ad illam rem, Ter. Hecy. (203)

'in eodemque omnes mihi videntur ludo doctae ad malitiam'.

DESILUIT hoc, Verg. Aen. X (453) 'desiluit Turnus biugis'.

desiluit ab hoc, idem XI (499) 'portisque ab equo regina sub altis desiluit'.

DIGREDIOR illi loco, Sal. Iug. (50, 1) 'Numidas quietos neque colli digredi animadvertit'. digredior illum locum, Sal. hist. IIII (49 Mauren) 'exercitum dimisit, ut primum Alpes digressus est'.

DECET te, Cic. Philip. II (8, 20) 'quam id te, dii boni, non decebat'. decet tibi, Sal. hist. I (140 Mauren) 'locum editiorem quam victoribus decebat capit', Ter. Adelf. (928) 'ita nobis decet'.

DIMIDIO pluris, id est duplo, Cic. frument. (in Verr. III, 32, 75) de decumis Herbitensium per triennium, cum primo anno

Phor. omm. N¹N² 10 ad malitiam Terentius ad militiam *codices Arusiani* 11 sub altis *codices* sub ipsis Vergilius 12 digredior illi loco — animadvertit] non bene legit Arusianus, cum Sallustius colle digredi scripsisset colli N¹N²M colle G Lindemannus 13 Decet] Serv. in Verg. Aen. VIII, 127 14 frumentaria M¹ comment. N¹N²G. Maius autem cum in editione Romana (M²) frumentaria legat, adicit tamen in notis « tres *codices* comment. pro

venditas dicat tritici modiis XVIII milibus, secundo tritici modiis XXV milibus DCCC, anno tertio supraiacente Aeschione venditas dicunt medimnis VIII milibus centum, id est modiis XLVIII milibus DC, dupla summa anni proximi, 'addicitur medimnis VIII milibus C dimidio fere pluris quam superiore anno': idem pro Flacco (20, 47) 'habebat enim rhetor iste discipulos, quos dimidio redderet stultiores, quam acceperat; neminem tamen adeo infatuare potuit, ut ei nummum concederet'.

DEDO illi rei, Cic. pro Caelio (19, 47) 'huic si se isti vitae dedisset', Verg. georg. IIII (90) 'dede neci'. dedo in illam rem, Ter. Andria (199) 'caesum te in pistrinum, Dave, dedam' [per vitium]. dedo ad hoc, Cic. pro Cor. II (p. 259 M.) 'ad miserimum crudelissimumque dominatum dedi patiamini', idem pro Cluentio (64, 181) 'sed plane ad supplicium dedit'.

frumentaria ». *verba quae sequuntur passim sumpta sunt ex de frumento oratione (in Verr. III, 32-33, 75-77) ita confuse ut, exceptis verbis addicitur—anno, quae in capite 33, 77 leguntur, cum Ciceronis certo loco nullo modo conferri possint; nec crediderim cum F. Ursino (not. in Ciceron. ed. Antverp. a. 1581 p. 177) haec esse Ciceronis verba, ex libro quem Tiro in lucem edidit, ut scribit Quintilianus lib. X, Commentaria causarum inscriptum XVIII milibus Zumptius XLIIII *codices* supraiacente coni. Ursinus supra iacente *codices* dicunt *codices* dicit coni. Lindemannus, apodosin existimans esse ad superiora quum venditas dicat VIII milibus Ursinus, quem secuti sunt Lindemannus et Keilius IIII mib. N¹N² IIII mil. ceteri XLVIII Ursinus Lindemannus Keilius XLVII N¹N²M XLIII G DC Ursinus Lindemannus Keilius dictis *codices* annis Ursinus Lindemannus Keilius cum *codices* dimidio fere G dimidi fere N¹ fere N²M habebat enim rhetor iste adulescentes quosdam locupletes, quos dimidio redderet stultiores Cicero neminem] neminem N¹ concederet N¹N²G concederet M crederet Cicero 15 pro Caelio N¹N²G pro Cotho M. Maius vero in editione Romana (M²) « ita tres *codices*. Editores L. Othone, quae videtur vera lectio. Codex unus Caelio ». L. Otho Lindemannus isti vitae Cicero istius viae N¹N²M istius vitae G pistrinum (sed. corr. pristinum fortasse eadem manu N¹) N¹M G Terentius pristinum N² Dave N¹N²M Lindemannus dare G per vitium om. M. his verbis, dicam cum*

DAT illi, Verg. Aen. VIII (83) 'da nate petenti'. dat in illud, 16
idem Aen. VIII (815) 'saltu sese omnibus armis in fluvium de-
dit'. dat ad illum, Ter. Phor. (653)

'in servitutem pauperem ad ditem dari':

DEPOSUIT his, Verg. geor. II (24) 'deposuit sulcis'. de- 17
posuit in his, Cic. Philip. XIII (11, 24) 'cum in gremiis mimarum
mentum mentemque deponeret'.

DETRAHO tibi, Cic. pro Corn. I (p. 250 M.) 'nihil senatui 18
detraxisse Cornelium'. detraho de te, Cic. pro Scauro (36) 'nihil
Sardos Appio gratius esse facturos, quam si de Scauri fama de-
traxerint'. volunt quidam distantiam esse, ut « lacerare famam »
de illo detrahere sit, sed falso. nam Cic. de suppl. (in Verr. V,
22, 58) 'quae tu de rep. nostra detraxeris, id est imminueris et
abstuleris', idem. in Catil. II (8, 18) 'et dubitas de possessione
detrahere'.

DEFICIT illam rem, Verg. georg. I (290) 'noctes lentus non 19
deficit humor'. deficit ab illa re, Cic. de praetura urbana (in
Verr. act. sec. I, 31, 79) 'Lampsacena civitas deficere ab imperio
ac nomine nostro volebat'. deficit ad illum, Sal. Jug. (61, 1) 'in
his urbibus quae ad se defecerant'. deficit simpliciter pro deest,
Verg. Aen. VI (143) 'primo avulso non deficit alter'.

Lindemanno, nescio quid faciam 16 VIII N² M G III priore loco
N¹ saltu sese-Phor. desunt in G dedit codices Arusiani
dedit Cicero 17 geor. II M geor. III N¹ N² G mimarum N¹ M
minarum N² nuptiarum G mentum mentemque deponeret M Lin-
demannus mentemque deponeret N¹ N² mentu deponeret G mentem
mentumque deponeret Cicero 18 Sardos Appio M Lindemannus
Ardos Appios N¹ N² G persuasum est Sardis se nihil Oppio gra-
tius Cicero de rep. nostra detraxeris Cicero de rep. nos traxeris
N¹ N² de rep. detraxeris M G 19 humor] amor corr. humor for-
tasse alia manu N¹ humor alia manu N² non volebat N¹ non
valebat N² M G Keilius Lampsacena civitas—deficere ab imperio ac
nomine nostro volebat? Cicero defecerant M G Sallustius defece-

20 DECEDO huic de hac re, Cic. de rep. I (43, 67) 'ut his
de via decedendum sit'. decedo huic simpliciter, Verg. buc. (8, 88)
'nec serae meminisse decedere nocti'.

21 DELECTAT me haec res, Cic. de rep. I (13, 19) 'ipsa co-
gnitio nos delectaverit'. delector illa re, idem Horten. 'hic pri-
mum Catulus delectatus ipso loco'.

22 DESISTO hac re, Sal. hist. II (27 Mauren.) 'ut actione de-
sisteret', Ter. Phor. (634) 'ut herus his desistat litibus'. desiste
hoc facere, Verg. Aen. XII (60) 'desiste manum committere
Teucris'.

23 DEVERTIT domum, Cic. pro Deiot. (6, 17) 'et domum re-
gis, hospitii tui, devertisses'. devertit in domum, idem pro Mi-
lone (20, 54) 'devertit in villam Pompei'.

24 DEFIGIT in illa re, Cic. in Cat. I (6, 16) 'quod eam ne-
cesse putas esse in consulis corpore defigere'. [defigit illa re,
Verg. Aen. XII (130) 'defigunt tellure hastas'.

25 DISCO ex illo, Verg. Aen. XII (435)

'disce, puer, virtutem ex me verumque laborem'.

disco de illo, Ter. Eun. (262) 'ut sibi liceret discere id de me'.

26 DEFLEXIT de proposito, Cic. Philip. XVI † (p. 287 M.)
'latere sis ne vestigium quidem deflexit'.

runt N¹ N² Aen. VI M VI Aen. N¹ N² G 20 huic priore loco
omm. codices I omm. codices his de via N¹ N² hic de via G
de via M is de via Cicero 21 delectaverit N¹ N² G delectavit M
cognitio ipsa rerum consideratioque delectat Cicero 22 desisto
G desiste N¹ N² M ut erus M uterius N¹ N² ulterius G Aen.
XII M Aen. XI N¹ N² G 23 devertisses N¹ devertisset N² G di-
vertisset M pro Milone M G pro Milo. N¹ N² 24 defigere M
defige N¹ N² G 25 Aen. XII G idem XII M Aen. XI N¹ N²
26 latere sis N¹ N² laterensis M G Müller unde deprompta sint
haec et sequentia verba velut ex Philippicis orationibus citata non
constat, quae in incertarum orationum fragmentis posuit Müller

DISCEPTATA lis est, Cic. Philipp. XVII † (p. 287 M.) 'non est illa dissensio disceptata bello'.

DEPORTAVIT domum, Cic. de rep. I (14, 21) 'cum aliud nihil domum suam deportavisset'. deportavit in illud, idem de praetura urbana (in Verr. act. sec. I, 20, 54) 'haec non domum suam neque in suburbana amicorum, sed Romam in publicum deportavit'.

DISCEDIT Roma, Cic. in Verrem actione prima (18, 54) 'cum haec frequentia Roma discesserit'.

DEFUNGITUR his, Cic. frument. (in Verr. III, 16, 42) 'cum tribus decumis pro una defungeretur', Verg. Aen. VI (83)

'o tandem magnis pelagi defuncte periclis'.

DESPERAT hanc rem, Cic. de suppliciis (in Verr. V, 6, 12) 'desperatis iam omnibus rebus'.

DILECTUS huic, Verg. georg. I (399) 'dilectae Thetidi alcyones'.

DEGO illam rem, Verg. Aen. IIII (550) 'sine crimine vitam degere', Cic. pro Roscio (p. Rosc. Am. 52, 150) 'inter feras satius est aetatem degere'.

DESUETUS his, Verg. Aen. VI (815) 'et iam desueta triumphis agmina'.

DIFFIDIT illi, Verg. Aen. III (51) 'cum iam diffideret armis', Cicero pro Cluentio † 'diffidentem rebus suis', Sal. Catil. (31, 3)

28 de rep. II *codices* deportavit in illud M G portavit in illud N¹ N² haec non in tuam domum neque in suburbana amicorum, sed Romam in publicum deportasses Cicero 30 Cic. frument. Keilius in frumentaria M frumentum tribus N¹ N² G 32 georg. I Keilius georg. N¹ N² G. elocutio cum exemplo in codicibus Maii desideratur 33 vitam degere M vitam degerit N¹ N² G 34 et iam M etiam N¹ N² G 35 lacunam, qua in omnibus codicibus exemplum orationis pro Cluentio 23, 63 qui sibi alia ratione diffideret excidit, indicavit Keilius, qui sequens exemplum ad orationem de imperio Pompei 9, 23 diffidentemque rebus suis pertinere scripsit Catil. G

'sibi patriaeque diffidere'.

36 DEFENDE illam rem pro ab illa re, Verg. Aen. X (905) 'hunc, oro, defende furorem'. defendo ab illa re, idem buc. (7, 6) 'dum teneras defendo a frigore myrtos'.

37 DISCRUCIOR huius rei, Ter. Adel. (610) 'discrucior animi'.

38 DUBIUS huius rei, Salust. hist. III (110 Mauren.) 'dubius consilii'.

39 DECIDI de illa re, Ter. Heau. (250) 'quanta de spe decidi'.

40 DEPERIT amicam, Ter. Heau. (625) 'Clinia hanc si deperit'.

41 DE subito cum praepositione, Ter. Heau. (673) 'bolum mihi tantum ereptum tam de subito ex faucibus'.

42 DE repente, Ter. Hecy. (519) 'corripuit de repente tacitus sese ad filiam'.

43 DUXIT se, Ter. Hecy. (522)

'uxor ubi me ad filiam ire sensit, se duxit foras'.

44 DILIGENS huius rei, Cic. pro Cornelio II (p. 259 M.) 'quam diligentes libertatis vos oporteat esse'.

45 DUNTAXAT, id est tantum modo vel hoc solo, Cic. pro Corn. II (p. 259 M.) 'qui commodis P. R. lingua dumtaxat ac voluntate consuluit'.

46 DEMO de hoc, Cic. pro Cor. I (p. 256 M.) 'demi medius fidius de his ornamentis aliquantum malim'.

47 DAS hoc facere, Verg. Aen. I (79) 'tu das epulis accumbere divum' et V (689) 'da flammam evadere classi' et XII (97) 'da

Cati. N¹ N² Cat. M diffidere M G diffideret N¹ N² 36 defendo ab illa re Keilius defende ab illa re *codices* idem legitur in *codicibus Neapolitanis*, cum Keilius scribat eosdem *codices* illud verbum omisisset 37 rei omm. *codices* 38 rei omm. *codices* dubius huius rei omm. *codices* et *editiones Maii* 39. Heau.] heu N¹ N² 41 Heau.] heu N¹ N² 42 corripuit Terentius peripuit N¹ N² proripuit M G 43 duxit se M² duxisse N¹ N² *codices Maii* et M¹ duxit G 47 Phrygis Vergilius p. N¹ N² G; omm. M 49 indi-

sternere corpus semiviri Phrygis'.

DE die sicut ex tempore, Ter. Adel. (965) 'apparare de die convivium', Cic. Philip. II (34, 87) 'non solum de die sed etiam ad diem vivere'.

DETRECTO hanc rem, Cic. cum quaestor Lilybaeo dec. (p. 230 M.) 'quod non detrectare militiam, sed defendere provinciam indicata est'.

DAMMATUS de caede et caedis, utrumque Cic. Philipp. I (9, 23) 'quae iubent ei qui de vi itemque ei qui maiestatis damnatus sit'.

V. EXPERIAR hoc facere, Verg. buc. (8, 66) 'magicis sanos avertere sacris experiar sensus'. experior cum his, Cic. pro Cor. I (p. 244 M.) 'quid quod ne cum his quidem expertus es, quos duces operarum fuisse dixisti'. experior illam rem, Verg. geor. III (156) 'aestate laborem experiantur'. experior hanc rem et hac re, Ter. Eun. (789)

'omnia prius experiri quam armis sapientem decet'. expertus illum, Verg. Aen. XI (396)

'haud ita me experti Bitias et Pandarus ingens'. expertus illius, idem Aen. X (173) 'expertos belli iuvenes'.

EGET illius rei, Verg. geor. II (28) 'nil radicis egent aliae'. eget illa re, idem Aen. II (521)

'non tali auxilio nec defensoribus istis tempus eget'.

egens illius rei, idem Aen. VIII (299) 'non te rationis egentem'. egenus illius rei, idem Aen. I (599)

cata est *N¹N²* et *codices Mail praeter unum* iudicata sit *G* iudicavit *Lindemannus* 50 de vi itemque *Cicero et idem Arusianus IX, 18* devititque *N¹N²G*; verba de vi itemque *desunt in codicibus Mail*.

V. 1 experiantur *N¹N²G* experiuntur *M Vergilius* 2 Aen. II *N¹* egens illius rei *M* egens illius *N¹N²G* egenus illius rei *coni.*

'omnibus exhaustos iam casibus, omnium egenos'.

EVADO his, Verg. Aen. VIII (99) 'quaecumque evaserit undis'. evado hos, idem *in eodem* (386) 'iamque imprudens evaserat hostes'.

EXULAT illis locis, Verg. geor. III (225) 'ignotis exulat oris'. exulat usque ad illa loca, Verg. Aen. XI (262)

'Atrides Protei Menelaus ad usque columnas exulat'.

EGREDIOR illo loco, Verg. Aen. II (713) 'est urbe egressis tumulus', Cic. pro Ligario (2, 4) 'domo est egressus'. egressus illam rem, Sal. hist. I (106 Mauren.) 'gens raro egressa fines suos', idem hist. III (53 Mauren.) 'postquam egressus angustias'.

EXIT illa re, Cic. de rep. I (12, 18) 'nuntiatum est venire Laelium domoque iam exisse'. exit e loco, Cic. de suppliciis † 'ut exeunt e Sicilia praedones'. exit illam rem, Verg. Aen. V (438)

'corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit', idem Aen. XI (750) 'ei vim viribus exit'.

EMIT de me, Cic. pro Rosc. (pro Rosc. Am. 2, 6) 'quae de viro clarissimo et fortissimo sese dicit emisse L. Cornelius Chrysogonus'. emit a me, idem de suppliciis (in Verr. V, 22, 56) 'quod a malo auctore emit'.

EXPELLIT hoc loco, Cic. pro Cor. I (p. 256 M.) 'sati

Keilius egenus illius codices et editores 3 in eodem *M*; *omm.* *N¹N²G* 4 Protei *Vergilius* Prothei *codices* 6 Laelium *M G* Laelium *N¹* lesum *N²* puer nuntiavit venire ad eum Laelium domoque eius iam exisse *Cicero* Cic. de suppliciis e. q. s.] *lacunam primus Keilius indicavit, qui in notis addidit* 'ut exeunt e Sicilia praedones non inveniuntur in oratione de suppliciis, ex qua pro exemplo adscribi poterant haec 38, 100, posteaquam e portu piratae non metu aliquo affecti, sed satietate exierunt', Aen. XI *omm.* *N¹N²G*; exemplum deest in *codicibus Mail* 7 emit *codices* emiserunt *Cicero* 8 expellit ex patria *codices* expellet ex patria *Cicero*

hominem miserum atque innocentem eripi P. R., expelli patria, dividi a suis'. expellit ex hoc loco, idem pro Sestio (13, 30) 'expellit ex patria'. expellit a loco, Cic. pro Cor. II (p. 259 M.) 'expelleret a dispensantibus'.

EXPERTS illius rei, Cic. de rep. (I, 2, 3) 'negotii publici experts'. experts illa re, Sal. bello Cat. (33, 1) 'fama atque fortunis expertes sumus'.

EGREGIUS illa re, Verg. Aen. VI (862)

'egregium forma iuvenem et fulgentibus armis'.

egregius illius rei, Verg. Aen. XI (417) 'egregiusque animi', Sal. hist. I (148 Mauren.) 'egregius militiae'. egregius haec, Sal. Iug. † 'imperii prolatandi percupidus habebatur, cetera egregius'.

EXTERRITUS animo, Verg. Aen. VIII (370)

'at Venus haud animo nequiquam exterrita mater'.

exterritus illius rei, Sal. hist. III (56 Mauren.) 'tetrarchas regesque territos animi firmavit'.

EVENIT in illo, Sal. hist. V (24 Mauren.) 'nam si in Pompeio quid humani evenisset'. evenit illi, Cic. in Pis. (14, 33) 'an quod tibi proficiscenti evenit'. evenit his mihi incommode, Ter. Hecy. (838) 'incommode mihi nuptiis evenit'.

expellit a loco *MG* expelli a loco *N¹N²* 9 experts illius *MG* exper *N¹N²* 10 Aen. VI *M* Aen. II *N¹N²G* verba iuvenem et fulgentibus armis in codicibus Neapolitanis Sallustii exemplum egregius militiae sequuntur, at in codice *G* suo loco sunt, cum autem desint in codicibus Maii una cum exemplo Sallustii ex historiis de prompto Sal. Iug. e. q. s.] exemplum non invenitur in bello Iugurthino et ideo in historiarum fragmentis editores posuerunt; Maurenbrecherus autem, qui in fragmentis libri quarti posuit, haec addidit « aut excidisse videtur exemplum Iug. 63, ubi neque tam egregius facta erat (vulgo factis) legisse putaverim Arusianum, aut IV(O) ex IV numero corruptum esse coniciam » 11 Aen. VIII *MG* Aen. VIII *N¹N²* haud *MG* aut *N¹N²* territos codices exterritos ex lemmae corr. Dietschius, quem Maurenbrecherus secutus est 12 Pompeio *MG* Pompeio *N¹N²* evenit his mihi—nuptiis evenit] haec elocutio cum

13 EXPEDIO me hac re, Cic. pro Corn. I (p. 243 M.) 'eius modi mihi duos laqueos in causa esse propositos, ut, si me altero expedissem, tenerer altero'. expedio me ex hac re, Ter. Adel. (614) 'quo modo me expediam ex hac turba'.

14 EXCESSIT hoc loco, Verg. Aen. II (351)

'excessere omnes adytis arisque relictis dii'.

excessit ex hoc loco, Ter. Hecy. (347) 'et cura ex corde excessit'.

15 EXCRUCIAT me illa re, Cic. de praetura (in Verr. act. sec. I, 17, 45) 'socium P. R. atque amicum fumo excruciatum [unde] reliquit semivivum'.

16 ELICIT hoc vel huic, Verg. geor. I (108)

'ecce supercilio clivosi tramitis undam elicit'.

elicit ab hoc, Cic. pro Deiotaro (1, 3) 'in qua quaestione dolor elicere veram vocem possit etiam ab invito'.

17 EXERCET illam rem, Verg. Aen. III (281)

'exercent patrias oleo labente palaestras'.

exercetur illa re, Cic. de signis (in Verr. IV, 25, 56) 'dum armis exercetur'.

18 ENIXA filium, Verg. Aen. VII (320) 'ignes enixa iugales'.

exemplo suo post elocutionem expedio—altero scripta, adpositis signis in suum locum revocata est in codicibus Neapolitanis 13 propositos *N¹N¹G* praepositos *M* quo modo hac me expediam turba Terentius 14 excessit ex hoc loco *M* excessit ex hoc *N¹N²G* 15 de praetura *G* de praetura urbana *M* praetura *N¹N²* unde *N¹N²G*; om. *M*; secluserit uncis Keilius semivivum *M* Cicero semi *N¹N²G* ibi hominem ingenuum, domi nobilem, populi Romani socium atque amicum fumo excruciatum semivivum reliquit Cicero 17 exercet illam rem *M²* exerce illam rem *N¹N²M¹* exerceo illam rem *G* 18 filium—ignes iugales] non deest lemma, ut videtur Keillio, inter filium et ignes iugales, quia ignes iugales Arusianus

EXSORS huius rei, Verg. Aen. VI (428) 'quos dulcis vitae 19
exortes'.

EXCUDIT huic rei, Verg. Aen. I (174) 'silici scintillam 20
excudit Achates'. excussos hac re, Verg. Aen. VII (299) 'quin
etiam patria excussos'.

EFFETA huius rei, Verg. Aen. VII (440) 'verique effeta 21
senectus'.

EST cernere, Verg. Aen. VI (595) 'terrae omnipotentis 22
alumnum cernere erat', sic geor. IIII (447) 'neque est te fal-
lere quicquam', buc. (10,46) 'nec sit mihi credere tantum'.

EXCIPIO illi rei, Verg. Aen. VIII (271) 23
'excipiam sorti iam nunc tua praemia, Nise'.

EXUIT hac re illam rem, Cic. pro Deiotaro (*pro Lig. 5,14*) 24
'nonne omnem humanitatem exuisses'.

EXOSUS illud, Verg. Aen. XII (517) 'exosum bella Me- 25
noetem'.

EXTORRIS his, Verg. Aen. IIII (616) 'finibus extorris', 26
Sal. hist. II (14 *Mauren.*) 'orbe terrarum extorres'.

EDORMIT hoc, Ter. Adel. (786) 'edormiscam hoc vini', Cic. 27
Philip. II (12,30) 'edormi crapulam et exhala'.

EX commodo, Sal. Iug. (82,1) 'melius esse ratus ex com- 28
modo pugnam facere'.

ESCENDO equum, Sal. Iug. (97, 5) 'pars equos escendere, 29
obviam ire hostibus'.

ERUMPIT se inde, Verg. geor. IIII (368) 'unde altus pri- 30
mum se erumpit Enipeus'.

EMERGIT se, Sal. hist. IIII (28 *Mauren.*) 'ubi se laniata 31

Paridem interpretatus est 19 rei *omm. codices* 20 rei *omm. codices*
Excudit huic rei illam rem *conl. Keilius* 21 Aen VII *M Aen. VI*
N¹ N² G 22 omnipotentis *codices Arusiani* omnipotentis *Vergilius*
nec sit *M* nec sic *N¹ N²* ne sit *G* 24 *pro Lig. corr. Maius*
25 Menoetem *M* Menetem *N¹ N² G* 26 Aen. IIII *M G Aen. III N¹*
Aen. XII *N²* 30 erumpit se inde *G* erumpit inde *N¹ N² M* unde

navigia fundo emergunt', Ter. And. (562) 'ex illis se emersu-
rum malis'.

32 EXORSUS orationem, Sal. hist. IIII (44 *Mauren.*) 'magnam
exorsus orationem'.

33 EXPOSTULO cum eo, Teren. And. (639)
'et cum eo iniuriam hanc expostulem'.

34 EVOLVE te hoc, Ter. Eunu. (723) 'hac re te omni turba
evolves'.

35 ELAPSUS hac muliere, Ter. Hecy. (169)
'paulatim elapsus est Bacchide atque hunc transtulit
amorem'.

elapsus de hac re, Verg. Aen. II (526)

'ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites'.

36 EMUNGO hac re illum, Ter. Phor. (682) 'emunxi argento
senem'.

37 EXEQUIAS vadit, Ter. Phor. (1026)

'exequias Chremeti quibus est commodum ire, em tempus est'.

38 EXPORGE illud, Ter. Adel. (839) 'exporge frontem'.

39 EXARAT ex agro, Cicero frumentaria (*in Verr. III, 47, 113*)
'ut plus quam decem medimna ex iugero exararent'.

40 EVOCAT e loco, Cic. pro Deiotaro (II, 30) 'e tenebris in
lucem evocavit'.

N² G undi *N¹* inde *M* 31 navigia *N¹ N² M² G* vestigia *M¹*
fundo *codices Arusiani* profundo *Isidorus orig. XIII 18, 5* se emer-
surum *codices Arusiani* sese emersurum *Terentius* 33 et cum *MG*
eccum *N¹ N²* 34 hac re et te omni turba evolves *Terentius* 35
Hecy. *N¹* hunc *codices Arusiani et Terentius* huc *codex Bembinus*
Terentii elapsus de hac re, Verg. Aen. II *Keilius* elapsus de hac, Verg.
Aen. II *M* elapsus de hac, Verg. *N² G* elapsus de hac, *sed Verg.*
superscriptum fortasse eadem manu N¹ 36 senem *codices Arusiani*
senes Terentius 37 vadit *Keilius* vadit vadit *N¹ N²*. verba exequias
vadit *om. G*; elocationem et exemplum *om. M* em tempus est *Te-*
rentius tempus est *G* emptus est *N¹* emptus est *N²* 39 frumentaria *corr.*
Lindemannus, frumentum *N¹ N² G* 40 evocat e loco *N² G* e loco

EXCIDIT hac re, Verg. Aen. II (658) 'tantumque nefas pa-
trio excidit ore', Teren. Andria (423) 'erus, quantum audio,
uxore excidit'.

EMISSUS ex hoc loco, Cic. in Catil. I (11, 27) 'ut abs te
non emissus ex urbe'. emissus hoc loco, Verg. geor. III (58)

'emissum caveis ad sidera caeli

'nare per aestatem liquidam suspexeris agmen'.

VI. FELIX illa re, Verg. Aen. VI (785) 'felix prole virum'.
felix illius rei, idem geor. I (276)

'ipsa dies *alios* alio dedit ordine luna
felices operum'.

FERAX illo, Verg. geor. II (222) 'illa ferax oleo': sic. Sal.
Iug. (17, 5) 'arbore infecundus'.

FERTILIS huius rei, Sal. Iug. (17, 5) 'ager frugum fertilis'.

FIDENS fugae, Verg. Aen. XI (331) 'fugae fidens et caelum
territat armis'. fidens fuga, Verg. georg. III (31) 'fidentemque
fuga Parthum'. fidus illius, Verg. Aen. XII (659) 'regina tui fi-
dissima'. fido huic rei, idem Aen. VII (290) 'iam fidere terrae'.

FESSUS illius rei, Verg. Aen. I (178) 'fessi rerum'. fessus
illa re, idem Aen. II (109) 'et longo fessi discedere bello'.

FORTUNATUS illius rei, Verg. Aen. XI (416) 'fortuna-
tusque laborum'. fortunatus illa re, Sal. Catil. (25, 2) 'viro li-
beris satis fortunata fuit'.

evocat $N^1 M$ 41 erus $N^2 G$ eras N^1 42 abs te $M G$ abste
 $N^1 N^2$ sidera $M G$ sydera $N^1 N^2$.

VI. 1 foelix *constanter* $N^1 N^2$ alios alio *Vergilius* saltus alio
codices Arusiani 2 geor. *omm.* $N^1 N^2$ oleo $N^1 M$ deo $N^2 G$
sic Sal. Iug. N^1 Salust. sic Iug. N^2 arbore *codices Arusiani*
arbori *Sallustius* 3 rei, Sal. Iug. *omm.* $N^1 N^2 G$ 4 Aen. *omm.*
 $N^1 N^2$ fidus illius *coni. Maius in editione Mediolanensi (M¹)*
fidens illius *codices* Aen XII M Aen. X $N^1 N^2 G$ 5 fessi rerum
 M fessus rerum $N^1 N^2 G$ 6 Catil. *omm.* $N^1 N^2$ 7 proram $M G$.

7 FURENS illius, Verg. Aen. V (202) 'furens animi dum pro-
ram ad saxa suburguet'. furens hoc, idem Aen. VIII (228) 'ecce
furens animis aderat Tiryntius'.

8 FRUOR illa re, Ter. Adel. (951) 'huic demus qui fruatur'
pro « quo fruatur ». fruor illam rem, idem Phor. (165) 'ut mihi
liceat quod amo tam diu frui'. fructui mihi est illud, Cic. de
imperio Pompei (6, 16) 'putatisne vos his rebus frui posse,
nisi eos qui vobis fructui sunt conservaveritis?'

9 FUNCTUS illa re, Ter. Adel. (603) 'et tuo officio fueris
functus'. functus illam rem, idem eadem (464)

'neque liberalis functus est officium viri'.

10 FRATER illius, Verg. Aen. V (495) 'tuus o clarissime fra-
ter Pandare'. frater illi, Sal. hist. V (11 *Mauren.*) 'qui uxori eius
frater erat'.

11 FLUIT illa res, Verg. Aen. VIII (445) 'fluit aes rivis auri-
que metallum'. fluit illa re, idem geor. II (166) 'atque auro
plurima fluxit'.

12 FLET illud tempus, Verg. geor. III (514) 'at illa flet noc-
tem'. volunt aliqui « flet noctem » quasi « usque ad noctem »
intelligi, cum videatur melius quod noctem quoque totam flendo
consumat, ut idem in eodem (507)

'septem illum totos perhibent ex ordine menses
rupe sub aeria deserti ad Strymonis undam
flevisse'.

13 FUIREM furit, Verg. Aen. XII (680) 'hunc, oro, sine me
furere ante furorem'.

Vergilius prora $N^1 N^2$ Aen. VIII $M G$ Aen. VII $N^1 N^2$ 8 ut
mihi liceat tam diu quod amo frui *Terentius* frui posse M frui
possessiones $N^1 N^2 G$ nisi eos $M G$ si eas N^1 si eos N^2 puta-
tisne vos illis rebus frui posse, nisi eos qui vobis fructui sunt conser-
varitis *Cicero* 10 Verg. Aen. V tuus o M Verg. Aen. vos o $N^1 N^2 G$
qui uxori M et uxori *codex Mediolanensis Maii* quod uxori
 $N^1 N^2 G$ 12 illum $M G$ illam $N^1 N^2$ flevisse *codices Arusiani*

FUTURUM illi exitium est, Verg. Aen. II (190)

14

'tum magnum exitium, quod di prius omen in ipsum
convertant, Priami imperio Phrygibusque futurum'.

futurus exitio ille illi, idem Aen. VIII (315) 'multis tamen ante
futuri exitio': similiter Cic. pro Ligario (5, 16) 'saluti civi ca-
lamitoso esse vellemus'.

FRETUS hac re, Verg. Aen. VIII (676) 'freti armis', Sal. 15
Iug. (20, 5) 'et amicitia P. R. magis quam Numidis fretus'.

[FILIUS familiae vel mater familiae.] 16

FESTINO illud, Verg. Aen. III (575) 'festinare fugam', Sal. 17
hist. I (81 Mauren.) 'profectionem festinantes'.

FILII familiarum et † Cic. de praetura urbana (in Verr. act. 18
sec. I, 24, 62) 'quam multis istum matribus familiarum vim attu-
lisse existimatis?' mater familias, Cic. pro Caelio (13, 32) 'si
matrem familias, secus quam matronarum sanctitas postulat, no-
minamus'.

FINE illius rei, Salust. hist. III (52 Mauren.) 'fine inguinum 19
ingrediuntur mare'.

<FUGITANS> illius rei, Ter. Phor. (623) 20

'erus liberalis est et fugitans litium'.

FUGITIVUS ab illa re, Cic. de signis (in Verr. IV, 50, 112) 21
'neque tam fugitivi illi ab dominis, quam tu ab iure et a legibus'.

FIRMATUS illius rei, Salust. hist. III (26 Mauren.) 'ad Cy- 22
zicum perrexit firmatus animi'.

flesse Vergilius 16 haec elocutio, quae sane extra ordinem suum
posita est, tribus punctis in margine notata est N¹ 17 Aen. III
M G Aen. III N¹ N² 18 lacunam cum editoribus, Maio excepto,
cuius codices elocutionem cum exemplis omittunt, notavi vim omm.
codices 20 Fugitans] Prisc. I. XVIII p. 297. 293 fugitans priore
loco coni. Keilius fatigatus N¹ N² G; codices Mail autem elocutio-
nem et exemplum ita [coartant fatigatus illius rei et etiam fugitans
litium Phor.] forma N¹ N² G erus Terentius eras N¹ N² G
est omm. N² G latium N² 22 firmatus M firmatum

23 FARTUS hac re, Cic. de suppliciis (in Verr. V, 11, 27) 'pul-
vinus erat perlucidus Melitensi rosa fartus'.

24 FALSUS illius rei, Terentius Eun. (274) 'ut falsus animi est'.

25 FUNDIT humi, Verg. Aen. V (77) 'mero libans carchesia
Baccho fudit humi'.

1 VII. GAUDET illa re, Verg. buc. (6, 29) 'Phoebo gaudet
Parnasia rupes'. gaudet illam rem, Ter. And. (964)

'hunc scio mea solum solide gavisurum gaudia',

idem Phor. (1052)

'vin primum hodie facere quod ego gaudeam, Nausistrata?',

2 GERENS negotium, Cic. Philip. II (25, 63) 'magister equi-
tum negotium publicum gerens'. gerentes negotii, Cic. pro Se-
stio (45, 97) 'negotii gerentes'. gesto in hac re, Ter. Adel. (563)

'quem ego tantillum puerum in manibus gestavi meis'.

gero hac re, Verg. Aen. XII (944) 'atque humeris inimicum in-
signe gerebat'.

3 GRATUM tibi est, Cic. Hortensio (p. 314 M.) 'Luculloque
noster adventus et gratus et iucundus fuisset'. gratum adversum
te pro tibi, Ter. And. (42) 'id gratum fuisse adversum te'.

4 GENITUS illi rei faciendae, Sal. hist. III (3 Mauren.) 'per-
dendae pecuniae genitus'. genitus illo loco, Verg. Aen. XII (708)
'genitos diversis partibus orbis'. genitus illo parente, idem Aen.

N¹ N² G 23 Melitensi codices Arusiani Melitensis Cicero 24
Eun. omm. N¹ N² 25 Baccho N¹ N² Bacchi M G fudit
N¹ N² G fundit M Vergilius.

VII. 1 hunc M G hanc N¹ N² mea N² M G meas N¹ so-
lum solide N¹ N² G solide solum Terentius non solum M vin M
vim N¹ N² vix G Nausistrata N¹ N² 2 negotium publicum
gerens magister equitum Cicero tantillum M Terentius tam illum
N¹ G tantum illum N² 3 Luculloque] Lucullo quem N¹ N² G
Lucullo quidem M fuisset ex uno codice Vaticano M² fuisse
N¹ N² M¹ G 4 hist. III M G hist. II N¹ N² 6 inhonesto N¹ N²

VI (131) 'diis geniti potuere'.

GRATIAM illi criminis facio, Salust. hist. III (47 *Mauren.*)⁵
'post reditum eorum quibus senatus belli Lepidiani gratiam fecerat'.

GRATIFICOR illam rem tibi, Cic. de rep. I (44, 68) 'populo⁶
gratificans et aliena et sua', Sal. lug. (3, 3) 'nisi forte quem inhonesta libido tenet, potentiae paucorum decus atque libertatem suam gratificari'.

GRATIAE facio crimen meum, Sal. lug. (104, 5) 'Bocchum⁷
quoniam poenitet, delicta gratiae facit'.

GNARUS illius, Sal. hist. I (110 *Mauren.*) 'et numeri eorum⁸
Metellus per litteras gnarus'.

GEMIT extrema, Verg. Aen. XI (865) 'atque extrema⁹
mentem'.

GRAVIS illo, id est ex illo gravis, Verg. Aen. I (273) 're-¹⁰
gina sacerdos Marte gravis'. gravis hac re, Verg. Aen. VIII (246)

'huic annis gravis atque animi maturus Aletes'.

GENUS Italus pro genere, Verg. Aen. V (285) 'Cressa ge-¹¹
nus', idem Aen. VIII (114) 'qui genus?'

GEMINUM illis rebus pro simillimum, Cic. in Pisonem (7, 16)¹²
'illud vero geminum consiliis Catilinae et Lentuli, quod me domo mea expulstis'.

VIII. HABITO illam rem, Verg. buc. (2, 29) 'atque humiles¹
habitare casas'. habito illa re, idem Aen. III (110) 'habitabant vallibus imis'. habito ibi, idem Aen. VII (151) 'huic fortes habitare Latinos'. habitantur illis illa loca, idem Aen. III (398)

inhonesta et perniciose libido *Sallustius* 7 Bacchum optimum poenitet *N¹N²M* Bocchum optimum poenitet *G* ceterum Boccho, quoniam poenitet, delicta gratiae facit *Sallustius* 10 Aen. VIII *MG* Aen. VIII *N¹N²* 11 Cressa *N¹N²* 12 vero geminum *N¹*.

VIII. 1 atque *MG* at *N¹N²* atque humiles *Vergilius* in

'cuncta malis habitantur moenia Graiis'. habitant in illo loco, Ter. And. (796)

'in hac habitasse platea dictum est Chrysidem'. habitat ad haec loca, Verg. Aen. III (643) 'curva haec habitant ad litora vulgo infandi Cyclopes'.

² HALAT illa re, Verg. georgicorum IIII (109) 'halantes floribus horti'. halat illam rem, Cic. Philip. II (12, 30) 'edormi crapulam et exhalat', Verg. Aen. VII (84) 'seramque exhalat opaca mephitim'.

³ HOSTIS illius, Verg. Aen. VII (723)

'hic Agamemnonius Troiani nominis hostis'. hostis illis, Cic. de signis (in *Verr.* IV, 50, 112) 'neque tam illi hostes hominibus quam tu diis immortalibus'.

⁴ HAESIT his, Verg. Aen. VIII (537) 'et postibus haesit adesis'. haesit in his, Verg. Aene. V (204)

'infelix saxis in procurentibus haesit', Cicero pro Milone (21, 56) 'haesit in poenis'.

⁵ HABET a me, Cic. in Pisonem (11, 25) 'a me habere vitam fortunas liberos arbitrabantur'. habet de me, Ter. Phor. (364) 'agrum de nostro patre colendum habebat'. habere donat, Verg. Aen. V (260) 'loricam donat habere viro'. habendo aptat, Verg. Aen. XII (88) 'simul aptat habendo ensem clypeumque'.

⁶ HORTOR illos facere, Verg. Aen. II (74) 'hortamur fari quo sanguine cretus'. hortor illos factum, hoc est factum ire, Sal.

hac habitasse *MG Terentius* inhabitasse *N¹N²* curva *Vergilius* quorum *N¹N²G* 2 rem *omm.* *N¹N²* edormis frapulam *N¹* edormis crapulam *N²* seramque *codices Arusiani* saevamque *Vergilius* 3 hostis illius, Verg. Aen. VII *coni.* *Gudius* Agamemnonius *N¹N²* 4 Aen. VIII *MG* Aen. *N¹N²* adesis *Vergilius* adhaesis *N¹N²G* aenis *M* in his *corr.* *Kellius* in hisdem *N¹N²* in sudem *G* in iisdem *M* Verg. *omm.* *N¹N²* 5 in Pisonem *N¹N²* a me se habere *Cicero* Verg. Aen. XII *M* Verg. XI *N¹N²G* ensemque clipeumque *Vergilius* 6 factum ire *G* factu

hist. III (48 *Mauren.*) 'neque vos ultum iniurias hortor'.

HUMI nascuntur, *Verg. buc. (3, 92)* 'et humi nascentia
fraga', *Sal. Catil. (55, 3)* 'humi depressus', *idem Iug. (48, 3)*
'humi arido atque harenoso nascuntur'.

HUC include, *Verg. geor. II (76)* 'huc alienum ex arbore
germen includunt'. huc asperge, *idem geor. III (62)* 'huc tu
iussos asperge saporibus'. huc calca, *idem geor. II (243)*

'huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae
ad plenum calcentur'.

IX. INHIANS illi rei, *Verg. Aen. III (63)*

'pecudumque reclusis

pectoribus inhians [et] spirantia consulit exta',

Cic. in Catil. III (8, 19) 'quem inauratum in Capitolio parvum
atque lactantem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministis'.
inhio illam rem, *Verg. georg. II (463)*

'nec varios inhiant varia testudine postes'.

INDULGET illa re, *Verg. georg. III (198)* 'nec concubitu
indulgent', *Ter. Adel. (63)* 'vestitu nimio indulgens'. indulget
illi rei, *Verg. Aen. II (776)*

'quid iuvat insano tantum indulgere labori'.

ire $N^1 N^2 M$ neque ego vos *codex Vaticanus Sallustii* 7 *Verg.*
omm. N^1 N^2 fragra $N^1 N^2$ nascuntur *codices Arusiani* gignun-
tur *Sallustius* 8 *Verg. omm. N^1 N^2* alienum *codices Arusiani*
aliena *Vergilius* *idem omm. utroque loco N^1 N^2* asperge N^1
 $N^2 M$ asperge *G* *geor. II M G* *geor. I N^1* *geor. N^2*.

IX. 1 inhians *corr. Keilius* inhiant *codices* *Verg. omm. N^1 N^2*
pecorumque *G* et spirantia $N^1 N^2 M$ spirantia *G* lacten-
tem *G* inhiantes $N^1 N^2$ nec varios *Vergilius* ni varios $N^1 N^2 M$
hi varios *G* varia *codices Arusiani* pulchra *Vergilius* 2 *Verg.*
georg. III] *georg. III N^1 N^2* *idem georg. III G* *idem III M*
nec concubitu *Vergilius* ne concubitu $N^1 M$ hae concubitu $N^2 G$
vestitu *M* vestitutu $N^1 N^2 G$ *Verg. omm. N^1 N^2* labori *codices*

3 IMPLET illa re, *Verg. Aen. III (434)* 'animam si veris im-
plet Apollo'. implentur illius rei, *Verg. Aen. I (215)*

'implentur veteris Bacchi pinguisque ferinae'.

4 INNARE illum locum, *Verg. Aen. VI (134)* 'bis Stygios
innare lacus', *idem georg. II (451)* 'torrentem undam levis in-
natat alnus'. innare illo loco, *Verg. Aen. VIII (691)* 'pelago cre-
das innare revulsas Cycladas'.

5 INCUMBO illi rei, *Verg. buc. (8, 16)*

'incumbens tereti Damon sic coepit olivae'.

incumbo illam rem, *Sal. hist. III (40 Mauren.)* 'ut sustinere cor-
pora plerique nequeuntes arma sua quisque instans incumberet'.
incumbo ad illam rem, *Cic. de imperio Pompei (7, 19)* 'incum-
bite ad id bellum, Quirites', *idem pro Murena (26, 53)* 'praeser-
tim cum incubuit ad virum bonum'. incumbo in illam rem, *Ci-
cero pro Plancio (7, 17)* 'equidem qui in me ipsum incubat',
item *Philip. III (5, 12)* 'incumbite in causam, Quirites'.

6 INDUCITE animum, *Ter. Heau. (41)* 'causam hanc iustiam
esse animum inducite'. inducere in animum, *Cic. pro Cluentio*
(15, 45) '[quenquam] quicquam eius modi matri poterat in ani-
mum inducere'.

Arusiani dolori Vergilius 3 *Verg. omm. N^1 N^2* 4 torrentem
Vergilius torrent $N^1 N^2$ terent *G* leves $N^1 N^2$ *Verg. omm.*
 $N^1 N^2$ pellago $N^1 N^2$ 5 *Verg. omm. N^1 N^2* quisque in-
stans $N^1 N^2 G$ quisque instans *M* quisque stantes *Serv. ad Verg. Aen.*
IX 229 quare videte, num dubitandum vobis sit omni studio ad
id bellum incumbere *Cicero de imp. Pomp. 7, 19* cum incubuit
Cicero tam incubui $N^1 N^2 G$ tamen incubui *M* incumbo in illam
rem—Quirites] *elocutionem cum exemplo hoc loco omittunt et post*
tecta subibat (art. 7) scribunt omnes codices ab iis qui in te ipsum
incubuerunt te depulsum putas *Cicero p. Planc. 7, 17* *Philip. III*
 $N^1 N^2$ 6 inducere in animum *Keilius* inducite in animum *codices*
quenquam $N^1 N^2 G$; *seclisit uncis Keilius* quotiescumque *M*
neque legare eiusmodi matri poterat animum inducere *Cicero*;
'neque legare quicquam eiusmodi legisse videtur *Arusianus* • *Keilius*

INDUTUS illis rebus, *Verg. Aen. XI (83)*

‘indutosque iubet truncos hostilibus armis’,

idem Aen. XII (947) ‘tunc etiam spoliis indute meorum’. indutus illas res, *idem Aen. II (275)* ‘qui redit exuvias indutus Achilles’. induitur illi rei, *Verg. Aen. VII (668)*

‘indutus capiti, sic regia tecta subibat’.

induit se in illam rem, *Verg. georg. I (187)* ‘cum se nux plurima silvis induit in florem’. induitur illam rem corpore, *Verg. Aen. VII (640)* ‘induitur lorica humeris’. inducitur illa re corpus, *Verg. Aen. VIII (457)* ‘tunicaque inducitur artus’.

INLUDO illi rei, *Verg. Aen. III (591)* ‘et nostris inluserit advena regnis’. inludo illam rem, *idem Aen. VIII (634)* ‘i, verbis virtutem inlude superbis’. inludo in illa re, *Ter. And. (757)*

‘adeo videmur vobis esse idonei,

in quibus sic inludatis?’

iterum (822) ‘paene inlusi in vita filiae’. *inludo in illum*, *Ter. Eun. (942)* ‘ne impune in nos inluserit’.

7 indutus G inductus $N^1 N^2 M$ *Verg. Aen. XI M Aen. XII $N^1 N^2 G$* indutosque G inductosque $N^1 N^2 M$ *idem Aen. XII Keilius idem XII M; loci notationem omm. $N^1 N^2 G$* indute $N^1 N^2 G$ inducte M indutus illas res G inductus illas res $N^1 N^2$ indutus illas M *Verg. Aen. VII G Aen. VII $N^1 N^2$ idem VII M* indutus capiti M G inductus capiti $N^1 N^2$ *Verg. georg. I M georg. I $N^1 N^2 G$* induit *codices Arusiani* induet *Vergilius Verg. Aen. VII] idem Aen. VII M Aen. III $N^1 N^2 G$* induitur lorica humeris] *locos Aen. VII, 640 et XII, 88 videtur confudisse Arusianus* inducitur illa re M G inducitur illa res $N^1 N^2$ *Verg. Aen. VIII] Aen. VIII $N^1 N^2$ idem VIII M idem VIII G* 8 *Verg. omm. $N^1 N^2$* inludo illam rem *Keilius* inludo illum *codices idem Aen. VIII] idem VIII M idem VIII $N^1 N^2 G$* i, verbis *Vergilius* in verbis $N^1 N^2 M$ verbis G iterum paene inlusi in vita filiae *corr. Keilius* iterum facere inlusi in vita filiae $N^1 N^2 G$. *hoc loco corrupto, quem codices Mali omm., latet, ut visum est Lindemanno, elocutio nova cum exemplo. ceterum* paene inlusi vitam filiae *codices Terentii* inludo in illum *coni. Keilius* impune $N^1 N^2$ inlu-

9 INOPS illius rei, *Verg. Aen. III (300)* ‘saevit inops animi’, *Sal. hist. I (55 Mauren.)* ‘agitandi inops’. inops hac re, *Cic. pro Scauro* ‘copiis inops, gente fallax’.

10 IGNARUS huius rei, *Verg. Aen. II (106)*

‘ignari scelerum tantorum artisque Pelasgae’.

ignarus faciendi, *idem Aen. V (618)* ‘haud ignara nocendi’.

11 IURO per illam rem, *Verg. Aen. VIII (300)*

‘per caput hoc iuro, per quod pater ante solebat’.

iuro illam rem, *idem Aen. VI (351)* ‘maria aspera iuro’.

12 INSIDO illis, *Verg. Aen. VI (708)* ‘floribus insidunt variis’.

idem Aen. VIII (480) ‘iugis insedit Etruscis’. insido illos, *Verg. Aen. X (59)*

‘non satius cineres Troiae insedissemus?’

Sal. hist. I (11 Mauren.) ‘armata montem sacrum atque Aventinum insedit’, *idem in eodem (97 Mauren.)* ‘paucos saltum insidentes’.

13 INSONUIT illa re, *Verg. Aen. V (579)* ‘insonuitque flagello’.

insonuit illam rem, *idem Aen. VII (451)* ‘verberaque insonuit’.

14 INDIGNUS hac re, *Sal. hist. I (77 Mauren.)* ‘et indigni rep.’. indignus huius rei, *Verg. Aen. XII (649)* ‘magnorum haud unquam indignus avorum’.

15 INGENS illius rei, *Sal. hist. III (91 Mauren.)* ‘ingens ipse virium atque animi’. ingens hac re, *Verg. Aen. XI (124)* ‘o fama ingens, ingentior armis’.

serit *codices Arusiani* inluseris *Terentius* 9 *Verg. omm. $N^1 N^2$* sevit $N^1 N^2$ 10 huius rei G huic rei $N^1 N^2$ *Verg. omm. $N^1 N^2$* scelerum *omm. $N^1 N^2 G$* 11 *Aen. VIII $N^1 N^2$* 12 *Aen. VI M Aen. VIII $N^1 N^2 G$* Troiae *codices Arusiani* patriae *Vergilius* in eodem *corr. Lindemannus* in eadem $N^1 G$ in adem N^2 14 *Aen. II $N^1 N^2 G$* haut unquam *Vergilius* aut nunquam $N^1 N^2 G$ 15 ingens—animi] *elocutio cum exemplo elocutioni sequenti postponitur in codicibus $N^1 N^2 G$* *Ver. Aen. $N^1 N^2$*

INTEGER illius rei, Verg. Aen. VIII (255) 'atque integer¹⁶
aevi Ascanius'. integer illa re, Sal. hist. II (33 *Mauren.*) 'copiis
integra'.

IMPENDET tibi illa res, Cic. in Catil. I (6, 14) 'praetermitto¹⁷
ruinas fortunarum tuarum, quas omnes impendere proximis tibi
idibus senties'. impendet te illud, Teren. Eun. (*Phorm.* 180)

'ita nunc imparatum subito tanta te impendent mala'.

INTERDICITUR tibi illa re, Cic. Philip. I (9, 23) 'iubent¹⁸
ei qui de vi itemque ei qui maiestatis damnatus sit aqua et igni
interdici'.

IMPERTIO te illa re, Ter. Adel. (321) 'sed cesso heram hoc¹⁹
malo impertire', idem Eun. (270) 'plurima salute Parmenonem
summum impertit Gnatho'. impertio tibi illam rem, Cic. pro
Rosco (*p. Rosc. Amer.*, 4, 11) 'talem te et nobis et reip. im-
pertias'.

INSTRUITUR hac re, Verg. Aen. I (637)²⁰
'at domus interior regali splendida luxu
instruitur'.

instruitur huic rei, Sal. hist. II (66 *Mauren.*) 'antequam regressus
Sertorius instruere pugnae suos quiret'.

INSISTO [in] illum locum, Verg. Aen. VI (563)²¹
'nulli fas casto sceleratum insistere limen',

16 VIII *N¹N²G* 17 illa res *M G* illam *N¹N²* ruinas *N¹N²*
miras *G* diebus *duo codices Maii* senties *G* sentiet *N¹N²* et
codices Maii impendere tibi proximis idibus senties *Cicero* im-
puratum *N¹N²* te impendent *M Terentius* impendent *G* impen-
det *N¹* impedit *N²* mala *om. G* 19 re *omm. codices* heram
M Terentius herum *N¹N²G* summum suum *Terentius* gnato
N¹N² talem te et nobis et populo Romano hoc tempore impertias
Cicero 20 interea *M* histor. *G* regressus *N¹N²M* egressus
G Lindemannus instrueret *Lindemannus et editores fragmentorum*
Sallustii ante Maurenbrecherum suos quiret *Keilius* suosque rhetor
N¹N²G 21 insisto illum locum *M contra suos codices* insisto in

Ter. Eun. (294) 'quam insistam viam'. insisto illo loco, Sal.
hist. III (100 *Mauren.*) 'locum nullum, nisi quo armati institissent,
ipsis tutum fore'. insisto plantis, Verg. Aen. XI (573) 'plantis
institierat'.

²² INSCRIPTUM in illa re, Cic. in Catil. I (13, 32) 'sit deni-
que inscriptum in fronte unius cuiusque, quid de rep. sentiat'.
inscriptus illam rem, Verg. buc. (3, 106) 'inscripti nomina re-
gum nascentur flores'.

²³ IMPERATOR illorum est, Sal. Iug. (31, 20) 'imperatores
omnium gentium'. imperator illis est, idem in eodem (7, 4) 'im-
perator Romanis erat'. imperat hac regione, Sal. Iug. (79, 2)
'Carthaginienses pleraque Africa imperitabant'. imperium in illos
habet, Ter. Eun. (415) 'qui habes imperium in beluas'.

²⁴ IT illis locis, Verg. Aen. V (451) 'it clamor caelo' et
georg. III (292) 'iuvat ire iugis'. it illam rem, idem Aen. VI
(122) 'itque reditque viam totiens', Cic. pro Murena (12, 26)
'ite viam, redite viam'.

²⁵ INTER illud pro ad illud, Verg. bucol. (2, 3)
'tantum inter densas, umbrosa cacumina, fagos
adsidue veniebat'.

inter illud pro « cum illud agitur », Cic. Philip. II (25, 63) 'si
inter cenam atque in ipsis tuis immanibus poculis hoc tibi acci-
disset', Sal. Iug. (30, 3) 'inter dubitationem', Verg. buc. (9, 24)

illum locum *codices omnes* insisto in illo loco *M contra codices*
suos nisi in quo *M contra codices suos* ²² in Catil. I *M G* in
Catil. *N¹N²* sit *Cicero* insit *codices Arusiani* nascentur *G Ver-*
gilius nascuntur *N¹N²M* ²³ qui tum Romanis imperator erat
Sallustius Carthaginenses *N¹N²G* imperitabat *N¹N²* ple-
raque Africae imperitabant *plurimi codices Sallustii* quia habet
Terentius ²⁴ iuvat me *N¹N²* ite viam *codices Arusiani* inite
viam *Cicero* ²⁵ atque in ipsis *M* atque ipsis *N¹N²G* si inter
cenam in ipsis tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset *Cicero*

'inter agendum

'occursare capro, cornu f. il. c.'

Sal. hist. III (1 *Mauren.*) 'inter recens domitos Isauros Pisidas-
que'. inter geminata praepositio, Cic. in Catil. III (2, 5) 'ut
Tiberis inter eos et pons interesset', idem in Pisonem (7, 16)
'quod autem maius indicium expectatis, nihil inter vos et Catil.
interfuisse?'

IN verbera pendent, Verg. Aen. V (147) 'pronique in verbera 26
pendent', idem X (586)

'Lucagus ut prono pendens in verbera telo
ammovit bliugis'.

IN pedes pro in fugam, Ter. Phor. (190) 'atque me coicere 27
protinus in pedes', idem Eun. (844) 'ego in pedes quantum queo'.

INTEREA loci, Teren. Eun. (126) 'te interea loci', idem 28
Heau. (257) 'tu interea loci'.

IN illum exempla facio, Teren. Eun. (948) 'quid ais? in quem 29
exempla fient?' in illum pecco similiter idem Phor. (803) 'vide in
cognatam pecces'. in biduum, Ter. Eun. (190) 'in hoc biduum,
Thais, vale'. in os laudare, id est praesentem laudare, Ter. Adel.
(270) 'vereor in os te laudare amplius'. in illius loco te diligo,
Ter. And. (292)

'si te in germani fratris dilexi loco'.
in illum feci sumptus, Ter. Hec. (685) 'sumptus quos fecisti in
eam' in medium pro in commune, Verg. georg. I (127) 'in me-

cornu ferit ille, caveto *Vergilius* interesse $N^1 N^2$ 26 idem
X *M* idem XI $N^1 N^2 G$ Lucagus *Vergilius* locatus $N^1 N^2 G$
bliugis N^2 Gbliugit N^1 Lucagus ut pronus pendens in verbera telo
admonuit bliugos *Vergilius* 27 Phor. *G* forum $N^1 N^2$ atque hinc
me conicerem protinus in pedes *Terentius* egomet in pedes *Terentius*
29 vide ne in cognatam pecces *codex Bembinus Terentii* cave ne
in cognatam pecces *reliqui codices Terentii* presentem $N^1 N^2$
vereor coram in os te laudare amplius *Terentius* in illius loco *cont.*
Keilius in illo *codices* in commune $N^2 M G$ in comune N^1

dium quaerebant', idem georg. III (157) 'et in medium quae-
sita reponunt', Sal. hist. III (37 *Mauren.*) 'dissidere inter se
coepere neque in medium consultare'.

30 INDIGET illius rei, Verg. buc. (2, 71) 'quorum indiget usus'.
Ter. And. (890) 'quasi tu huius indigeas patris'.

31 INSTAR illius rei, Verg. Aen. II (15)
'instar montis equum divina P. a.
aedificant'.

Cicero de signis (*in Verr. V, 17, 44*) 'navem maximam triremis
instar'.

32 INSTAT illis locis, Verg. Aen. XI (529)
'sive instare iugis et grandia volvere saxa'.

instat illi rei pro imminet, Verg. Aen. X (195) 'ille instat aquae'.
instat illam rem pro festinat, idem Aen. VIII (433)

'parte alia Marti currumque rotasque volucres
instabant'.

instat illa re illam rem, idem Aen. XII (748) 'trepidisque pedem
pede fervidus instat'.

33 INDIGNATUS illam rem, Verg. Aen. VIII (728) 'et pontem
indignatus Araxes'. indignatus ille illum hoc facere, idem Aen.
VII (770)

'pater omnipotens aliquem indignatus ab umbris
m. i. a. l. surgere vitae'.

34 INGRESSUS loca, Cic. in Pisonem (23, 53) 'Romam vero
ipsam, o familiae non dicam Calpurniae, sed < *Calventiae, neque* >

geor. I *M G* georg. $N^1 N^2$ querebant $N^1 N^2$ cepere $N^1 N^2$
30 huius N^1 31 divina Palladis arte *Vergilius* edificant $N^1 N^2$
de signis *codices, sed vere* de suppliciis navem vero cybaeam maxi-
mam *Cicero* 32 Aen. XI] Aen. XII $N^1 N^2$ fervidus urget *Vergilius*
33 indignatus ille illum hoc facere *Keilius* indignatur ille illum hoc
facere *G* indignatur illi illum hoc facere $N^1 N^2$ idem Aen. VIII
 $N^1 N^2 G$ mortalem infernis ad lumina *Vergilius* 34 in Pisone
 $N^1 N^2$ Calpurniae $N^1 N^2$ Romam vero ipsam foedavit adventus

huius urbis, sed Placentini municipii et bradatae cognationis dedecus, quemadmodum ingressus es'. ingressus locis, Verg. Aen. X (148) 'castris ingressus Etruscis'.

IMPOSUIT illi rei, Verg. geor. III (116) 'impositi dorso at-
que equitem docuere', idem Aen. II (707)

'ergo age, care pater cervici imponere nostrae'.
imposuit in illam rem, Sal. hist. II (110 *Mauren.*) 'omnia sacrata corpora in rates imposuisse', Ter. And. (129) 'in ignem imposita est'. imposuit in illa re, Cic. de domo sua (52, 134) 'non ita crudelem fuisse, ut in viventis etiam et spirantis capite bustum suis manibus imposteret'.

IMMIGRAT in domum, Cic. de domo sua (41, 107) 'deos
immortales existimatis cuius labore et cum domum afflictam et eversam immigrare voluisse'.

INHORRUIT illa res illa re, Verg. Aen. V (11) 'inhorruit
unda tenebris'. inhorruit [illa] illam rem, idem Aen. X (711) 'et inhorruit armos'.

IN haec errat, id est in haec fertur errando, Verg. georg. I (337)

'quos ignis caeli Cyllenius erret in orbes,
idem Aen. X (885) 'laevos equitavit in orbes'.

tuus. o familiae non dicam Calpurniae, sed Calventiae, neque huius urbis, sed Placentini municipii, neque paterni generis, sed bradatae cognationis dedecus, quem ad modum venisti *Cicero* 35 Imposuit illi rei *Lindemannus* imposuit illi rei $N^1 N^2$ imposui illi rei $N^2 G$ imposui illi M ger. III N^1 geor. III N^2 in ratem M ut in viventis *Cicero* ut inveni $N^1 N^2$ ut viventis G capite bustum *Cicero* capitibus eum $N^1 N^2 G$ manibus $N^1 N^2$ *Cicero* navi-
bus G 36 cum $N^1 N^2$ eum G deos immortales existimatis, cuius labore et consilio sua ipsi templa tenuerunt, in eius domum afflictam et eversam per vim hominis sceleratissimi nefarium latrocinium immigrare voluisse *Cicero* 37 inhorruit illa res illa re $N^1 N^2 G$ inhorruit his M inhorruit illa illam rem $N^1 N^2 G$ 38 errat G *Lindemannus* Aen. $N^1 N^2 G$ levos $N^1 N^2$ leves G *Lindemannus*

39 INVIGILO hac re pro invigilo huic rei, Verg. georg. III (158) 'invigilant victu', idem Aen. VIII (605) 'venatu invigilant pueri'.

40 IN noctem siletur, Verg. georg. III (189) 'siletur in noctem', Sal. hist. I (42 *Mauren.*) 'ut Syllani fugam [innocentem] in noctem componerent', Cic. de rep. VI (10) 'sermonem in multam noctem produximus'.

41 INFELIX illius rei, Verg. Aen. III 'infelix animi Phoenissa': sic Sal. hist. I (150 *Mauren.*) 'animi immodicus'.

42 IN illam rem pro causa illius rei, Verg. Aen. VII (13) 'urit nocturna in lumina cedrum', Sal. hist. I (13 *Mauren.*) 'omniumque partium decus in mercedem corruptum erat', idem (69 *Mauren.*) 'Etruria omnis cum Lepido suspecta in tumultum erat'.

43 IMPLEXUS illa re, Verg. geor. III (482) 'caeruleosque implexae crinibus angues Eumenides'.

44 INGRATUS illius rei, Verg. Aen. X (666) 'ingratusque salutis'.

45 INCLUDUNT huic rei, Verg. Aen. II (19) 'includunt caeco lateri'. includuntur in hanc rem, Cic. de suppl. (in *Verr.* V, 45, 117) 'includuntur in carcerem condemnati'.

46 IN praepositio communis interdum aliud significans, interdum licenter posita invenitur. in illa re conditur, Verg. georg. III (473)

39 huic rei $N^1 N^2 G$ huic M victu invigilant *Vergilius* 40 Syllani (*male legit Syllam Keilius*) $N^1 N^2$ si illam G *Lindemannus* innocentem recte delevit *Houvenus* de rep. VI M^2 de rep. M^1 de rep. III $N^1 N^2 G$ 41 infoelix *constanter* illius rei *con.* *Keilius* illa $N^1 N^2 G$ hac re *codices Maii* huius rei *con.* M phenissa $N^1 N^2$ sic Sal. hist. I e. q. s.] *verba* immodicus huius rei *vel* illius rei *videntur cecidisse* immodicus animi Sal. hist. M^1 immodicus animi Sal. sic M^2 42 omniumque *edidi cum* $N^1 N^2$ omnium *cum G et Lindemanno edidit Keilius et post eum Maurenbrecherus* nimiumque *Burmmanus* in tumultum G in tumultu $N^1 N^2$ 43 ceruleosque $N^1 N^2$ 45 condemnati G condemnati $N^1 N^2 M$ 46 praepositio $N^1 N^2$ idem Aen. II $M G$

'quam multa in foliis avium se milia condunt',
idem Aen. II (401) 'et nota conduntur in alvo'. in illum condi-
tur, Verg. Aen. XI (187)

'conditur in tenebras altum caligine caelum',
idem georg. I (438) 'et cum se condit in undas', et idem in eodem
(442) 'conditus in nubem'. in illa re concidit, Verg. Aen. V (333)

'sed pronus in ipso
concidit immundoque [in] fimo sacroque cruore'.
in his effusus, Verg. Aen. VI (339)

'exciderat puppi mediis effusus in undis':
diligentiores quidam grammatici hoc ita dividi volunt, cum in
mediis undis esset, puppi effusus exciderat, quale est illud Tul-
lianum pro Roscio (p. Rosc. Amer. 32, 91) 'qui, tanquam si of-
fusa reip. sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris omniaque
miscebant', id est non in tenebras de illustri aliquo loco ruebant,
sed velut in tenebris conversarentur ruebant offusa, quippe cir-
cundata, nocte reip. sed hanc omnem acutae rationis distinctionem
elocutio Salustiana confundit in Iug. bello (61, 1) 'ab Zama di-
scedit in his urbibus quae ad se defecerant'. in illa re veniens
pro illi rei proveniens vel in illa re digne seu feliciter nascens,
Verg. Aen. V (344)

'gratior et pulchro veniens in corpore virtus':
sic per adverbium loci georg. I (54)

'hic segetes, illic veniunt felicius uvae':
sic Sal. bello Catil. (8, 3) 'sed quia provenere ibi scriptorum
magna ingenia'.

Aen. II N¹N² condit *codices Arusiani* condet *Vergilius* idem
in eodem M idem N¹N²G infimo N¹N² offusa *Cicero* effusa
codices Arusiani velut N¹N² veluti M G circumdata *conl. Kei-*
lius circumdat N¹N²G nocte *Keilius* in nocte N¹N² in noctem
G ab Zama discedit et in eis urbibus, quae ad se defecerant sati-
sque munitae loco aut moenibus erant, praesidia imponit *Sallustius*
foelicitur N¹N² magna magna *sed posteriore loco deletum verbum*

47 IMMUNIS illius rei, Verg. Aen. XII (559) 'immune belli
atque impune quietum'.

48 IRAE mihi est illud, sicut dolori mihi est, Verg. Aen. X
(716) 'iustae quibus est Mezentius irae'.

49 IMPATIENS illius rei, Verg. Aen. XI (639) 'vulneris impa-
tiens'.

50 IMPEDIT illos illa res, Verg. Aen. X (306)
'fragmina remorum quos et fluitantia transtra
impediunt'.

impedit illos illa res ab illa re, Sal. Iug. (30, 2) 'potentia Scauri
eos a vero bonoque impediēbat'.

51 INRITO hominem, Verg. Aen. X (644) 'inritatque virum
telis'. inrito bellum, Sal. hist. I (67 *Mauren.*) 'maximo gaudio
bellum inritare'.

52 IN illam rem, pro in illius rei formam, Verg. Aen. VI (42)
'excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum',
et georg. II (448) 'Ityreos taxi torquentur in arcus'.

53 INSOLENS in illa re, Cic. pro Roscio (p. Rosc. Amer. 8, 23)
'qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in aliena'.

54 INSUETUS illius rei, Sal. histo. I (29 *Mauren.*) 'libertatis
insueti'. insueta facit, Verg. Aen. VIII (248) 'atque insueta ruden-
tem'. insuevit hoc facere, Sal. Catil. (11, 6) 'insuevit exercitus
amare, potare'.

eadem manu N¹ 47 Verg. *omm.* N¹N² immune N¹N²G im-
munem M *Vergilius* quietum N¹N²G quietam M *Vergilius*

49 rei *omm. codices* 50 illos illa res *conl. Keilius* illos illa re
N¹N²G impedit illos illa res ab illa re *conl. Keilius* impedit illius
illa res ab illa re N¹N²G impedit ab illo M impedit ab illa re
Lindemannus 53 verbum insolens in *codicibus* N¹N²G errore li-
brarii in caput sequentis elocutionis translatus pro verbo insuetus illi
elocutioni apto suo loco reposuit *Keilius Bondamum secutus* 54
Insuetus] insolens N¹N²G libertatis G libertati N¹N² Catil.
M G in Catil. N¹N² insuevit exercitus populi Romani amare po-

INSOLITUS huius rei, Sal. hist. II (39 *Mauren.*) 'genus 55
armis ferox et servitii insolitum', idem Iug. (39, 1) 'pars insolita
rerum bellicarum'.

IN illum severus [est], Cic. in Catil. III (6, 12) 'in eos qui 56
haec perficere voluerunt me severum vehementemque praebebo',
idem Philip. II (23, 56) 'si severus, cur non in omnes?' in illo
misericors est, Sal. Catil. (52, 12) 'sint misericordes in furibus
aerarii', Cic. in Catil. III (6, 12) 'si nos in his hominibus, qui
nos, qui coniuges, qui liberos nostros trucidare voluerunt, si
vehementissimi fuerimus, misericordes habebimur'.

IN rem est pro utile est, Sal. Catil. (20, 1) 'in rem fore cre- 57
dens', Ter. And. (546) 'si in rem est'.

IN tempus, id est processu temporis, Sal. hist. III (48 *Mau- 58*
ren.) 'itaque cetera ex licentia aut odio aut avaritia in tempus
arsere'. in tempore, id est opportune, Sal. histor. I (32 *Mauren.*)
'qui rebus Sylla suspectis maximeque ferocia regis Mithridatis in
tempore bellaturi'.

IN praesentia pro ad praesens, Cic. Siciliens. (in *Verr. V.* 59
7, 17) 'pecuniam sibi esse in nominibus, numeratam in praesen-
tia non habere'. in praesens pro ad praesens, Sal. hist. III (50
Mauren.) 'quod in praesens modo satis cautum fuerat', idem
hist. III (69 *Mauren.*) 'quid ab illis nisi dolum in praesens et
postea bellum exspectans'.

IDONEUM factu, Sal. hist. III (35 *Mauren.*) 'manus ferreas 60
et alia adnexu idonea inlicere'.

tare *Sallustius* 55 Sal. hist. II $N^1 N^2 G$ idem hist. I *M* 56 in
Catil. III $N^1 N^2 G$ prebebo $N^1 N^2$ praebeo *Cicero* 57 in rem
fore $N^2 M G$ rem forte N^1 58 Mithridatis $N^1 N^2$ 59 praesentia—
presens *constanter* $N^1 N^2$ in nominibus *Cicero* in omnibus $N^1 N^2 G$
in praesentia non habere *G Cicero* in praesentiam non habere
 $N^1 N^2$ quod $N^1 N^2$ quos *G* quis *conl. Lindemannus* exspectans
 $N^1 N^2 G$ expectas *codex Vaticanus Sallustii* 60 factu *corr. Lin-*
demannus factus $N^1 N^2 G$ adnexu *corr. Lindemannus* adnexa

61 INSULTO solo, Verg. *geor.* III (116) 'equitem docuere sub
armis insultare solo'. insulto solum, Ter. Eun. (284)

'fores aperis fortunatus,

ne tu istas faxo calcibus saepe insultabis frustra'.

62 INCIDI in illam rem, Cic. Philip. I (7, 16) 'quae ille in aes
incidit', idem in eadem (10, 26) 'et in aes incidi iubebitis, credo,
illa legitima'. incidi in illa re, Cic. de rep. (*Tusc. V.* 35, 101)
cum de Sardanapalo diceret, 'ea incidi iussit in busto', idem
in Pisonem (29, 72) 'in eo elogio, quod te consule in sepulchro
reip. incisum est'.

63 INCURIOSUM ab illa re, Sal. hist. III (36 *Mauren.*) 'infre-
quentem stationem nostram incuriosamque tam ab armis'.

64 IN dies pro quotidie, Cic. in Catil. I (2, 5) 'crescit in dies
singulos hostium numerus', Sal. Iug. (44, 5) 'frumentum publice
datum vendere, panem in dies mercari'. in diem, id est ad futu-
rum, Ter. Eun. (1020)

'sed in diem istud, Parmeno, est fortasse, quod minitaris',
Cic. pro Caelio (24, 59) 'o dii immortales, cur in maximis scele-
ribus aut convetis interdum aut praesentis fraudis poenas in
diem reservatis'?

65 INCERTUS illius rei, Sal. hist. III (107 *Mauren.*) 'percussis
et animi incertis succurritur', Ter. Hecyra (121) 'fecit animi ut
incertus foret'.

$N^1 N^2 G$ 61 Verg. *geor.* III *Keilius* Verg. III $N^1 N^2 G$ atque
equitem *Vergilius* 62 idem in eadem *G* idem in eodem N^1 idem
in odem N^2 in aes—in aes] in eos—in eos *G* ex quo Sardana-
pali, opulentissimi Syriae regis, error agnoscitur, qui incidi iussit in
busto *Cicero* in sepulchro *bis scriptum* $N^1 N^2$ 63 tam $N^1 N^2 G$
tum. *Maurenbrecherus cum Gerlachio* 64 cottidie $N^1 N^2$ con-
vetis *G* conhibitis $N^1 N^2$ pro di immortales, cur interdum in ho-
minum sceleribus maximis aut convetis aut praesentis *Cicero* pre-
sentis $N^1 N^2$ 65 rei *omm. codices* 66 et fiducia $N^1 N^2$ ex fi-

INCESSIT illis illud, Sal. hist. II (104 *Mauren.*) 'terror hostibus et fiducia suis incessit'. incessitur illa res, Verg. Aen. XII (596) 'incessi muros'.

INQUIES illius rei, Sal. hist. III (55 *Mauren.*) 'L. Hostilius Dasianus inquietus animi'.

INFERIOR tibi, Sal. hist. II (37 *Mauren.*) 'vir gravis et nulla arte cuiquam inferior'.

INTERCEDIT illud illi rei, Ter. And. (961) 'si nulla aegritudo huic gaudio intercesserit'.

INTENTUS illa re, Sal. Catil. (2, 9) 'qui aliquo negotio intentus'.

IN ore illis agens pro in conspectu illorum, Sal. hist. I (59 *Mauren.*) 'ut in ore gentibus agens'.

IN maius audivit pro plusquam, Sal. hist. II (69 *Mauren.*) 'haec postquam Varro in maius more rumorum audivit'.

INTROITUM [in] illa loca, Sal. hist. III (10 *Mauren.*) 'ita castra sine vulnere introitum'.

INSILIRE illam rem, Sal. hist. V (5 *Mauren.*) 'peractis LXX annis armatus equum insilire'.

IN praepositio geminata, Ter. Eun. (59) 'in amore haec omnia insunt vitia', Cic. pro Scauro 'si denique in illa bona invadere nullo modo potuisset nisi mortuo Bostare'.

X. KAVE hoc fiat, Verg. Aen. XI (293) 'ast armis concurrunt'.

ducia G. quomodo in codicibus Neapolitanis Keilius legerit es pro et nescio; recte autem legerat Heinsius (in Verg. Aen. XII 596) qui utroque codice Neapolitano uti potuit illa res coni. Lindemannus illa re N¹N²G 67 rei omm. N¹N²G Hostilius Ruhnkenius in Vellei. II 68, 3 Hostilius Lindemannus hostibus N¹N²G Dasianus G das ianus N¹N² 69 egritudo N¹N² 71 illis coni. Lindemannus illius N¹N²G 72 more Lindemannus in ore N¹N²G 73 in uncis seclussit Keilius 75 prepositio N¹N² Bostare Cicerone Bostar N¹N² Bastare G.

X. 1 Aen. XII N¹N²G concurrant G concurrunt N¹N²

rant arma kavete'. kave illam rem, Cic. Philip. I (11, 28) 'et simul admonent quiddam, quod cavebimus', Sal. hist. III (48 *Mauren.*) 'cavendus dolus est'. kave illis, Cic. Philip. I (2, 6) 'veterani, quibus hic ordo diligentissime caverat'. kave ab illis, Sal. Catil. (52, 3) 'cavere ab illis magis', idem hist. III (82 *Mauren.*) 'kaveret imperator a perfuga Celtibero', Ter. Eun. (883) 'tunc pol tibi ab isto Cherea cavendum intelligo'.

2 KAREO illa re, Verg. georg. III (472) 'simulacraque luce carentum'. kareo illius rei, Ter. Heaut. (399) 'omnes mihi labores fuerunt quos cepi leves, praeterquam tui carendum quod erat'.

3 KAPTUS hac re, Verg. georg. I (183)

'aut oculis capti fodere cubilia talpae',

Sal. hist. III (11, 26 *Mauren.*) 'collegamque eius Octavium mitem et captum pedibus'.

4 KHAO pro e Khao, Verg. georg. III (347)

'atque Chao densos divum numerabat amores'.

5 KASSUS hac re, Verg. Aen. II (85) 'nunc cassum lumine lugent'.

6 KLAUDUS hac re, Verg. Aen. V (278) 'pars vulnere clauda retentat'.

7 KALLEO illud, Ter. Adel. (533) 'ego illius sensum pulchre calleo'.

8 KALCO huc, Verg. georg. II (243)

Philip. II et simul N¹N²G kaveret imperator a perfuga Celtibero coni. Dietschius Sall. hist. fragm. p. 62 kavete ab imperatore perfuga Celtibero Lindemannus cavere imperatorem perfido a Celtibero Maurenbrecherus kavere imperatore per kaga Celtibero N¹N² kavete imperatore per kaga Celtibero G. mihi vero, ut iam Keilio, Dietschii coniectura potior visa est 2 kareo illa re N²G kaveo illa re N¹ 3 coepi Lindemannus talpe N¹N² 5 Verg. omm. N¹N² 6 Verg. omm. N¹N² par N¹N²G 7 Kalleo illud G Kalle illud N¹N² 8 Kalca huic N¹N² Kalco huic G georg. I N¹N²G

‘huc ager ille malus dulcesque a fontibus undae
ad plenum calcentur’.

KAUSATUS hanc rem, Sal. hist. V (15 *Mauren.*) ‘sed ubi
1 militum voluntatem causatus’.

KLAM illis tenet [et] usus, sed vitiose; clanculum illos,
10 Ter. Adel. (52)

‘postremo alii clanculum
patres quae faciunt, quae fert adulescentia’.

XI. LUDO illam rem, Verg. buc. (1, 10) ‘ludere quae vel-
1 lem’, idem Aen. VIII (335) ‘illa qui plurima nocte luserat’,
Ter. Eun. (586) ‘et quia consimilem luserat iam olim ille lu-
dum’. ludo illa re, Verg. geor. II (386)

‘versibus incomptis ludunt risuque soluto’,

Cic. Philip. II (23, 56) ‘qui non dubitaret vel foro alea ludere’.

LARGIOR hanc rem, Symmachus ad Theodosium Imp. ‘so-
2 lere principes bona verba largiri’.

LACESSUNT illa re, Verg. Aen. VII (165) ‘cursuque ictu-
3 que lacesunt’. lacesunt illam rem, idem Aen. V (429)

‘immiscentque manus manibus pugnamque lacesunt’.

LITANDUM illa re, Verg. Aen. II (118) ‘animaque litandum
4 Argolica’. litatis illis rebus, idem Aen. III (50) ‘sacrisque litatis’.

LAETUS hac re, Verg. Aen. VI (787)

‘laeta deum partu centum complexa nepotes’.

laetus huius rei, idem Aen. XI (73) ‘quas illi laeta laborum’, Sal.

hist. II (83 *Mauren.*) ‘frugum pabulique laetus ager’. laetor illius

huic ager N² G in fontibus G 10 Klam illis tenet et usus
servitio. sed clanculum illos N¹ N² G Klam illis tenet usus, sed vi-
tiose; clanculum illos *Lindemannus, quem secutus est Keilius. coniec-*
turam eandem edidi, quae mihi potior visa est quae omm. N¹ N² G.

XI. 1 qui N¹ N² quae M G luserat N¹ N¹ vel foro co-
dices *Arusiani* vel in foro *Cicero* 2 hunc articulum putavit *Lin-*

rei, Verg. Aen. XI (280) ‘nec veterum memini laetorve malo-
rum’. laetor illam rem, Sal. Catil. (51, 29) ‘ea populus [Rom.]
laetari et merito dicere fieri’. laetor illa re, Verg. Aen. X (827)
‘arma, quibus laetatus, habe tua’.

6 LIBER illius rei, Verg. Aen. X (154)

‘tum libera fati

classem conscendit iussis gens Lydia divum’.

liber ab illa re, Sal. Catil. (4, 2) ‘a spe, metu, partibus reip.
animus liber erat’.

7 LABORO hac re, Cic. contra Caecilium in divinatione (7, 23)
‘ut is absolvatur, cuius ego causa laboro’. laboro ex hac re, idem
pro Cluentio (71, 202) ‘satis multos annos ex invidia laboravi’.

8 LIBERA me hac re, Cic. in Catil. I (5, 10) ‘magno me metu
liberabis’. libera me de illa re, Ter. And. (351) ‘quam primum
de hoc me libera miseram metu’.

9 LARGUS illarum rerum, Verg. Aen. XI (338) ‘largus opum’.

10 LUSTRAMUR illi deo, Verg. Aen. III (279) ‘lustramurque
Iovi’.

11 LIBERALIS huius rei, Sal. Catil. (7, 6) ‘pecuniae liberales
erant’.

12 LUDIFICOR illum, Sal. Iug. (36, 2) ‘pacis mora principem
ludificari’.

13 LUDI deorum sunt, Cic. cum a ludis contionem avocavit
(p. 269 M.) ‘Cerealia, Floralia ludosque Apollinares deorum im-
mortalium esse, non nostros’. ludi deo sunt, Sal. hist. II (48
Mauren.) ‘cum multa dissereret ludis Apollini circensibus’.

demannus additiciu 5 rei *cont. Keilius* nec verum (*corr. vete-*
rum eadem, ut videtur, manu) memini laetorque (*corr. laetorve eadem,*
ut videtur, manu) N¹ nec verum memini laetorve N² G *Lindemannus*

Rom. G r. N¹ N². *verbum recte uncis secluserit Keilius* 6 Aen.
XI N¹ N² 7 divinatione N¹ N² divinationi *male legit Keilius*

8 ab illa re G *Lindemannus* quam primum hoc me libera miserum
metu *Terentius* 12 pacis mora consulem ludificare *Sallustius*

LOCATUS illi fundus, Cic. frument. (*in Verr. III, 22, 5*)¹⁴
 'fundus erat colono locatus'. locatus fundus foris, Ter. Adel.
 950) 'agelli paululum, quod locitas foris'.

XII. MEMINI illius rei, Verg. Aen. XI (280) 'nec veterum
 memini laetorve malorum'. memini illam rem, idem in buc. (7, 19)
 'alternos Musae meminisse volebant', idem ibidem (7, 69) 'haec
 memini et vic. f. c. T.', Cic. in Catil. III (10, 24) 'sed eas quas
 vosmet ipsi meministis atque vidistis'. memini illam rem facere,
 Verg. Aen. VIII (157)

'nam memini Hesioneae visentem regna sororis
 Laumeduntiadem Priamum, Salamina petentem,
 protinus Arcadiae gelidos invisere fines',

Cic. in Pisonem (6, 13) 'meministine, coenum, cum ad te hora V
 cum C. Pisone venissem, nescio quo te e gurgustio prodire in-
 voluto, capite soleatum?' memini illum fecisse: huius elocutio-
 nis raro invenitur exemplum, Verg. geor. III (125)

'nanque sub Oebaliae memini me turribus arcis
 Corycium vidisse senem'.

memini domi, Ter. Eun. (815)

'domi focique fac vicissim ut memineris'.

MISERETUR illius, Verg. Aen. XII (653) 'miserere tuorum',²
 idem Aen. III (435) 'miserere sororis'. miseratus illum, idem in

13 advocavit N¹N²G 14 Locatus illi fundus] «fortasse locatur illi
 fundus» Keilius agellist hic sub urbe paululum quod locitas foras
 plurimi codices Terentii sub urbe est hic agelli paululum quod locitas
 foris codex Victorianus et decurtatus Terentii.

XII. 1 ibidem] ibi N¹N² haec memini et victum frustra con-
 tendere Thyrsim Vergilius sed eas qua suosmet N¹N²G He-
 sionem N¹ Hecione N² Hesione G fines fines sed posteriore loco
 deletio N¹ Coenum N¹N² te ego e gurgustio sed deletio ego
 eadem manu cum ad te quinta fere hora cum C. Pisone venissem,
 nescio quo e gurgustio te prodire Cicero Oebaliae N¹N² Aebaliae
 male legit Keilius 2 misertus G idem eodem N¹N²G aut

eodem (370) 'haud miseratus amantem est'. miseratus animi pro
 animo, Verg. Aen. X (686)

'continuit iuvenem atque animi miserata repressit'.
 miseret te illius, Verg. Aen. VII (360) 'nec te miseret nataeque
 tuique'.

3 MANET te hoc, idem in eodem (128)

'haec erat illa fames, haec nos suprema manebat'.

idem Aen. X † (Aen. VII, 596) [ceterus] 'manebit supplicium',
 manet tibi hoc, idem Aen. VIII (302)

'haec eadem matricae tuae generique manebunt',

Cic. Philip. II (5, 11) 'quando tibi domi manet quod fuit illo-
 rum utrique fatale'. manet his pro «in his perseverat», Verg.
 Aen. VIII (643) 'at tu dictis Albane maneres'.

4 MELIOR ille est hac re, Verg. Aen. V (153) 'melior remis'
 et (430) 'ille pedum motu melior'. melior hic quam ille, Cic.
 frument. (*in Verr. III, 16, 43*) 'tu innocentior quam Metellus'.
 melior illius pro in illo, Sal. Iug. (49, 2) 'rudes cum belli me-
 lioribus manum conserere'.

miseratus amantem est Vergilius iuvenemque animi miserata re-
 pressit Vergilius nec te miserere nat. e. q. tuique N¹N² post
 verba tuique verba haec erat illa fames deleta eadem manu N¹ 3
 haec illa erat illa fames sed deletio illa priore loco N¹ haec illa fa-
 mes N² lacunam indicavit Keilius, qua exemplum decimi libri
 excidit, 438 vel 630 ceterus tribus punctis verbum coronantibus
 N¹; verbum corruptum seclusi ceterus te manebat supplicium N²
 te triste manebat supplicium G cuius quidem tibi fatum, sicut
 C. Curioni, manet, quoniam id domi tuae est, quod fuit illorum utri-
 que fatale Cicero Albane Vergilius Salvane N¹N²G 4 melior
 illo est hac re N¹N²G. haec elocutio, cum exemplis post sequentem
 in codice scripta, signis adpositis in suum locum revocata est N¹N²
 ille pedum melior motu Vergilius melior hic quam ille N²G
 melior hic quam ille est hac re, sed verba est hac re deleta eadem
 manu N¹ melior illius corr. Keilius melius illius N¹N²G ne
 pauciores cum pluribus aut rudes cum belli melioribus manum conse-

MEDICOR illi rei, Verg. georgicorum II (135) 'et senibus
medicantur anhelis', Ter. And. (831) 'nato ut medicarer tuo'.
medicor illam rem, idem Aen. VII (756)

'sed non Dardaniae medicari cuspidis ictum
evaluit'.

medeor illis rebus, Cic. pro Roscio (*p. Rosc. Amer.* 53, 154)
'homines sapientissimos iud., quibus rebus † me mederi con-
venit.' medeor illas res, Ter. Phor. (821)

'in animo cupiditates
quas, cum res adversae fient, paulo mederi possis'.

MULTA pro multis vel multum, Verg. Aen. III (610) 'haud
multa moratus', idem Aen. VII (593)

'multa deos aurasque pater testatur inanes',
idem Aen. XI (471) 'multaque se incusat': sic et pauca, Sal.
Iug. (49, 6) 'pauca pro tempore milites hortatus'.

MATURUS animi, Verg. Aen. V (73) 'aevi maturus Ace-
stes', idem Aen. VIII (246) 'animi maturus Aletes.' maturus
huic rei, idem Aen. VII (53) 'iam matura viro'. maturo illam
rem, Verg. Aen. I (137) 'maturate fugam', Cicero pro Cluentio
61, 171) 'huic mortem maturabat inimicus', Sal. hist. I (80 *Mauren.*)
'fugam maturabat'.

MINISTRAT illam rem, Verg. Aen. I (150) 'furor arma

rerent *Sallustius* 5 hanelis $N^1 N^1$ medicari cuspidis ictum *Vergilius*
medicare cupidinis ictum $N^1 N^2$ evadit *G* iud. $N^1 N^2$
vid. *G* homines sapientes et ista auctoritate et potestate praeditos,
qua vos estis, ex quibus rebus maxime res publica laborat, iis maxime
mederi convenit *Cicero* in animo cupiditates *Terentius* in amico
cupiditate $N^1 N^2 G$ fient $N^1 N^2 G$ sient *Terentius* 6 pro multis
ut $N^1 N^2$ pro multis aut *G* idem Aen. VII *G* Aen. VII $N^1 N^2$
idem Aen. XI *Keilius* Aen. XI $N^1 N^2 G$ se incusat $N^1 N^2$ *Vergilius*
te incusat *G*. nescio quomodo *Keilius* legerit te pro se in codi-
cibus *Neapolitanis* 7 Maturus animi] «fortasse maturus huius rei»
Keilius Alites $N^1 N^2 G$ maturus huic rei $N^2 G$ maturus huic

ministrat'. ministrat illis rebus, idem Aen. X (218)

'ipse sedens clavumque regit velisque ministrat'.

METUENS illius, Verg. Aen. V (716)

'et quicquid tecum invalidum metuensque pericli est'.

metuens illud, Sal. Iug. (40, 2) 'metuens [pericula.]' metuit
illis, Verg. Aen. X (94) 'tunc decuit metuisse tuis'. metuens
hoc fieri, idem georg. I (246)

'arctos Oceani metuentes aequore tingi'.

metuit ex illo, Sal. Catil. (52, 16) 'si periculum ex illis metuit'.
metuit ab illo, Ter. And. (106) 'quam metui a Chryside', Ci-
cero pro Roscio (*p. Rosc. Amer.* 50, 145) 'ab eone aliquid
metuit?'

MANDO terra, Verg. Aen. VIII (214) 'mandet humo so-
lita'. mando terrae, idem buc. (8, 93) 'terra, tibi mando'.

MOLIOR illam rem, Verg. Aen. VII (290) 'moliri iam
tectata videt.' molior tibi illam rem, idem georg. I (271) 'insi-
dias avibus moliri.' molior illam rem in illam rem, idem georg.
III (331) 'et validam in vitis molire bipennem'.

MISSUS in illam rem, Verg. Aen. VI (813) 'missus in im-
perium magnum'. missus illi, idem georg. II (451) 'levis in-
natat alnus missa Pado'.

MEDIO illius pro illo medio, Sal. hist. I (149 *Mauren.*)
'diei medio', Verg. Aen. VII (59) 'tecti medio', idem Aen. XI
(547) 'ecce fugae medio'.

$N^1 M$ 8 regit $N^1 N^2 M$ gerit *G* 9 invalidam $N^1 N^2$ metuens
pericula $N^1 N^2 G$ metuentes pericula *M* pericula metuentes *Sallustius*
Aen. X *M G* Aen. XI $N^1 N^2$ ei metui a Chryside *Terentius*
metuit *codices Arusiani* metuis *Cicero* 11 iam tecta *Vergilius* iam
terra $N^1 N^2$. hanc elocutionem cum exemplo suo *omm.* *M G* *Linde-*
mannus molior tibi illam rem *corr.* *Keilius* molior tibi illam iram
G moliri tibi rem *M* molior tibi illam $N^1 N^2$ molior illam rem in
illam rem *corr.* *Keilius* molior illam rem $N^1 N^2$ molior in illam rem
G bipennem $N^1 N^2$ 12 Verg. *omm.* $N^1 N^2$ 13 hist. I medio
diei *M* hist. II diei medio *G* Aen. VII *G* Aen. VI $N^1 N^2$

MORAE est pro in mora est, Verg. Aen. VIII (332) 'rem¹⁴ magnam pretiumque morae fore'. morae illis est, Ter. Adel. 712) 'ne morae meis nuptiis egomet siem'. similiter Cicero pro Ligario (5, 16) 'saluti civi calamitoso esse vellemus', idem pro Flacco (8, 19) 'quibus odio sunt nostrae secures, nomen acerbitati, scriptura decimae portorium morti'.

MACTAT illi deo, Verg. Aen. III (57) 'mactat lectas de more bidentes legiferae Cereri Phoeboque', idem Aen. XI (197) 'mactantur corpora morti'.

MATER illi, Verg. Aen. X (76) 'cui diva Venilia mater',¹⁶ Ter. Adel. (930) 'primum huius uxori est mater'. mater illius, Cicero pro Cluentio (5, 12) 'nam Sassia, huius mater Habiti'.

MODEROR illis, Sal. Catil. (51, 25) 'cuius libido gentibus¹⁷ moderatur'.

MOTUS loco, Cic. Catil. II (1, 1) 'loco ille motus est, cum¹⁸ ex u. d.' motus ab illo loco, Sal. hist. (I, 6 Mauren.) 'neque me diversa pars in civilibus armis movit a vero'.

MINISTER his, Sal. hist. III (47 Mauren.) 'multitudini osten-¹⁹ des, quam colere plurimum, ut mox cupitis ministram haberet, decreverat'. minister huius, Verg. Aen. XI (658) 'pacisque bonas bellique ministras'.

¹⁴ morae est *con* Keilius mora est $N^1 N^2 G$ pretiumque Vergilius praequq $N^1 N^2$ nunquam G siem Terentius stem $N^1 N^2 G$ civi calamitoso Cicero civicula initoso $N^1 N^2$ civilia initioso G acerbitati Cicero acervitatis $N^1 N^2$ acerbitatis G portarium G Lindemannus ¹⁵ mactat illi *corr.* Keilius macta illi $N^1 N^2 G M$ mactant lectas Vergilius mactat laetas G Phaeboque $N^1 N^2$ idem Aen. XII Aen. $N^1 N^2$ Verg. Aen. IX G ¹⁶ cui G Vergilius fui $N^1 N^2$ uxoris est Terentius nam Sassia Cicero nam si Asia $N^1 N^2 G$ verbo mater verbum huius superscriptum eadem manu N^1 ¹⁸ cum est ex urbe depulsus Cicero cum ex v. d. G Sal. hist. $N^1 N^2 G$ Sal. hist. I M a me diversa] medi versa $N^1 N^2$ ¹⁹ cupitis *corr.* Houvenus cupit is $N^1 N^2 G$ ministram haberet *corr.* Houvenus ministrum habere $N^1 N^2 G$ bonas Vergilius bonus

²⁰ MILLE librarum mutuum dedit, Terentius Heaut. (601)

'cui drachmarum haec argenti mille dederat mutuum'.

²¹ MINUS habet uno, Cic. de praetura urbana Verris (in Verr. act. sec. I, 57, 149) 'ut uno minus teste haberet Habonio'.

¹ XIII. NOMEN illi Vergilio est, Verg. georg. III (271) 'cui nomen Amello:' sic et Aen. VIII (593) 'cui Remulo cognomen erat'. nomen illi Vergilius est, idem Aen. VIII (358)

'Ianiculum huic, illi fuerat Saturnia nomen',

Ter. Hecy. (1) 'Hecyra est huic nomen fabulae': Sal. hist. III (79 Mauren.) de flumine genere neutro 'nomenque Danubium habet'. nomen illis Vergilium posuit, Vergilius Aeneidos septimo (63)

'Laurentesque ab ea nomen posuisse colonis',

idem Aen. III (18)

'Aeneadasque meo nomen de nomine fingo'.

² NESCIUS hoc facere, Verg. georg. II (467)

'at segura quies et nescia fallere vita'.

nescius hoc fieri, idem Aen. XII (527) [et] 'nescia vinci pectora'.

nescius huius rei, Verg. Aen. X (501)

'nescia mens hominum fati sortisque futurae'.

³ NIXUS hac re, Verg. Aen. X (736) 'posito pede nixus et

$N^1 N^2 G$ ministros G ²⁰ cui *codices Arusiani* huic Terentius dragmarum $N^1 N^2$ mille dederat mutuum Terentius. verba *omm.* $N^1 N^2 G$ qui sequentem elocutionem sine intervallo addunt habonio tribus punctis litteram coronantibus $N^1 N^2$ ab homo G Lindemannus.

XIII. 1 Aen. VIII $M G$ Aen. VIII $N^1 N^2$ illi *omm.* $N^1 N^2$

Hecyra *omm.* $N^1 N^2$ post verba Sal. hist. III verba opus in acceptum rettulit eadem manu librarij deleta N^1 Vergilium posuit Keilius Vergilius posuit $N^1 N^2 G$ Aeneadasque Vergilius Aeneasque $N^1 N^2 G$ ² at segura—vita] exemplum, quod *codices* post pectora sequentis elocutionis ponunt, suo loco reposuit Houvenus fallere $N^2 M G$ fallere N^1 ³ nitens hic *corr.* Keilius nitens huic

hasta'. nixus in hac re, Cic. pro Deiotaro (2, 5) 'dico extra conventum et eam frequentiam, in qua oratorum studia niti solent'. nixus in hanc rem, Verg. Aen. XII (398) 'ingentem nixus in hastam'. nitens hic, Verg. Aen. II (380) 'pressit humi nitens'. nitens hanc rem hac re, idem Aen. XII (386)

'alternos longa nitentem cuspide gressus'.

NUNTIUS huius rei, Verg. Aen. III (178) 'nuntia veri', ibi-
dem (237) 'hic nostri nuntius esto'.

NIHILUM vetuste, id est vel modicum: nihilum enim antiqui vocaverunt ipsius quiddam exiguitatis minimum, Salustius Iug. (75, 10) 'nihilo segnius'.

NIMIUS hac re, Sal. hist. II (53 *Mauren.*) 'post ubi fiducia nimius'. nimius illius, idem hist. III (73 *Mauren.*) 'impotens et nimius animi est'.

NATUS tot annos, Ter. Heau. (62) 'annos LX natus es'. natus annos tot maior, id est supra tot annos, Cic. pro Roscio (p. *Rosc. Amer.* 14, 39) 'annos natus maior LX'.

NUBIT illi, Cic. pro Cluentio (5, 14) 'nubit genero socrus'. nupta est cum illo, Ter. Hecy. (534) 'esset cum illo nupta'.

NUDUS harum rerum, Sal. Iug. (79, 6) 'loca aequalia et nuda gignentium'.

XIV. OBLIVISCOR hanc rem, Verg. Aen. II 'obliviscere Graios', Cicero pro Caelio (20, 50) 'obliviscor iniurias tuas, Clodia'. obliviscor huius rei, Cic. in Catil. I (3, 6) 'obliviscere cae-

codices humi N¹N² humo M G gressus veri, sed deleti veri eadem manu N¹ 4 Aen. III nuntia Keilius Aen. N¹N²G ibi-
dem Keilius ibi N¹N²G 5 nihilum—enim] « fortasse nihilum vetuste id est non hilum vel modicum: hilum enim » Keilius 7 annos natus maior quadraginta Cicero 8 cum illo—cum illo] Camillo—Camillo N¹N².

XIV. 1 pro Caelio N¹N²M pro Cornelio G Lindemannus Clodi M Clodiae G obliviscor iam iniurias, Clodia Cicero cedis

dis atque incendiorum'. oblitus huius rei, Verg. georg. III (245) 'catulorum oblita leaena'. oblitus illam rem, idem georg. II (59)

'pomaque degenerant sucos oblita priores'.

oblitum mihi, quod ex memoria recessit, Verg. buc. (9, 53) 'nunc oblita mihi tot carmina'.

2 OPUS est illa res, Cic. in Verrem de praetura (act. sec. I 48, 126) 'multa sibi opus esse, multa canibus suis', Ter. And. (740) 'quae opus fuere ad nuptias natae paravi'.

3 ORO te, Cic. pro Cluentio (70, 201) 'orat vos Habitus iud.'. oro abs te, Verg. Aen. XI (358) 'veniamque oremus ab ipso, cedat'. oro tecum pro te oro, Ter. Hecy. (686)

'egi atque oravi tecum uxorem duceres'.

4 OBNIXUS huic rei, Verg. georg. III (233) 'arboris obnixus trunco'. obnixus contra illa, Verg. Aen. X (359) 'stant obnixi omnia contra'.

5 OPTAVIT illud illi, Verg. Aen. III (109) 'optavitque locum regno'; et sic etiam sibi adoptavit, Cic. in Pisonem 'maiores sibi insuper ille avus adoptavit'.

6 OBVERTO navem loco, Verg. Aen. VI (3) 'obvertunt pelago proras'.

7 OPPORTUNUS illi rei, Verg. Aen. VIII (235) '[cara] nidis domus opportuna volucrum', Sal. Iug. (20, 2) 'opportunos iniuriae'.

8 OBSTO tibi, Verg. Aen. XI (435) 'tantumque bonis communibus obsto', Cic. pro Roscio (p. *Rosc. Amer.* 50, 145) 'quid tibi obsto?'

N¹N² leena N¹N² 2 res omm. N¹N²G 3 uxorem ut duceres Terentius 4 obnixi N¹N²G obnixa *codices Vergilii*. sed « legitur et obnixi » Servius 5 Verg. Aen. III G idem Aen. III M Verg. II N¹N² in Pisone N¹N² insuper (hic et in art. 9)] Insuper corr. Maius, qui adnotavit « vide Asconium ad fragmentum quantum huius orationis » maiore N¹N² 7 Aen. VIII] Aen. VIII N¹N²G cara N¹N² cana G. verbum cara corruptum ex

ORBUS patre, Verg. Aen. XI (216) 'puerique parentibus 9
orbi': sic et orbatus, Cic. in Pisonem (15, 34) 'non, ut tu in-
super dicere ausus es, orbatum patria'.

AB ora, Verg. Aen. XII (865) 'Turni se pestis ab ora fert. 10
que refertque'.

OPULENTUS his rebus, Verg. Aen. I (447) 'donis opulen- 11
tum', Sal. Iug. (57, 1) 'armis virisque opulentum'.

OPUS civitatis, id est labor et instar civitatis, Aen. V (118) 12
'Chimaeram urbis opus'.

OBEDIENS praeceptis, Sal. bello Catil. (1, 1) 'pecora, quae 13
natura prona atque ventri obedientia finxit'. obediens praeceptis
meis, Sal. Iug. (31, 19) 'iussis vestris obediens erit'.

OBTRECTANS illi, Sal. hist. IIII (51 Mauren.) 'Crassus ob- 14
trectans potius collegae quam boni aut mali publici gnavus exac-
tor': sic et obtrectat illi, Cicero de imperio Cn. Pompei (8, 21)
'qui huic obtrectant legi atque causae'.

OBIIT mortem, Ter. Heau. (271) 'ea obiit mortem'. et obire 15
significat inire [vel abire], Cic. in Catil. III (7, 16) 'nihil erat
quod non ipse obiret'.

OTIOSUS ab illa re, Ter. Phor. (340) 'otiosum ab animo'. 16

ORTUS ex illo loco, Ter. Eun. (241) 'viden me ex eodem 17
ortum loco?' ortus illo loco, Verg. Aen. VII (206) 'his ortus ut
agris Dardanus'.

dirarum verbo Vergilii videtur 9 orbi] orbis N¹ N² sic et con-
Keilius et codices in Pisone N¹ N² insuper] cfr. art. 5 12
Chimeram N¹ N² G 13 preceptis utroque loco N¹ N² obedientiora
sed corr. obedientia eadem manu N¹ 14 gnavus exactor Keilius
gravis exactor N¹ N² gravis exactor G gravis existimator vel aesti-
mator Dietschius gravis auctor Kritzius gnavos aestimator Mauren-
brecherus de imperi N¹ N² obtrectant legi Cicero obtrectat
legi G obtrecta legi N¹ N² 15 vel abire uncis seclussit Keilius vel
adire coniecerim in Catil. III M G in Catil. N¹ N² 17 ortum

18 OFFENDI apud vos, Cic. pro Cornel. (p. 259 M.) 'quid me
apud equites R. offendisse dicebant'. offendisti in me, Cic. pro
Milone (36, 99) 'quae si vos oblivio cepit aut si in me aliquid
offendistis, cur non id meo capite luitur potius quam Milonis?'

1 XV. PLENUS hac re, Verg. geor. II (4) 'Iovis omnia plena
muneribus', idem Aen. V (311) 'plenamque sagittis'. plenus
huius rei, idem buc. (3, 60) 'Iovis omnia plena', Terentius Eun.
(105) 'plenus rimarum sum'. plenus illud illa re, Verg. georg. IIII
(181) 'crura thymo plenae'.

2 POST praepositionem accusativi casus asserunt quidam in-
terpositam fieri casus alterius, Verg. Aen. VI (409) 'longo post
tempore visum': Sal. bello Catil. (37, 11) 'multos post annos'.
Terentius nec interposuit praepositionem et casum illi ablativum
dedit in Hecy. (393)

'aiunt tecum post duobus concubuisse eam mensibus'.

3 PASTUS illa re, Verg. georg. III (231)

'frondibus hirsutis et carice pastus acuta'.

pastus illam rem, idem Aen. II (471) 'mala gramina pastus'. pa-
scitur in illo loco, Verg. geor. III (219)

'pascitur in magna silva formosa iuvenca'.

pascitur illum locum, idem in eodem (314)

'pascuntur vero silvas et summa Lycae'.

4 POTENS illorum, Verg. Aen. I (80)

'nimborumque facis tempestatumque potentem'.

M G Terentius ortam N¹ N² 18 sic vos N¹ G sit nos N² capite]
capitur N¹ N² quae si vos cepit oblivio aut si me aliquid offendi-
stis, cur non id meo capite potius luitur quam Milonis? Cicero.

XV. 1 tuis hic omnia plena muneribus Vergilius Eun. omm.
N¹ N² G plenus rimarum sum sed sum a librario deletum N¹
plenus rimarum N² thymo plena N¹ N² 2 praepositionem utroque
loco N¹ N² alterius] ablativi con. Bondamus visum N¹ N² G

POTITUR huius rei, Cic. in Catil. II (9, 19) 'rerum potiri volunt', Sal. Iug. (25, 10) 'ut, priusquam legatos conveniret, Adherbalis poteretur'. potitur hanc rem, Sal. Iug. (*incert. sed. frag. 32 Mauren.*) 'cuncta potiendi', Terentius Adel. (871) 'ille alter sine labore patria potitur commoda', idem ibidem (876) 'hic potitur gaudia'.

PACISCOR de illa re, Sal. hist. I (26 Mauren.) 'nihil esse de rep. neque de libertate P. R. pactum'. paciscor ab illo illam rem, Sal. Iug. (26, 1) 'tantum ab eo vitam paciscatur', idem hist. III (81 Mauren.) 'sestertium tricies pepigit a G. Pisone'. paciscor illam rem pro illa re, Verg. Aen. V (230) 'vitamque volunt pro laude pacisci'.

PERITUS huius rei, Sal. hist. I (146 Mauren.) 'militiae periti'. peritus hoc facere, Verg. buc. (10, 32) 'soli cantare periti Arcades'.

PROXIMUS illi, Verg. Aen. V (320)

'proximus huic, longo sed proximus intervallo'.

proximus illo, Sal. Iug. (18, 11) 'proxima Carthagine Numidia appellatur', idem in eodem (19, 4) 'proximi Hispania Mauri sunt'. proximus illum, Salust. hist. III (82 Mauren.) 'qui proximi locos hostium erant'. proxime illum venit, Cic. pro Milone (22, 59) 'proxime deos accessit'.

Vergilius venit M Lycei N¹ N² M 5 Potitur huius rei G potens huius rei N¹ N² potiri volunt G hotituri volunt N¹ N² ut om. G VI N¹ vi N² ut, priusquam legatos conveniret, Adherbalis potiretur Sallustius verba cuncta potiendi quae in bello lugurthino non inveniuntur ab editoribus Sallustii in historiarum fragmentis posita sunt. « fortasse IVG ex IV corruptum est, ita ut quarto historiarum libro fragmentum attribuendum sit » Maurenbrecherus 6 de libertate coni. Dietschius libertati N¹ N² G Lindemannus libertate P Maurenbrecherus Aen. V MG Aen. VI N¹ N²

7 rei N²; oim. N¹ MG soli N² solis sed s littera eadem manu deleta N¹ 8 proxima Carthagine codices Arusiani proxime Carthaginem codices Sallustii proximi Hispania codices Arusiani

9 PRAESIDET huic rei, Verg. Aen. III (35) 'Geticis qui praesidet arvis', idem Aen. VII (799) 'quis Iuppiter Anxyrius arvis praesidet'. praesidet in illa re, Sal. Catil. (57, 2) 'in agro Piceno praesidebat'. praesidet illam rem, Sal. hist. II (94 Mauren.) 'Tuturium legatum cum cohortibus XV in Celtiberia hiemem agere iussit praesidentem socios', idem hist. III (97 Mauren.) 'incidere in colonos Avellanos praesidentes agros suos'.

10 PRAESTANS illius, Verg. Aen. XII (19) 'o praestans animi iuvenis'. praestans illo, Sal. Catil. (37, 5) 'probro atque petulantia maxime praestabant'. praestat ille illi pro « melior est ille illo », Ter. Eun. (232) 'homo homini quid praestat stulto intelligens'.

11 PRAEFECTUS illius, Sal. hist. I (54 Mauren.) 'de praefecto urbis quasi possessione reip. magna utrinque vi contendebatur'. praefectus illi, idem Iug. (52, 5) 'quem elephantis et parti copiarum pedestrium praefectum supra diximus'. praefectus in illo, Cic. pro Sestio (18, 41) 'inque eo exercitu inimici mei fratrem praefecerat'.

12 PRAEFINITUR tibi illa res, Cic. Philip. I (8, 20) 'census praefiniebatur, inquit, non centurioni quidem solum, sed equiti etiam Romano'.

13 PLURIS quam hoc, Sal. bello Catil. (52, 5) 'pluris quam

proximi Hispanias vel proxime Hispaniam codices Sallustii locos N¹ N² loca G Sallustius erant] errant N¹ N² 9 praesidet et voces eiusdem verbi constanter sine diphtongo N¹ N² Aen. III MG Aen. II N¹ N² Anxyrius N¹ N² G Anxyrus Vergilius hist. N¹ histo. N² histor. G Lindemannus Keilius 10 prestans et voces eiusdem verbi constanter sine diphtongo N¹ N² pro meliore N¹ N² homini homo quid praestat Terentius 11 praefectus—prefecerat sine diphtongo N¹ N² illius G illis N¹ N² possessione corr. Dietschius possessore conecit Lindemannus possessio N¹ N² G praefectum ab Iugurtha supra diximus Sallustius 12 prefinitur—prefiniebatur N¹ N² Philip. I] Philip. II codices non centurioni G nocentur Ioni N¹ N² 13 remp. fecere] re

remp. fecere'. pluris hoc, Cic. pro Sextio (68, 142) 'quis Carthaginensium pluris fuit Hannibale?'

PRAETER illos, Cic. in Pisonem 'praeter unum praetorem, 14 a quo non fuit postulandum, praeterquam duos de lapide emptos tribunos'. praeter illis, Sal. Catil. (36, 2) 'ceterae multitudini diem statuit praeter rerum capitalium condemnatis.'

PRAESTOLOR illi, Cic. in Catil. I (9, 24) 'qui tibi ad fo- 15 rum Aurelium praestolarentur armati'. praestolor illum, Ter. Eun. (975)

'quem praestolare, Parmeno, hic ante ostium?'

PRAESTO est, Cic. de praetura urbana Verris (in Verr. 16 act. sec. I, 1, 2) 'praesto est, respondet, defenditur'. praesto adest, Ter. Eun. (1050) 'sed ubi est, frater? praesto adest', Cic. pro Murena (12, 26) 'praesto aderat sapiens ille, qui inire viam doceret'.

PARTE prior, Verg. Aen. V (187) 17

'parte prior partem rostro premit a. p.'

partem demissus, Sal. hist. III (3 Mauren.) 'demissis partem quasi tertiam antennis'.

PLUS hoc tempore, Cic. Philip. I (3,7) 'plus una nocte cu- 18 piens me retinere non potuit'. plus hoc tempus, Verg. geor. III (207) 'neque enim plus septima ducitur aestas'. plus satis pro 'plus quam satis est', Ter. Eun. (85)

prefecere N^1 re preficere $N^2 G$ pluris quam rem publicam fecistis
Sallustius Carthaginensium $N^1 N^2$ 14 preter *constanter* $N^1 N^2$
pretorem $N^1 N^2$ preterquam $N^1 N^2 G$ praeterque Keilius Cicero
praeter illis Keilius praeter illi *codices* diem *corr. Maius* idem
codices 15 prestolor *constanter sine diphthongo* $N^1 N^2$ Catil.
I M Catil. $N^1 N^2 G$ ostium G ortum $N^1 N^2$ 16 pretura $N^1 N^2$
frater $N^1 N^2$ pater G 17 premit t. v. p. $N^1 N^2 G$ rostro premit
aemula pristis Vergilius demissus *corr. Lindemannus* dimissus
 $N^1 N^2 G$ 18 Phil. I M Philip. $N^1 N^2 G$ plus una nocte cupiens
Cicero geor. III M III $N^1 N^2 G$ pro *omm.* $N^1 N^2 G$ Eun.
 $N^1 N^2$ Adelph. G calesces Terentius calescis N^1 colescis N^2 satis

'accede ad ignem hunc, iam calesces plus satis'.

19 PAR his, Cic. pro Cluentio (38,107) 'ingenio et virtute par his quos ante memoravi'. par hac re, Sal. hist. III (14 Mauren.) 'scalas pares moenium altitudine'. par cum his, Sal. Iug. (14,9) 'parem cum liberis tuis regnique participem fecisti'. par hoc facere, Verg. buc. (7,5) 'et cantare pares'.

20 PUDET illius rei, Cic. in Verrem actione prima (12,35) 'quos libidinis infamiaeque suae neque pudeat neque taedeat'. pudet illud, Ter. Adel. (754) 'non te haec pudent?'

21 PERTAESUM est huius rei Verg. Aen. III (18)

'si non pertaesum thalami taedaeque fuisset',
Verg. Aen. V (713)

'et quos

pertaesum magni incepti rerumque tuarum est',
Sal. hist. III (48 Mauren.) 'quam vos iniuriae pertaesum est'.

22 PATET tot pedes, Verg. buc. (3,105)

'tris pateat caeli spatium non amplius ulnas'.

patet tot pedibus, Sal. hist. III (25 Mauren.) 'ad Siciliam vergens faucibus ipsis non amplius patet milibus V et XXX'.

23 PENDET illa re, Verg. Aen. VIII (668) 'et te, Catilina, minaci pendentem scopulo'. pendet de illa re, idem buc. (1,77)

'dumosa pendere procul de rupe videbo'.

pendet ab illa re, idem Aene. III (79) 'pendetque iterum narrantis ab ore'. pendet illius rei, Ter. Heau. (727) 'pendebat animi'.

24 PROIECTUS in hac re, Verg. buc. (1,76) 'viridi proiectus

omm. $N^1 N^2$ 19 ingenio et diligentia et religione par iis quos antea commemoravi Cicero 20 rei *omm.* $N^1 N^2 G$ 21 pertesum *constanter* $N^1 N^2$ tuarum est, Sal. P tuarum. et Sal. $N^1 N^2 G$
22 tris pateat G tris patet $N^1 N^2$ tres patet M celi N^1 caeli N^2
23 Aen. VIII $M G$ Aen. VI $N^1 N^2$ scopulo G Vergilius populo $N^1 N^2 M$ pendebat $N^1 N^2 G$ pendebit Terentius 24 pro-
iectus huic rei $N^1 N^2$ proiectus hac re G Lindemannus Keilius.

in antro'. proiectus huic rei, idem Aen. XI (87) 'et toto proiectus corpore terrae'.

PROPINQUANT illi loco, Verg. Aen. V (159) 'iamque propinquabant scopulo'. propinquant illum locum, Sal. hist. IIII (74 Mauren.) 'tum vero Bithynii propinquant iam amnem Arsaniam'. propinquum illa re, Sal. hist. (IV 32 Mauren.) '[G.] G. Verres litora Italia propinqua firmavit'.

PIGET illius rei, Verg. Aen. V (678) 'piget incepti lucisque'. piget illud, Ter. Phor. (554) 'quod nos post pigeat, Geta'.

PATIOR hoc facere, Verg. Aen. VIII (577) 'patior quem vis durare laborem'. patior hoc futurum esse, Cic. de praetura urbana Verris (in Verr. act. sec. I, 1, 2) 'patior, non moleste fero iud. me laboris mei, vos virtutis vestrae fructum esse laturos'. patiens huius rei, Verg. geor. II (223) 'et patientem vomeris unci'.

PRAEIGNANS hac re, Verg., Verg. Aen. X (704) 'et face praegnans Cisseis regina'.

PROPIUS illas res, Sal. Catil. (II,1) 'quod tamen vitium propius virtutem erat', idem Iug. (18,9) 'propius mare Africum agitabant'. propius his rebus, Vergilius georg. I (355) 'propius stabulis armenta tenerent', idem georg. IIII (47) 'ne propius

lectionem codicum Neapolitanorum quae Keilium fugit restitui et Turnus verbum haud dubie errori librarii tribuendum verbo terrae Vergiliano mutavi. Arusianus terrae dativum esse arbitratus est terrae Vergilius Turnus N¹N²G 25 tum vero N¹N². nescio quomodo Keilius tum utro legerit Arsaniam recte coni. Dietschius Tartaniam codices [G.] G. prior G littera numerum libri continet, fortasse sexti Lindemannus. at Sallustii editores fragmentum libro quarto tribuerunt Verres corr. Kritzius Verris N¹N²G 26 rei omm. N¹N²G 27 pretura N¹N² patior, iudices, et non moleste fero Cicero rei omm. N¹N²MG geor. III N¹N² 28 pregnans constanter N¹N² Aen. X MG Aen. IIII N¹N² 29 agitabant G Sallustius agitabant N¹N² georg. IIII MG georg. III

tectis taxum sine'. propior illi illam rem, Verg. geor. III (58) 'et faciem tauro propior'.

PEPERCIT huic rei, Verg. Aen. II (534)

'non tamen abstinuit nec voci iraeque pepercit'.

parce hoc facere, Verg. Aen. III (42) 'parce pias scelerare manus'.

POENITET me facti, Verg. buc. (10,16) 'nostri nec poenitet illas'. poenitet me hoc fecisse, idem ibidem (2,34)

'nec te poeniteat calamo trivisse labellum'.

POTEST ab hac re, Ter. Heau. (13)

'sed hic actor tantum poterit a facundia'.

potest hac re, Cic. rhetoricorum I (2,3) 'cum viribus plurimum posset'.

POTIS est pro potest, Verg. Aen. VIII (796) 'potis est per tela, per ignes', Ter. Adel. (344) 'peiore res loco non potis est esse'.

PRO hac re, id est ante hanc rem, Verg. Aen. VIII (653) 'stabat pro templo', Cic. in Pisonem (5,11) 'pro Aurelio tribunali difectus servorum habebatur'.

PEROSUS illam rem, Verg. Aen. VI (435) 'lucemque perosi', idem VIII (141) 'non genus omne perosus femineum'.

POENAS illius, quas ille intulit, Verg. Aen. VI (565) 'ipsa deum poenas docuit', Cic. in Pisonem (21,50) 'et gravissimae legum poenae vetarent': sic Salustius hist. I (11 Mauren.) 'nam iniuriae validiorum'.

PROPTER te, id est tui causa, Verg. Aen. IIII (320)

'te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni odere'.

N¹N² 30 Aen. II G Aen. III N¹N² ireque N¹N² 33 potis
est per tela virosque Vergilius 34 re omm. codices in Pisone
N¹N² 35 foemineum N¹N² 36 in Pisone N¹N² hist. I
MG hist. N¹N² 37 Aen. VII N¹N² Libycae gentes Vergilius
Libyce gentes N¹N² Libyae gentes G Lindemannus Keilius in Pi-

propter te, iuxta te, Cic. in Pisonem (3,6) 'mihi hic vir clarissimus, qui propter te sedet, Lucius Gellius', Verg. Geor. III (13) 'et viridi in campo templum de marmore ponam propter aquam'.

PROPERAT illam rem, Verg. Aen. VIII (401) 'et pulchram properet per vulnera mortem', Sal. Iug. (37,4) 'aliaque properare'.

PRAESAGUS illius rei, Verg. Aen. X (843) 'praesaga mali mens'.

PRIMUS regno, Verg. Aen. XI (238)

'et primus sceptris haud laeta fronte Latinus'.

PRAESENS illius rei, Verg. Aen. XI (483) 'armipotens praesens belli'.

POST habeo meam rem tua re, Verg. buc. (7,17)

'post habui tamen illorum mea seria ludo':

sic et post duco, Sal. Iug. (73,6) 'et sua necessaria post illius negotium ducere'. post habeo illam rem prae illa re, Ter. Adel. (263)

'quin omnia sibi post putarit esse prae meo commodo', idem Hecy. (483)

'cum te posputasse omnes res prae parente intelligo'.

PERGO iter, Ter. Hecy. (194) 'pergam quo ocepi hoc iter'.

sone $N^1 N^2$ geor. III $M G$ geor. IIII $N^1 N^2$ 38 properat illam rem Keilius propero illam rem Lindemannus propter illam rem $N^1 N^2 G$ properet per Lindemannus Keilius propter $N^1 G$ propter N^2 properare Lindemannus Keilius prop. $N^1 N^2$ propter G aliaque quae incepto usui forent properare Sallustius 39 praesagus—praesaga $N^1 N^2$ 40 Aen. XI $M G$ Aen. VIII $N^1 N^2$ 41 praesens—praesens G praesens Lindemannus rei Verg. G . omm. $N^1 N^2$ belli omm. $N^1 N^2 G$ armipotens, praesens belli, Tritonia virgo Vergilius 42 ludo $M G$ ludos $N^1 N^2$ negotium codices Arusiani honorem Sallustius quin omnia nonnulli codices Terentii et Donatus qui omnia plurimi codices Terentii et G qui in omnia $N^1 N^2$ pre N^1 prae N^2 idem Hecy.—intelligo] cum M omisit Keilius 43 ocepi $N^1 N^2 G$ ocepi M^1 ocepi M^2 coepi

44 PROGREDIOR illo loco, Verg. Aen. III (300) 'progredimur portu'. progredior intra illud, Verg. Aen. XI (608)

'iamque intra iactum teli progressus uterque'.

45 PER mutua pro invicem, Verg. Aen. VII (66) 'et pedibus per mutua nexis'.

46 PUGNO in illum, Sal. Catil. (52,30) 'contra imperium in hostem pugnaverat'.

47 POLLENS illa re, Sal. Iug. (6,1) 'pollens viribus'.

48 PRIVUS illius rei, Sal. hist. I (78 Mauren.) 'numeroque praestans privus ipse militiae'.

49 PAVESCO illa re, Sal. hist. I (Iug. 72,2) 'omni strepitu pavescere'.

50 PRUDENS illarum rerum, Sal. hist. I (71 Mauren.) 'prudens omnium quae senatus censuerat'.

51 PRAEMINET illa re illam rem, Sal. hist. II (82 Maurén.) 'omnes qui circum sunt praeminent [in] altitudine milium passuum duorum'.

52 PERTINENS in illam rem, Sal. hist. III (30 Mauren.) 'unde pons in oppidum pertinens explicatur'.

53 PROMPTUS illius rei, Sal. hist. II (91 Mauren.) 'neque virgines nuptum a parentibus mittebantur, sed ipsae belli promptissimos deligebant'.

54 PRAELUCEO mihi lumine, Sal. hist. IIII (15 Mauren.) 'quia

Terentius 44 progredior portu Vergilius intra codices Maii praeter unum inter $N^1 N^2 G$ et unus codex Maii 47 polles illa re $N^1 N^2$ 48 rei omm. $N^1 N^2 G$ prestans $N^1 N^2$ 49 Sal. hist. I $N^1 N^2 G$; at ex codicibus Maii iam apparebat locum ad bellum Iugurthinum pertinere 51 preminet illa re $N^1 N^2$ preminent $N^1 N^2$ praeminet $M G$ praeminet coni. Keilius cum Lipsio altitudine G altitudinem M in altitudine N^1 in altitudine N^2 . lectio codicum Neapolitanorum fugit Keilius 53 ipse $N^1 N^2$ deligebant $N^1 N^2$ diligebant $M G$ delegebant editores Sallustii ante Maurenbrecherum 54 preluceo—prelucentes $N^1 N^2$ quia $N^1 N^2$ (male legit Keilius qui) G quae coni. Keilius quum Lindemannus praeda-

praedatores facibus sibi praelucentes ambustas in tectis sine cura reliquerant'.

PER geminata praepositio, Cic. pro Scauro 'hoc nomine 55
audito, quod per omnes gentes pervagatum est'.

PROFITEOR in his, Ter. Eun. (3) 56

'in his poeta hic nomen profitetur suum'.

PRAE ut ille quae facit, Ter. Eun. (300) [prae ut ille quae 57
facit te]

'ludum iocumque fuisse dicet illum alterum,
prae ut huius rabies quae dabit'.

POSTILLA id est postea, Ter. Phor. (1018) 58

'eam compressit, unde haec nata est, neque postilla unquam attigit'.

PRORUIT se pro immisit, Ter. Eun. (559) 'foras simul 59
omnes proruunt se'.

POSTREMUM vides, id est novissime vides, Ter. Andria 60
(322) 'si id facis, hodie postremum me vides'.

PER tempus, id est opportune, Ter. And. (783) 'o Chre- 61
mes, per tempus advenis'.

PRAEEO tibi, Cic. de domo sua (52,133) 'aut mihi prae- 62
atis postem teneatis'.

PLUIT illa re, Verg. georg. III (80) 63
'non densior aere grando

tores coni. Linkerus itemque Wagnerus praetores $N^1 N^2$ praetores G
Lindemannus ambustas in tectis codices et editores ambustis tectis
Keilius 55 prepositio $N^1 N^2$ 57 ut ille G utile utroque loco
 $N^1 N^2$. verba, quae iam Lindemannus iterata putaverat, uncis secluit
Keilius iocumque G locumque $N^1 N^2$ dicet fuisse Terentius
rabies Terentius scabies $N^1 N^2 G$ 58 id est M; omm. $N^1 N^2 G$
pro coniecerat Keilius 59 pro immisit $N^1 N^2 G$ pro emisit coni.
Lindemannus se addidit Lindemannus 60 Andria $N^2 G$ Adel. An-
dria sed deleta Adel. eadem manu N^1 62 Preo $N^1 N^2$ preeatis
 $N^1 N^2$ ut mihi praeceatis postemque teneatis Cicero aut postem
G Lindemannus.

nec de concussa tantum pluit ilice glandis'.

1 XVI. QUEROR illam rem, Verg. Aen. I (385) 'nec plura
querentem passa Venus', Sal. hist. I (57 Mauren.) 'nam Syllae
dominationem queri non audebat'. queror de illa re, Cic. pro
Cluentio (5,13) 'sed nefarium matris pellicatum ferre non pos-
set, de quo ne queri quidem se sine scelere arbitraretur'. que-
ror tecum pro apud te, Cic. pro Oppio 'questusque mecum est'.
querella est facti tui, Cic. in Pisonem (1,1) 'iam vides, belua,
iamne sentis, quae sit hominum querella frontis tuae?'.

2 QUAE, malum, ista ratio est † igitur ista ratio, cum statue-
ras eripere, ad iniuriam eripiendi fraudem sceleris adiungere,
Ter. Heaut. (318) 'quas malum ambages mihi narrare incipit',
idem Eun. (780) 'quid malum alii'.

3 QUIETUS ab illis rebus, Sal. hist. I (15 Mauren.) 'quie-
tam a bellis civitatem'. quies illarum rerum, Verg. georg. III
(184) 'omnibus una quies operum'.

4 QUICUM pro cum quo, Cic. pro Quintio (6,25) 'quicum
tibi societas adfinitas erat'. quicum pro cum qua, Verg. Aen. XI
(820)

'Accam ex aequalibus unam,

quicum partiri curas atque haec ita fatur'.

5 QUOAD pro donec, Verg. Aen. XII (147) 'quoad visa est

XVI. i queror primo loco $N^2 G$ quero N^1 de quo $N^2 G$ scel
de quo sed deleta scel N^1 se sine scelere posse arbitraretur Cicero
in Pisone $N^1 N^2$ iam vides Cicero iam videns $N^1 N^2$ iam
inde G belua N^1 bellua $N^2 G$ iamme G iam nec $N^1 N^2$ 2 ma-
lim constanter $N^1 N^2$. articulus, quem codices Mail omittunt, ita
corruptus est ut non possit in integrum restitui. verba quae, malum,
ista ratio est in Cic. Philipp. X 9, 18 leguntur; cetera unde petita
sint non constat incipit $N^1 N^2 G$ occipit Terentius 4 iussit
bona proscribi eius, quicum familiaritas fuerat, societas erat, adfinitas
liberis istius vivis divelli nullo modo poterat Cicero Accum $N^1 N^2$
haec omm. $N^1 N^2 G$ 5 quoad visa $N^1 N^2 G$ qua visa codices

fortuna pati', Sal. Iug. (41,10) 'quoad semet ipsa praecipitavit'.

QUID hominis est pro qualis homo est, Ter. Hecy. (643) ⁶
'quid mulieris uxorem habes?'

QUADRAT in illum, Cic. pro Caelio (26,69) 'nisi omnia ⁷
cum turpitudine aliqua dicerentur in istam quadrare apte vide-
rentur'.

QUISQUE suos patiamur pro nostros patiamur, Verg. Aen. VI ⁸
(743) 'quisque suos patiamur amores'.

XVII. RELEGAT illi loco, Verg. Aen. VII (775) 'et Nymphae ¹
Egeriae nemorique relegat'. relegatus in illum locum, Sal. hist. I (55
Mauren.) 'relegati in paludes'.

RECORDOR de illo, Cic. pro Scauro (49) 'de te recorder'. ²
recordor illum, Verg. Aen. VIII (156)

'et vocem Anchisae magni vultumque recorder'.

RESONAT carmen locus, Verg. buc. (1,5) ³

'formosam resonare doces Amaryllida silvas'.

resonat carmine locus, idem Aen. IIII (668) 'resonat plangoribus
aether'. resonat ille carmine illum locum, idem Aen. VII (11)
'inaccessos ubi Solis filia lucos assiduo resonat cantu'.

Vergilii; « et quidam putant Vergilium quoad visa est fortuna reli-
quisse » Servius precipitavit $N^1 N^2$; male legit Keilius praecipi-
tant ⁷ Quadrat in illum $N^2 G$ quadrate in illam sed corr. Quadrat
in illum eadem manu N^1 apte Cicero apud te codices Arusiani
videretur $N^1 N^2$ ⁸ suos patiamur pro supplevit Keilius no-
stros patiamur $N^1 N^2$ nostrum patimur G patiamur amores $N^1 N^2$
 M patimur mores G quisque suos patimur manes Vergilius.

XVII. 1 Relegat—nemorique relegat] haec elocutio cum exemplo
codicum $N^1 N^2 GP$ fugit Keilius relegatus—relegati] relegat—
relegat codices Arusiani, sed codex Vaticanus orationis Lepidi, ex
qua exemplum Sallustii petatum est, relegati in paludes et silvas habet

³ formosum $N^1 N^2$ plangoribus $N^1 N^2 M$ clangoribus G
resonat magnis plangoribus aether Vergilius resonat ille carmine
illum locum $N^1 N^2$, in quibus male legit Keilius resonat illo car-
mine illum locum G resonat hunc hac re M Aen. VII $M G$

⁴ REFUGIT ab illa re, Verg. Aen. III (536) 'refugitque ab
litore templum'. refugit illam rem, idem Aen VII (618) 'aver-
susque refugit foeda ministeria'. refugit illa sui parte, idem
geor. I (442) 'medioque refugerit orbe'.

⁵ RECENS ab illa re, Verg. Aen. VI (450) 'recens a volnere
Dido'. recens illo loco, Cic. Philip. I (3, 8) 'ex his quidam Roma
recentes'.

⁶ REQUIESCO illud tempus, Verg. buc. (1, 80)

'hic tamen hanc mecum poteris requiescere noctem':
sic Cic. pro Cluentio (13, 38) 'qui cum unum iam et alterum diem
desideraretur'. requiesco cursum meum, Verg. buc. (8, 4)

'et mutata suos requierunt flumina cursus'.

⁷ RECIPIT se ab illis locis, Verg. geor. IIII (403) 'quo fes-
sus ab undis se recipit'. recipit ex illo illum, idem Aen. VI (110)

'illum ego per flammam et mille sequentia tela

eripui his humeris medioque ex hoste recepi'.

⁸ RESIDUNT in illam partem, Verg. Aen. VIII (539) 'dum
se glomerant retroque residunt in partem quae peste caret'. re-
sidit illa re, idem Aen. I (506) 'solioque alte subnixta residit'. re-
sidit in illa re, idem Aen. V (180) 'siccaque in rupe resedit'.

⁹ REMINISCOR illam rem, Verg. Aen. X (782) 'et dulces mo-
riens reminiscitur Argos'.

¹⁰ RITU illius rei, Verg. Aen. XI (611) 'crebra nivis ritu'.

¹¹ REFERT illum facie, Verg. Aen. IIII (329) 'qui te tamen ore
referret', idem Aen. XII (348)

'nomine avum referens, animo manibusque parentem'.

¹² REGNATA illi loca, in quibus ille regnavit, Verg. Aen. VI

Aen. VIII $N^1 N^2$ inaccessos $N^1 N^2$ ⁴ geor. II $N^1 N^2 G$

⁵ Aen. VII $N^1 N^2$ ⁶ poteris codices Arusiani poteris Vergilius
unam iam $N^1 N^2$ una re G alterum N^1 alteram $N^2 G$

mutata $M G$ mota $N^1 N^2$ ⁹ Argos Vergilius agros codices Arusiani

¹¹ Aen. X $N^1 N^2 G$ ¹² locum $N^1 N^2$ ¹³ repse priore loco

(794) 'regnata per arva Saturno quondam', idem Aen. III (13)

'terra procul vastis colitur Mavortia campis,

Thraces arant, acri quondam regnata Lycurgo'.

REAPSE pro ipsa re, Cic. de rep. (I, 2, 2) 'reapse non ratione praeceptio'.

RECURSAT animo, Verg. Aen. III (3)

'multa viri virtus animo multusque recursat gentis honos'.

REPONIS in illam rem, Verg. Aen. I (253) 'sic nos in sceptris reponis'. repositum in illa re, Cic. de signis (in Verr. IV, 3, 5) 'sacra quaedam more Atheniensium reposita in capitibus virginum'. reponere illi rei, Verg. Aen. VII (134) 'et vina reponere mensis'.

REPETITUM praedae pro ad praedam, Sal. hist. I (51 Mauren.) 'quo patefactum est remp. praedae, non libertati repetitam'.

RESTITUI illum in locum, Ter. Hecy. (21) 'ita poetam restitui in locum'.

XVIII. SIMILIS illius rei, Verg. Aen. V (594) 'delphinum similes'. similis illi, idem Aen. VIII (649)

'illum indignanti similem similemque minanti',

Sal. Catil. (14,4) 'similisque ceteris efficiebatur'. similis illi faciem, Verg. geor. II (131) 'faciemque simillima lauro'.

SUBEO illam rem, Verg. Aen. III (599) 'quem subisse hu-

N¹ preceptio N¹ N² reapse non oratione perfectio *codex Ciceronis* reapse, non oratione praeceptio *defendit Keilius* 14 Verg.—animo *omm.* N¹ N² G idem III multa viri virtus animo M multasque N¹ N² 15 quaedam M G quidam N¹ N² more Atheniensium virginum reposita in capitibus sustinebant Cicero Aen. VII M G Aen. VIII N¹ N² 16 repetitam G repetitum N¹ N² 17 poeta N¹ N².

XVIII. 1 indignantis *corr.* indignanti fortasse alia manu N¹ N² similem *omm.* N¹ N² geor. I N¹ N² 2 subisse N¹ N² cui deinde subibit otia qui rumpit patriae Vergilius poterisne eius

meris confectum aetate', idem Aen. VIII (362) 'haec limina victor Alcides subiit'. subeo illi rei, Verg. Aen. VII (161) 'muroque subibant': sic Aen. VI (813) 'cui deinde † subit otio qui rumpere patria', Cic. in divinatione (in Caec. 14, 46) poteris † eis oratione subire.

3 SUCCESSIT illi rei, Verg. Aen. I (627) 'o iuvenes tectis succedite nostris', idem Aen. VII (501) 'successitque gemens stabulis'. successit illam rem, Sal. hist. I (143 Mauren.) 'cum murum hostium successisset', idem hist. III (108 Mauren.) 'muros successerant', idem hist. II (IV, 4 Mauren.) 'turmam equitum castra regis succedere et prope rationem explorare iubet'.

4 SERVATUS periculis, Verg. Aen. VIII (188) 'saevis, hospes Troiane, periculis servati facimus'. servatus ex periculis, idem Aen. XII (768)

'servati ex undis ubi figere dona solebat'.

servatus a periculis, idem Aen. V (699) 'servatae a peste carinae'.

5 SERVANS huius rei, idem Aen. II (427)

'qui fuit in Teucris et servantissimus aequi'.

6 SUADET illi, Sal. Iug. (61,5) 'facile Numidae persuadet'. suadet illum facere, Verg. Aen. XII (813)

'Iuturnam misero, fateor succurrere fratri suasi'.

7 STUDEO illi [rei], Cic. pro Caelio (5,11) 'studuit Catilinae iterum petenti'. studeo me praestare illis, Sal. Catil. (1,1) 'qui

orationis subire invidiam *codices Ciceronis* poterisne eius orationi subire *scholia in Cic. l. c. et Nonius p. 404* 3 o tectis iuvenes Vergilius successerant N¹ N² M successerunt G prope rationem Keilius properationem N¹ N² G prope stationem Bondamus proeli rationem Dietschius prope nationem Mähly 4 Troianae N¹ N² servatos ex periculis N¹ N² solebant Vergilius 5 Aen. VII N¹ N² 6 elocutio suadet illum—XII iterum scripta est post elocutionem suadet illi—persuadet N¹ suasi *omm.* N¹ N² G 7 rei uncis seclusit Keilius Catilina N¹ N² prestare utroque loco N¹ N² caeteris

sese student praestare ceteris animalibus'. studeo illam rem, Cic. pro Scauro 'retineret, id quod praecipue semper studuit, generis familiae nominis dignitatem', Ter. Heauton. (382)

'id cum studuisti, isti formae ut mores consimiles forent', idem Hecy. (199)

'ut omnes mulieres eadem aequae studeant nolintque omnia', idem eadem (262) 'studeo haec, priusquam ille redeat'.

SUPER hac re pro plus hac re, Verg. Aen. VIII (61) 'nocte super media', id est plus media. super hac re pro de hac re, Verg. Aen. I (750) 'multa super Priamo rogans', idem geor. III (559)

'haec super arborum cultu pecorumque canebam et super arboribus'.

super hac re pro pro hac re, idem Aen. III (233)

'nec super ipse sua molitur laude laborem'.

super illa re pro in illa re, idem buc. (1,81) 'fronde super viridi', idem Aen. I (700) 'stratoque super discumbitur ostro', idem Aen. VI (203) 'gemina super arbore sidunt'. super illam rem, idem Aen. I (295) 'saeva sedens super arma'.

SUBTER illam rem, Verg. Aen. III (694) 'Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias subter mare'. subter illa re, idem Aen. VIII (514)

'ferre iuvat subter densa testudine casus'.

SUB hac re pro in hac re, Verg. Aen. VII (179) 'curvam

$N^1 N^2$ praecipue $N^1 N^2$ isti Terentius is $N^1 N^2 G$ eadem aequae Terentius eademque $N^1 N^2 G$ nolimque $N^1 N^2$. 8 Aen. VIII $M G$ Aen. III $N^1 N^2$ nocte $M G$ in noctes $N^1 N^2$ super hac re pro pro hac re restituit Keilius ex Diomede p. 413, 18 et Dositheo p. 416, 7 super hac re pro de hac re $N^1 N^2 G$ sua Vergilius Diomedes Dositheus suum $N^1 N^2 G$ super illa re pro in illa re idem buc. corr. Lindemannus super illam rem idem Aen. corr. super illa pro in illam idem buc. eadem manu N^1 super illam rem pro in illam rem, idem buc. $N^2 G$ super illa pro in illa. idem ecl. M 10 po-

servans sub imagine falcem Saturnusque senex'. sub hanc rem pro ad hanc rem, Verg. Aen. V (853) 'oculosque sub astra tenebat', idem Aen. II (442) 'postesque sub ipsos nituntur gradibus', idem Aen. III (494)

'tu secreta pyram tecto interiore sub auras erige'.

sub hanc rem pro per hanc rem, Verg. Aen. I (662) 'et sub noctem cura recursat', Cic. de domo (5,11) 'frumentum provinciae, quod gratius esset cum ipsa fame subvenisse, custodiis suis clausum continebant, ut sub novum mitterent'. sub hac re pro prope hanc rem, Verg. geor. III (490) 'Eurydicenque suam iam luce sub ipsa respexit'. sub illam rem coegit, Verg. Aen. VII (43) 'totamque sub arma coactam Hesperiam'. sub illam rem removet, Sal. hist. I (142 Mauren.) 'et stationes sub vineas removebat'. sub hac re se subicit pro sub hac re crescit, Verg. geor. II (18)

'laurus

parva sub ingenti matris se subicit umbra'.

sub illam rem locatum, nove Sal. hist. III (30 Mauren.) 'dolia cum sub trabes locata vitibus aut tergis vinciebant'.

11 SUBPEDITAT hac re, Cic. Siciliensi (in Verr. II, 2,5) 'co-riis, tunicis frumentoque subpeditat'. subpeditare illi sumptibus volo, Ter. Heau. (930)

'nam si illi pergo suppeditare [illis] sumptibus'.

stesque sub ipsos G sub postesque ipsos $N^1 N^2$ interiorem corr. interiore eadem manu N^1 sub atras $N^1 N^2$ pro per hanc] prope hanc $N^1 N^2 M G$ provinciae $N^1 N^2$ frumentum provinciae frumentariae partim non habebant—quo gratius esset tum cum in ipsa fame subvenissent, custodiis suis clausum continebant, ut subito novum mitterent Cicero pro omm. codices Euridicemque $N^1 N^2$ se subicit priore loco G subiecit $N^1 N^2$ tergis $N^1 N^2$ virgis G illis om. G ; uncis secluit Keilius 11 Catil. II $M G$ Catil. $N^1 N^2$ subpeditamur N^2 subpeditamur corr. subpeditamur eadem manu

subpeditator hac re, Cic. in Catil. II (11,25) 'sed si omissis his rebus, quibus nos subpeditamur, eget ille'.

SATUR illius rei, Ter. Adel. (765) 'postquam intus sum omnium rerum satur'. saturatus illam rem, Verg. Aen. V (608) 'necdum antiquum saturata dolorem'. saturatus illa re, idem Aen. VII (298) 'odiis aut exsaturata quievi'.

SCIENS huius rei, Sal. (inc. sed. fragm. 33 Mauren.) 'sciens horum', idem hist. II (18 Mauren.) 'belli sane sciens'. scit illas res, Verg. Aen. XII (396)

'scire potestates herbarum usumque medendi maluit'.

scit his rebus, Ter. Eun. (132) 'videt honestam virginem et fidebus scire'. scientem te faciam, Ter. Heau. (873)

'nam te scientem faciam, quicquid egero'.

SUBGREDIOR illum locum, Sal. hist. III (83 Mauren.) 'stolide castra subgressus'.

SUETUS his rebus, Sal. hist. II (88 Mauren.) 'genus militum suetum a pueritia latrocinii', idem ibidem (85 Mauren.) 'genus hominum vagum et rapinis suetum magis quam agrorum cultibus'.

SAPOR illius rei, Verg. geor. III (267).

'proderit et tunsum gallae admiscere saporem'.

sapor iuxta illam rem, Sal. hist. III (38 Mauren.) 'sapor iuxta fontes dulcissimos'.

SATAGIT illarum rerum, Ter. Eun. (Heaut. 225) 'etsi is quoque suarum rerum satagit'.

SPONSA mihi est, Ter. Eun. (1036) 'sponsa mihi est'.

STAT in illo habitu, Verg. Aen. VIII (581)

*N*¹ 12 rei *omm. codices* Aen. VII *M G* Aen. III *N*¹ *N*² 13 belli sane sciens restituit Lindemannus bellica nesciens *N*¹ *N*² *G* hanc forma videt honesta virginem et fidibus scire Terentius. 15 ibidem *G* ibi *N*¹ *N*² vagum *G* vagi *N*¹ *N*²; *om. M* 16 dulcissimos *codices* dulcissimus *coni. Kellius* 18 scis sponsam mihi Terentius. *cfr. Phorm.* 657 19 Aen. VIII] Aen. VIII *N*¹ *N*² *G*

'stabat in egregiis Arcentis filius armis'.

stat hac, id est favet nostrae parti, idem Aen. XII (565)

'nequa meis esto dictis mora, Iuppiter hac stat'.

20 SISTE huc, Verg. Aen. III (634)

'Annam, cara mihi nutrix, huc siste sororem'.

sistit hic, idem Aen. XI (852)

'hic dea se primum rapido pulcherrima nisu sistit'.

21 SUPERVENIO illis, Verg. buc. (6,20) 'timidisque supervenit Aegle'.

22 SUBLEGO tibi, Verg. buc. (9,21)

'vel quae sublegit tacitus tibi carmina nuper'.

23 SUBLIGO illi parti, Verg. Aen. VIII (459)

'tum lateri atque humeris Tegeum subligat ense'.

24 SUBNECTO illi parti, Verg. geor. III (167) 'cervici subnectite'.

25 SECUNDAT illam rem, id est secundam et prosperam facit, Verg. Aen. III (36) 'rite secundarent visus'.

27 SALIO per illam rem, Verg. geor. II (384) 'unctos saliere per utres'.

27 SECURUS huius rei, Verg. Aen. VII (304) 'securi pelagi atque mei'.

28 SICCUS hac re, Verg. Aen. VIII (261) 'et siccum sanguine guttur'.

29 SACER deo illi, Verg. Aen. XII (766)

in egregiis *G* egregiis *N*¹ *N*² stat hac id est favet *corr. Lindemannus* stat adest favet *N*¹ *N*² *G* hac stat Vergilius adstat *N*¹ *N*² *G*

20 sistit hic *N*¹ siste hic *N*² Kellius siste his *G* Lindemannus. lectionem codicis Neapolitani potioris restitui, quae Keilium fugit

21 egle *N*¹ *N*² 24 cervici subnecte Vergilius 25 visus *N*¹ *N*² visum *G* 27 rei supplevit Lindemannus mei] mihi *N*¹ *N*² *G*

28 Aen. VIII] Aen. I *N*¹ *N*² 30 sparge illi illud Bondamus

'forte sacer Fauno foliis oleaster amaris'.

SPARGE illud, Verg. buc. (8,30) 'sparge, marite, nuces'.³⁰
sparge illi illud, Cic. pro Cluentio (26,71) 'guttam aspargit
huic bulbo'.

SENTIO de te bona, Cic. in Catil. III (2,5) 'qui omnia de
rep. praeclara atque egregia sentirent'.

SANCIO peccatum supplicio, Cic. pro Sylla (p. *Planc.* 19,47)³²
'noli observantiam sancire poena'. sanxi crimen exilio, Cic.
pro Sylla (p. *Planc.* 34,83) 'addidit me idcirco mea lege exilio
ambitum sanxisse'.

STATUO illum capite in terram, Ter. Adel. (316)³³
'sublimem medium abriperem et capite primum in terram sta-
[tuerem]'.³³

SPECTATUR ab aetate, Verg. Aen. VIII (235) 'neve haec
nostris spectentur ab annis'.

SITIENS illius rei, Cic. pro Sylla (p. *Planc.* 5,13) 'sitien-
tem me virtutis tuae'.

SUB praepositio geminata, Cic. de imperio Pompei (in *Verr.*
act. sec. I, 21,55) 'sub imperium P. R. dicionemque subiunxit'.

SUBSEDI illam rem, Verg. Aen. XI (268) 'devictam Asiam
subsedit adulter'. subsedit hac re, idem Aen. V (498) 'galeaque
ima subsedit Acestes'. subsedit in illo loco, Cic. pro Milone
(19,49) 'subsidentum aliquo in loco Miloni'.

sparge illo illud $N^1 N^2 G$ ³¹ preclara $N^1 N^2$ ³² elocutio cum
exemplo sancio—poena hoc loco omissa post articulum ³⁴ scripta est
in codicibus $N^1 N^2 G$ sanxi] sensi $N^1 N^2 G$ exilio priore loco
corr. Garatonius ex illo $N^1 N^2 G$ exilio posteriore loco N^1 ex illo
 N^2 ex illo G sanxisse Garatonius sensisse $N^1 N^2 G$ hic etiam
addidisti me idcirco mea lege exilio ambitum sanxisse Cicero ³³
arriperem Terentius ³⁴ spectatur] spectatus $N^1 N^2 G$ spectentur
 G spectantur $N^1 N^2$ ³⁶ praepositio $N^1 N^2$ ³⁷ galeaque G ga-
leamque $N^1 N^2$ subsidentum G verba aliquo in loco desunt
apud Ciceronem.

¹ XIX. TONUS hac re, Verg. Aen. II (553) 'capulo tenus',
idem Aen. III (427) 'pube tenus', Cic. pro Deiotaro (13,36)
'Tauro tenus regnare iussus'. tenus huius rei, Verg. georg. III (53)
'et crurum tenus a mento palearia pendent',
idem Aen. X (210)

'cui laterum tenus hispida nanti
spumea caeruleo sub pectore m. u'.
tenus hac, id est huc usque, Verg. Aen. V (603)

'hac celebrata tenus sancto certamina patri',
idem georg. II (1)

'hactenus arborum cultus et sidera caeli,
nunc te, Bacche, canam'.

² TEMPERANS huius rei, Ter. Phor (271) 'rei foret aut in-
famiae temperans'. temperat ab hac re, Verg. Aen. II (8) 'tem-
perat a lacrimis'. temperat sibi a periculo, idem georg. I (360)
'iam sibi tum a curvis male temperat unda carinis'.
temperat hunc, Cicero de M. Marcello (3,8) 'animum vincere,
iracundiam cohibere, victum temperare'.

³ TRIUMPHAT de illo, Cicero de imperio Pompei (3,8) 'trium-
phavit L. Murena de Mithridate'. triumphat illud, Ter. Eun. (393)
'id vero serio triumphat'. triumphatus, id est de quo triumphat-
um est, Verg. Aen. VI (836)
'ille triumphata Capitolia ad alta Corintho
victor aget currum'.

XIX. 1 caeruleo] ceruleos $N^1 N^2 G$ semifero Vergilius
spumea semifero sub pectore murmurat unda Vergilius hac cele-
brata G huc celebrata $N^1 N^2$ 2 temperans huius rei Keilius tem-
perare huius rei codices aut famae temperans Terentius temperat
a lachrymis $N^1 N^2$ temperet a lacrimis Vergilius temperat hunc
correxī temperat huic $N^1 N^2 G$ Lindemannus Keilius et iracundiam
 G et Keilius, quem fugit et $N^1 N^2$ omisisse victum Cicero victu
 $N^1 N^2$ victui G victis Keilius 3 vero serio G verio serio $N^1 N^2$

TREPIDUS hac re, Verg. Aen. VI (290)

‘corripit hic subita trepidus formidine ferrum
Aeneas’.

trepidus huius rei, idem Aen. XII (589) ‘illae intus trepidae
rerum’.

TOLERO illam rem, Verg. Aen. VIII (409)

‘cui tolerare colo vitam tenuique Minerva
impositum’.

Sal. Catil. (24,3) ‘quae primum ingentes sumptus stupro corpo-
ris toleraverat’.

TRADO te in illam rem, Ter. Phor. (2) ‘tradere hominem in
otium’, Cic. Philip. II (2,3) ‘at tu te in disciplinam meam tradi-
deras, domum meam ventitaras’. trado te illi, Verg. Aen. XI
(710) ‘tradit eum comiti’.

TREMIT illam partem, Verg. geor. III (84) ‘micat auribus
et tremit artus’. tremit illud pro timet, idem Aen. III (648) ‘so-
nitumque pedum vocemque tremisco’. tremit illa re, idem Aen.
VII (514)

‘Tartaream intendit vocem, qua protinus omne
intremuit nemos’.

TENAX huius rei, Verg. Aen. III (188) ‘tam ficti pravique
tenax’.

TRANSCRIBO illam rem illi, Verg. Aen. V (750) ‘transcri-
bunt urbi matres’, idem Aen. VII (422)

servo M^1 serio M^2 id est omm. codices 5 Tolero N^2 G tollero
sed corr. tolero eadem manu N^1 primum codices Arusiani primo
Sallustius ingentes Sallustius ingente $N^1 N^2$ ingentem G sum-
ptus Sallustius sumptum N^1 sumptum N^2 sumtum G corporis G
Sallustius corpore $N^1 N^2$ 6 in disciplinam G disciplinam $N^1 N^2$
meam tradideras $N^1 N^2$ med tradideras male legit Keilius venti-
taras G venit iturus $N^1 N^2$ tradit eum comiti Vergilius tradite
eum comiti G tradi te cum comiti $N^1 N^2$ 7 Aen. III Aen. III
 $N^1 N^2$ pedum G re omm. codices intremuit codices Arusiani

‘et tua Dardaniis transcribi scepra colonis’.

10 TIBI factum pro a te, Verg. Aen. VI (509) ‘nihil o tibi amice
relictum’.

11 TRANSFORMAT in faciem, Verg. Aen. VII (416) ‘in cultus
sese transformat aniles’.

12 TAEDET harum rerum, Ter. Eun. (297) ‘taedet cotidianarum
harum formarum’, Sal. lug. (4,9) ‘dum me civitatis morum
piget taedetque’.

13 TRANSDUCTUS illam rem, Sal. hist. II (99 Mauren.) †
‘parco legio flumen transducta castra dilatavit’.

14 TRADUCOR ad hoc faciendum, Cic. in divinatione (in Caec.,
2,4) ‘me ad defendendos homines ab ineunte adolescentia dedissem,
tempore atque officio coactus ad accusandum traducerer’.

15 TRANSMITTO illum illa re, Sal. hist. II (100 Mauren.) ‘suos
equites hortatus vado transmisit’.

16 TRUNCUS huius rei, Verg. geor. III (309) ‘et visenda mo-
dis animalia miris, trunca pedum primo’.

1 XX. VTOR illo, Verg. Aen. XII (932) ‘utere sorte tua’. utor
illud, Ter. Adel. (815)

contremuit Vergilius 9 illam rem omm. $N^1 N^2$ G Dardaniis
transcribi scribi $N^1 N^2$ transscribis G 11 cultus codices Arusiani
vultus Vergilius 12 tedet constanter $N^1 N^2$ 13 locus Sallustii
corruptus in integrum restitui facile potest si parta pro parco legitur.
cfr. ceterum Plut. Sert. c. 21 de Sertorio novum exercitum post pu-
gnam ad Turiam flumen congregante parco legio $N^1 N^2$ parva
legio coni. Kritzius ponte, pontone, parone vel barca Dietschius parte
legionis Keilius parte legionum Maurenbrecherus 14 Traducor G
traduco N^1 trado, sed traducor alia manu N^2 ab ineunte omm.
 $N^1 N^2$ G. in codice N^1 lacuna est sex fere litterarum 15 illum
omm. codices transmisit $N^1 N^2$ M G transmittit unus codex Va-
ticanus.

XX. 1 utantur G Terentius utentur $N^1 N^2$ M receperunt $N^1 N^2$;
om. G. verbum corruptum pro ex Perinthia videtur fatetur G;

' mea, quae praeter spem evenere, utantur sine '.
idem And. (13)

' quae convenire in Andriam † receperunt
fatetur transtulisse se [utar] usum pro suis',
idem Heaut. (133)

' quod illa aetas mira ad haec utenda idonea est',
Cic. Siciliensi (in Verr. II, 18, 46) ' quae bona is qui testamen-
tum fecerat, aliquanto antequam est mortuus, huic Heracleo om-
nia utenda ac possidenda tradiderat'.

VACUUS hac re, Sal. hist. I 40 (Mauren.) ' vacuum istam
urbem hominibus militari aetate', Cic. Philip. I (10,25) ' vacui metu
esse debemus'. vacuus ab hac re, idem † Sal. Catil. (51,1) ' ab
odio amicitia ira misericordia vacuum esse decet'. vacuus illius
rei, Sal. Iug. (90,1) ' ager frugum vacuus'. vacat hac re, Verg.
Aen. III (123) ' hoste vacare'.

VSQUE sub illam rem, duae praepositiones, Verg. geor. I 3
(211)

' usque sub extremum brumae intractabilis imbrem'.

VICTUS illa re, Verg. Aen. XII (29)

' victus amore tui, cognati sanguine victus'.

omm. N¹N², sed in N¹ lacuna sex fere litterarum utar codicum
Neapolitanorum secluit Keilius illa Terentius illi N¹N² illis G
Lindemannus Keilius mira codices Arusiani magis Terentius
ad possidenda N¹N² quae bona is qui testamentum fecerat huic
Heraclio ante aliquanto, quam est mortuus, omnia utenda ac possidenda
tradiderat Cicero 2 vacuum istam urbem hominibus militari aetate
coni. Lindemannus, quem secutus sum cum Maurenbrechero vacuum
istam urbem viris militari aetate Houvenus vacuum istam (sed N¹ corr.
vacuum istum alia manu) urbibus militari aetate N¹N²G Sal. Catil.
omm. N¹N²G, sed lacuna decem fere litterarum relicta N¹N².
ceterum ex idem verbo conici potest exemplum Ciceronis excidisse
ab odio amicitia ira atque misericordia vacuos esse decet Sallustius
ager Sallustius uter N¹N²G vacuos N¹N²G 3 prepositiones
N¹N² 4 amore tui Vergilius amor cum lacuna quattuor fere

5 VRBS et nomen plurale subiunctum, Verg. Aen. X (168)
' quique urbem liquere Cosas', Cic. de signis (in Verr. IV, 52,
117) ' urbem Syracusas maximam esse Graecarum'.

6 VOLUTANS suis genibus, Verg. Aen. X (III, 607) ' genua
amplectens genibusque volutans haerebat'. † ' genua adolveban-
tur' idem †.

litterarum N¹N² amor G cognati codices Arusiani cognato Ver-
gilius 5 quique Vergilius quibus N¹N²G et codices Maii
Cosas tribus punctis a litteram coronantibus N¹N² eas tres codices
Maii eras unus codex Maii casas G greearum N¹N² graecorum
M 6 herebat N¹N² amplexens N¹N² amplexans G amplexus
Vergilius genua adolvebantur] fragmentum ad Sallustii historias
pertinere constat ex Servio in Verg. Aen. I, 307 quas vento accesserit
oras: sine praepositione, Sallustius ' genua patrum advolvuntur'. ce-
terum quae verba quaeque elocutiones ceciderint dici non potest.

INDEX

EXEMPLORUM CICERONIS SALLUSTII TERENTII VERGILII

CICERO

rhetoricorum I

2,3 XV,32
3,4 IV,5

pro Quintio

4,17 I,33
6,25 XVI,4
31,98 I,35

pro Roscio Amer.

2,6 V,7
4,11 IX,19
8,23 IX,53

14,39 XIII,7

15,44 I,17

26,72 III,30

32,91 IX,46

35,98 III,33

50,145 XII,9; XIV,8

52,150 IV,33

53,154 XII,5

divin. in Caecil.

2,4 XIX,14

5,20 I,78

7,23 XI,7

14,46 XVIII,2

in Verr. act. pr.

12,35 XV,20

18,54 IX,29

in Verr. act. sec. I

1,2 XV,16; XV,27

8,22 I,17

17,45 V,15

20,54 IV,28

21,55 XVIII,36

24,62 VI,18

31,79 IV,19

48,126 XIV,2

57,149 XII,21

in Verr. act. sec. II

1,2 I,26

2,5 XVIII,11

6,17 I,17

18,46 XX,1

24,58 III,30

34,83 I,19

36,89 III,30

64,155 I,75

68,163 III,31

77,189 I,9

in Verr. act. sec. III

16,42 IV,30

16,43 XII, 4

19,49 I,14

22,55 XI,14

32,75 IV,14

47,113 V,39

68,158 I,76

in verr. act. sec. IV

3,5 XVII,15

11,26 I,28

12,29 III,10

25,56 V,17

50,112 VI,21; VIII,3

52,117 XX,5

56,124 III,14

64,144 I,77

in Verr. act. sec. V

1,3 I,60

3,6 I,38

5,10 I,80

6,12 IV,31

7,17 IX,59

9,23 I,11

11,27 VI,23

17,44 IX,31

22,56 V,7

22,58 IV,18

45,117 IX,45

53,139 I,37

de imper. Pomp.

3,8 XIX,3

6,16 VI,8

7,19 IX,5

8,21 XIV,4

9,23 IV,35 n.

pro Cluentio

3,8 I,22

5,12 XII,16

5,13 XVI,1

5,14 XIII,8

9,27 I,54

9,28 I,42

13,36 I,23

13,38 XVII,6

14,41 I,20; I,73

15,45 IX,6

23,63 IV,35 n.

25,68 III,9

26,71 XVIII,30

36,101 I,33

38,107 XV,19

61,171 XII,7

64,181 IV,15

65,184 I,1

66,188 I,72

68,194 I,73

70,201 XIV,3

71,202 XI,7

in Catil. I

1,1 I,12

2,5 IX,25; IX,64

3,6 XIV,1

5,10 XI,8

6,14 IX,17

6,16 IV,24

9,24 XV,15

11,27 V,42

13,32 IX,22

in Catil. II

1,1 XII,18

1,2 I,57

8,18 IV,18

9,19 XV,5

11,25 XVIII,25

12,27 III,17

in Catil. III

2,5 XVIII,31

6,14 I,13

7,16 XIV,15

8,19 IX,1

9,21 I,3

10,24 XII,1

in Catil. IV

6,12 IX,56 (bis)

pro Murena

12,26 IX,24; XV,16

26,53 IX,5

37,79 IV,9

pro Sulla

- 30,83 I,81
 pro Flacco
 — II,3
 8,19 XII,14
 20,47 IV,14
 de domo sua
 5,11 XVIII,10
 23,60 I,9
 41,107 IX,36
 52,133 XV,62
 52,134 IX,35
 pro Sestio
 13,30 V,8
 18,41 XV,11
 45,97 VII,2
 68,142 XV,13
 pro Caelio
 5,11 XVIII,7
 13,32 VI,18
 19,47 IV,15
 20,50 XIV,1
 24,59 IX,64
 29,69 XVI,7
 in Pisonem
 III,33; XIV,5
 1,1 XVI,1
 3,6 XV,37
 5,11 XV,34
 6,13 XII,1
 7,16 VII,12; IX,25
 10,23 III,7
 11,25 IV,3; VIII,5
 14,33 V,12
 15,34 XIV,9
 16,37 III,28
 21,50 XV,36
 23,53 IX,34
 29,72 IX,62
 41,99 I,71; IV,1
 pro Plancio
 5,13 XVIII,35
 7,17 IX,5
 19,47 XVIII,32
 20,50 III,33
 33,80 III,15
 34,83 XVIII,32
 pro Milone
 19,49 XVIII,37
 20,54 IV,23
 21,56 VIII,4
 22,59 XV,8
 36,99 XIV,18
 pro Marcello
 3,8 XIX,2
 pro Ligario
 2,4 V,5
 4,10 I,27
 5,14 V,24
 5,16 VI,14; XII,14
 pro Deiotaro
 1,3 V,16
 2,5 I,62; XIII,3
 4,12 III,16
 6,17 IV,23
 10,28 III,34
 11,30 V,40
 11,31 I,30
 13,36 XIX,1
 Philipp. I
 2,6 I,34; X,1
 3,7 XV,18
 3,8 XVII,5
 7,16 IX,62
 7,17 I,33; IX,62
 8,20 XV,12
 9,23 IV,50; IX,18
 10,25 XX,2
 10,26 IX,62
 11,28 X,1
 Philipp. II
 2,3 XIX,6
 5,11 XII,3
 7,16 I,83
 8,20 IV,13

- 12,30 V,27; VIII,2
 23,56 IX,56; XI,1
 25,63 VII,2; IX,25
 34,87 IV,48
 Philipp. III
 1,1 II,2
 Philipp. IV
 5,12 IX,5
 Philipp. V
 4,12 III,16
 11,28 I,3
 Philipp. IX
 1,1 I,36
 Philipp. X
 9,18 XVI,2
 Philipp. XI
 2,5 I,37
 Philipp. XII
 7,15 III,21
 Philipp. XIII
 11,24 IV,17
 pro Cornelio
 I,29; III,24; XIV,18
 pro Cornelio I
 I,29; I,54; III,3; IV,18; IV,46; V,1;
 V,8; V,13
 pro Cornelio II
 I,1; I,63; IV,15; IV,44; IV,45; V,8
 cum a ludis contionem avocavit
 XI,13
 cum quaestor Lilybaeo decederet
 IV,49
 pro Oppio
 XVI,1
 pro Seauro
 I,28; IV,18; IX,9; IX,75; XV,55;
 XVII,2; XVII,7
 Hortens.
 II,2; IV,21; VII,3
 Tusc. disp. I
 26,65 II,1
 Tusc. disp. II
 10,24 I,71
 Tusc. disp. V
 35,101 IX,62
 de re publica I
 inc. sed. 6 I,74
 2,2 XVII,13
 2,3 V,9
 3,6 I,70
 12,18 V,6
 13,19 IV,21
 14,21 IV,28
 43,67 IV,20
 44,68 VII,6
 46,70 I,23
 de re publica II
 3,5 I,32
 4,9 I,21
 de re publica VI
 10,10 IX,40
 locis incertis
 I,19; IV,26; IV,27; V,6 XVI,2
 ad Auxium I
 I,28; I,31

SALLUSTIUS

- histor. (Mauren.) I
 6 XII,18
 11 IX,12; XV,36
 12 III,24
 13 IX,42
 15 XVI,3
 26 XV,6
 29 XI,54
 32 IX,58
 33 III,4
 40 XX,2
 42 IX,40

50	I,7	85	XVIII,15
51	XVII,16	88	XVIII,15
54	XV,11	91	XV,53
55	IX,9;XVII,1	94	XV,9
57	XVI,1	99	XIX,13
59	IX,71	100	XIX,15
67	IX,51	104	IX,66
69	IX,42	105	I,57
71	XV,50	110	IX,35
77	IX,14	histor. III	
78	XV,48	1	IX,25
80	XII,7	3	VII,4
81	VI,17	26	VI,22
97	IX,12	30	XV,52
106	V,5	35	IX,60
110	VII,8	40	IX,5
122	III,8	47	VII,5
138	III,26	48	XV,21
140	IV,13	»	I,27
142	XVIII,10	»	IX,58
143	XVIII,3	»	VIII,6
146	XV,7	»	X,1
147	IV,10	52	VI,19
148	V,10	53	V,5
149	XII,13	54	I,57
150	IX,41	79	XIII,1
histor. II		82	X,1
14	V,26	91	IX,15
18	XVIII,13	97	XV,9
26	X,3	100	IX,21
27	IV,22	107	IX,65
33	IX,16	108	XVIII,3
37	IX,68	110	IV,38
39	IX,55	histor. IV	
48	XI,13	3	XV,17
53	XIII,6	4	XVIII,3
66	IX,20	10	IX,73
69	IX,72	14	XV,19
74	I,53	15	XV,54
79	III,36	25	XV,22
82	XV,51	28	V,31
83	IX,5	30	XVIII,10

32	XV,25	11,6	IX,54
36	IX,63	13,2	I,12
37	IX,29	14,4	XVIII,1
38	XVIII,16	20,1	IX,58
39	I,6	21,4	I,52
44	V,32	24,3	XIX,5
47	XII,19	25,2	IV,10;VI,6
48	III,15	31,3	IV,35
49	IV,12	33,1	V,9
50	IX,59	36,2	XV,14
51	XIV,14	37,5	XV,40
55	IX,67	37,11	XV,2
56	V,11	40,2	IV,8
68	I,58	45,1	IV,10
69	IX,59	47,3	I,13
70	V,10	51,1	III,7;XX,2
73	XIII,6	51,4	III,7
74	XV,25	51,21	I,55
79	I,58	51,25	XII,17
81	XV,6	51,29	XI,5
82	XV,8	52,3	X,1
83	XVIII,14	52,5	XV,13
84	I,24	52,12	IX,56
histor. V		52,16	XII,9
5	IX,75	52,30	XV,46
11	VI,10	53,3	III,2
15	X,9	55,3	VIII,7
16	I,65	56,2	I,14
20	I,41	57,2	XV,9
24	V,12	59,4	I,24
incert. libr.		59,5	III,1
32	XV,5	59,6	I,14
33	XVIII,13	Iugurth.	
Catil.		3,3	VII,6
1,1	XIV,13;XVIII,7	4,9	XIX,12
2,9	IX,70	6,1	III,1;XV,47
4,2	XI,6	7,4	IX,23
5,4	I,2	11,3	I,19
6,6	III,7	14,9	XV,19
7,6	XI,11	17,5	VI,2;VI,3
10,5	I,11	18,9	XV,29
11,1	XV,29	18,11	XV,8

19,4	XV,8	48,3	I,54;VIII,7
20,2	XIV,7	49,2	XII,4
20,5	VI,15	49,6	XII,6
25,10	XV,5	50,1	IV,12
26,1	XV,6	52,5	XV,11
27,2	III,13	57,1	XIV,11
30,2	IX,50	61,1	IV,19; IX,46
30,3	IX,25	61,5	XVIII,6
31,2	III,9	72,2	XV,49
31,19	XIV,13	73,6	XV,42
31,20	IX,23	75,10	XIII,5
35,5	I,56	79,2	IX,23
36,2	XI,12	79,6	XIII,9
37,4	XV,38	82,1	V,28
39,1	IX,55	84,3	I,7
40,2	XII,9	85,7	III,11
41,7	II,2	90,1	XX,2
41,10	XVI,5	97,5	V,29
43,1	I,15	101,6	I,17
44,5	IX,64	104,5	VII,7

TERENTIUS

Adelph.		666	III,11
52	X,10	712	XII,14
63	IX,2	754	XV,20
153	I,42	765	XVIII,12
263	XV,42	786	V,27
270	IX,29	815	XX,1
310	III,19	839	V,38
316	XVIII,33	871	XV,5
321	IX,19	876	XV,5
344	XV,33	906	I,69
464	VI,9	928	IV,13
512	I,17	930	XII,16
517	I,17	940	I,39
533	X,7	944	I,35
563	VII,2	950	XI,14
603	VI,9	951	VI,8
610	IV,37	965	IV,48
614	V,13		

Andr.		270	IX,19
1	I,6	274	VI,24
5	I,12	284	IX,91
8	I,68	294	IX,21
13	XX,I	297	XIX,12
42	I,16;VII,3	300	XV,57
61	I,43	393	XIX,3
106	XII,9	415	IX,23
129	IX,35	424	I,66
199	IV,15	520	I,25
292	IX,29	559	XV,59
302	I,17	586	XI,1
322	XV,60	649	I,34
351	XI,8	723	V,34
423	V,41	738	I,67
546	IX,57	780	XVI,2
562	V,31	789	V,1
639	I,28;V,33	815	XII,1
694	I,10	844	IX,27
740	XIV,2	855	III,18
757	IX,8	883	X,1
783	XV,91	942	IX,8
796	VIII,1	948	IX,29
822	IX,8	975	XV,15
831	XII,5	1020	IX,64
890	IX,30	1036	XVIII,18
961	IX,69	1050	XV,16
964	VII,1	Heaut.	
Eun.		13	XV,32
3	XV,56	41	IX,6
17	III,13	62	XIII,7
59	IX,75	112	II,2
85	XV,18	133	XX,1
102	I,61	225	XVIII,17
105	XV,1	250	IV,39
126	IX,38	257	IX,28
131	I,6	271	XIV,15
132	XVIII,13	301	I,45
190	IX,29	305	IV,6
232	XV,10	318	XVI,2
241	XIV,17	342	IV,7
262	IV,25	382	XVIII,7

EXEMPLORUM

101

399	X,2	645	III,10
437	III,7	685	IX,29
511	III,35	686	XIV,3
601	XII,20	714	I,20
625	IV,40	838	V,12
673	IV,41		
727	XV,23	Phorm.	
873	XVIII,13	2	XIX,6
930	XVIII,11	29	I,38
		35	I,8
Heey.		165	VI,8
1	XIII,1	180	IX,17
21	XVII,17	190	IX,27
124	IX,65	247	I,36
139	I,70	270	I,64
169	V,35	271	XIX,2
194	XV,43	340	XIV,16
199	XVIII,7	364	VIII,5
207	IV,10	554	XV,26
227	I,24	623	VI,20
247	I,43	634	IV,22
262	XVIII,7	653	IV,16
347	V,14	682	V,36
359	I,31	803	IX,29
393	XV,2	821	XII,5
483	XV,42	873	III,11
486	III,20	947	XIII,13
519	IV,42	1018	XV,58
522	IV,43	1026	V,37
534	XIII,8	1052	VII,1
555	III,11	1053	IV,8
643	XVI,6		

VERGILIUS

bucol.		3	IX,25
1,5	XVII,3	19	IV,1
10	XI,1	20	I,1; IV,2
76	XV,24	29	VIII,1
77	XV,23	34	XV,31
80	XVII,6	71	IX,30
81	XVIII,8	3,13	IV,3
91	I,9	60	XV,1

102

69	III,16
92	VIII,7
105	XV,22
106	IX,22
109	IV,5
4,5	I,42
5,8	III,1
34	IV,4
48	I,40
54	IV,5
85	IV,3
89	IV,5
6,20	XVIII,21
29	VII,1
66	I,41
85	III,4
7,5	XV,22
6	IV,36
16	III,3
17	XV,42
19	XII,1
69	XII,1
8,4	XVII,6
16	IX,5
30	XVIII,30
61	IV,6
66	V,1
88	IV,20
93	XII,10
9,21	XVIII,22
24	IX,25
34	III,22
53	XIV,1
10,16	XV,31
32	XV,7
46	V,22
georg. I	
14	III,15
17	III,17
54	IX,46
108	V,16
127	IX,29

INDEX

183	X,3
187	IX,7
211	XX,3
246	XII,9
271	XII,11
276	VI,1
280	III,25
290	IV,19
337	IX,38
355	XV,29
360	XIX,2
399	IV,32
438	IX,46
442	IX,46; XVII,4
georg. II	
1	XIX,1
4	XIV,1
18	XVIII,10
24	IV,17
28	V,2
59	XIV,2
76	VIII,8
96	III,2
131	XVIII,1
134	I,43
135	XII,5
166	VI,11
222	VI,2
223	XV,27
243	VIII, 8; X,8
384	XVIII,26
386	XI,1
448	IX,52
451	IX,4; XII,12
463	IX,1
467	XII,2
506	II,1; IV,7
georg. III	
7	I,84
13	XV,37
31	VI,4
53	XIX,1

EXEMPLORUM

103

58	XV,29	473	IX,46
84	XIX,7	482	IX,43
116	IX,35; IX,61	490	XVIII,10
167	XVIII,24	507	VI,12
219	XV,3	514	VI,12
225	V,4	559	XVIII,8
231	XV,3	562	I,45
233	XIV,4	Aen. I	
245	XIV,1	24	I,17
314	XV,3	38	I,3
348	I,82	79	IV,47
georg. IV		80	XV,4
47	XV,29	137	XII,7
58	V,42	142	III,36
62	VIII,8	150	XII,8
80	XV,63	174	V,20
90	IV,15	178	VI,5
98	III,6	200	I,38
109	VIII,2	210	I,4
125	XII,2	215	IX,3
154	I,27	253	XVII,45
156	V,1	273	VII,10
157	IX,29	295	XVIII,8
158	IX,39	335	IV,5
181	XV,1	377	I,5
184	XV,3	385	XVI,1
189	IX,40	440	III,12
198	IX,2	447	XIV,11
207	XV,18	458	I,46
267	XVIII,16	493	III,5
271	XIII,1	506	XVII,8
292	IX,24	538	I,21
309	XIX,16	572	III, 23
331	XII,11	593	III,28
347	X,4	599	V,2
362	I,60	627	XVIII,3
368	V,30	637	IX,20
379	I,79	662	XVIII,10
403	XVII,7	669	IV,8
428	I,44	700	XVIII,8
447	V,22	704	I,79
		749	II,1

104

750	XVIII,8
Aen. II	
8	XIX,2
15	IX,31
19	IX,45
74	VIII,6
85	X,5
106	IX,10
109	VI,5
118	XI,3
148	XIV,1
190	VI,14
275	IX,7
347	I,83
351	V,14
380	XIII,3
385	I,78
393	I,23
401	IX,46
427	XVIII,5
442	XVIII,10
470	III,6
471	XV,3
521	V,2
526	V,35
534	XV,35
553	XIX,1
558	I,25
658	V,41
707	IX,35
713	V,5
776	IX,2
Aen. III	
13	XVII,12
18	XIII,1
35	XV,9
36	XVIII,25
42	XV,30
51	IV,35
109	XIV,5
110	VIII,1
123	XX,2

INDEX

279	XI,10
281	V,17
300	XV,44
317	IV,9
398	VIII,1
427	XIX,1
434	IX,3
475	IV,5
536	XVII,4
607	XX,6
610	XII,6
643	VIII,1
648	XIX,7
694	XVIII,9
Aen. IV	
3	XVII,14
18	XV,21
37	IV,2
50	XI,4
57	XII,15
63	IX,1
79	XV,23
92	I,22
188	XIII,4; XIX,8
203	I,47
233	XVIII,8
237	XIII,4
300	IX,9
320	XV,37
329	XVII,11
360	IV,6
370	XII,2
435	XII,2
493	I,4
494	XVIII,10
529	IX,41
550	IV,33
575	VI,17
591	IX,8
599	XVIII,2
616	V,26
634	XVIII,20

668	XVII,3	713	XV,21
Aen. V		716	XII,9
11	IX,37	750	XIX,9
62	I,9	853	XVIII,10
73	XII,7	Aen. VI	
77	VI,25	3	XIV,6
118	XIV,12	42	IX,52
147	IX,26	83	IV,30
153	XII,4	110	XVII,7
159	XV,25	122	IX,24
180	XVII,8	131	VII,4
187	XV,17	134	IX,4
202	VI,7	143	IV,19
204	VIII,4	203	XVIII,8
230	XV,6	290	XIX,4
260	VIII,5	339	IX,46
262	IV,3	351	IX,11
268	IV,3	409	XV,2
278	X,6	428	V,19
285	VII,11	435	XV,35
311	XV,1	450	XVII,5
320	XV,8	509	XIX,10
333	IX,46	563	IX,21
344	IX,46	565	XV,36
379	I,83	595	V,22
419	I,40	708	IX,12
429	XI,3	743	XVI,8
430	XII,4	785	VI,1
438	V,6	787	XI,5
451	IX,24	794	XVII,12
495	VI,10	813	XII,12; XVIII,2
498	XVIII,37	815	IV,34
542	IV,9	833	I,18
579	IX,13	836	XIX,3
594	XVIII,1	862	V,10
603	XIX,1	Aen. VII	
608	XVIII,12	11	XVII,3
618	IX,10	13	IX,42
678	XV,26	43	XVIII,10
687	I,44	53	XII,7
689	IV,47	59	XII,13
699	XVIII,4	63	XIII,1

66	XV,45	188	XVIII,4
71	I,79	196	I,37
84	VIII, 2	228	VI,7
128	XII,3	235	XIV,7
134	XVII,15	248	IX,54
151	VIII,1	261	XVIII,28
161	XVIII,2	299	V,2
165	XI,3	358	XIII,1
179	XVIII,10	362	XVIII,2
206	XIV,17	370	V,11
216	I,48	409	XIX,5
290	VI,4; XII,11	433	IX,32
298	XVIII,12	445	VI,11
299	V,20	457	IX,7
304	XVIII,27	459	XVIII,23
320	V,18	480	II,2; IX,12
360	XII,2	577	XV,27
416	XIX,11	643	XII,3
422	XIX,9	649	XVIII,1
440	V,21	653	XV,34
451	IX,13	668	XV,23
490	I,18	675	III,12
501	XVIII,3	691	IX,4
514	XIX,7	692	III,5
552	I,1	728	IX,33
593	XII,6	Aen. IX	
596	XII,3	61	XVIII,8
618	XVII,4	83	IV,16
623	I,2	99	V,3
640	I,4; IX,7	141	XV,35
668	IX,7	144	III,23
723	VIII,4	214	XII,10
756	XII,5	232	XII,14
770	IX,33	235	XVIII,34
775	XVII,1	246	VII,10; XII,7
799	XV,9	255	IX,16
Aen. VIII		271	V,23
114	VII,11	300	IX,11
130	III,31	302	XII,3
156	XVII,2	315	VI,14
157	XII,1	335	XI,1
174	I,18	386	V,3

EXEMPLORUM

107

401	XV,38	704	XV,28
405	IV,4	711	IX,37
511	I, 18	716	IX,48
514	XVIII,9	736	XIII,3
537	IX,4	782	XVII,9
539	XVII,8	827	XI,5
581	XVIII,19	843	XV,39
593	XIII,1	885	IX,38
605	IX,39	905	IV,36
634	IX,8	Aen. XI	
661	I,6	73	XI,5
676	VI,15	83	IX,7
774	I,8	87	XV,24
796	XV,33	124	IX,15
815	IV,16	187	IX,46
Aen. X		197	XII,15
8	I,7	216	XIV,9
59	IX,12	238	XV,40
76	XII,16	252	I,52
79	I,30	262	V,4
94	XII,9	268	XVIII,37
148	IX,34	280	XI,5; XII,1
154	XI,6	288	I,17
168	XX,5	293	X,1
173	V,1	305	II,2
195	IX,32	338	XI,9
210	XIX,1	343	III,7
218	XII,8	351	VI,4
225	IV,10	358	XIV,3
248	I,40	396	V,1
306	IX,50	416	VI,6
359	XIV,4	417	V,10
417	III,10	435	XIV,8
436	III,5	471	XII,6
453	IV,11	483	XV,41
457	III,27	489	I,4
501	XIII,2	499	IV,11
586	IX,26	522	I,23
644	IX,51	529	IX,32
652	III,6	547	XII,13
666	IX,44	573	IX,31
692	VII,9	608	XV,44

108

INDEX

611	XVII,10	396	XVIII,13
639	IX,49	398	XIII,3
658	XII,19	435	IV,25
710	XIX,6	517	V,25
750	V,6	527	XIII,2
782	I,2	559	IX,47
812	III,14	565	XVIII,19
820	XVI,4	589	XIX,4
852	XVIII,20	596	IX,66
865	VII,9	610	I,50
Aen. XII		649	IX,14
19	XV,10	653	XII,2
29	XX,4	659	VI,4
60	IV,22	678	III,28
88	III,8; VIII,5	680	VI,13
92	I,51	708	VII,4
97	IV,47	748	IX,32
130	IV,24	766	XVIII,29
147	XVI,5	768	XVIII,4
159	I,39	813	XVIII,6
171	I,32	816	I,10
224	I,49	865	XIV,10
290	I,6	932	XX,1
303	I,26	944	VII,2
348	XVII,11	947	IX,7
386	XIII,3		

SYMMACHUS

ad Theodosium imp.
I,85; XI,2

EX OFFICINA TYPOGRAPHICA

«ARTIGIANELLI»

NEAPOLI A. D. V KAL. OCT. MCMXXXIX